Mazpulkis

1939

9. NR

Mazpulku svētku junda Brāļu kapos Rīgā

Lietojiet tikai vislabākos veļas zilumus maisiņos un tabletēs

»OZOLZĪLE«

Uztur veļu līdz vecumam sniegbaltu

Fabrika Rīgā, Dzirnavu ielā Nr. 15 **Tālrunis 26973**

A. Kauliņš.

Bērnu apģērbu nams.

Rīgā, Gaisiņa ielā 4, pie Centrāltirgus, t. 29722.
Privātdziv. Lāčplēša ielā 70, dz. 1, tālr. 21541.
Pasta tekošs rēķins № 11217.

Laipni piedāvā lielā izvēlē visādus meiteņu un puisēnu apģērbus.

Jaunos vidussk., mazpulku un tautas tērpus, veļu, galanterijas preces u. t. t.

Laipna apkalpošana. Glīts darbs.
Skolām un palīdz. sab-bām viszemākās cenas.

IMPORTS

K. A. Bušs

Pārtikas preču, garšvielu un augļu lieltirgotava

Rīgā, Kungu ielā 23. Tālr. 20829
Tek. rēķ.: Latvijas bankā 3210, pastā 1650

„Jelgavas audums"

K. STRAZDS **Tekstilfabrika un tirgotava**
Jelgavā, Katoļu ielā 30

Piedāvā:

Dāmām un meitenēm: kleitu un mēteļu drānu.

Kungiem: uzvalku, mēteļu, pus kažociņu un skolēnu drānas.

Pie veikala noliktavas plaša drēbnieciba

Lietpratēji atzimē ar gandarījumu, ka

velosipedam »OMEGA«

lietotas tikai visaugstākā labuma izejvielas

Latvju uzņēmums

„OMEGA"
A./S.

Elizabetes ielā Nr. 55
Marijas ielā Nr. 2
Kalnciema ielā Nr. 36/38

K. Ziverta

Koku apstrādāšanas rūpniecība
Jelgavā, Uzvaras ielā 43, tālr. 273

Mēbeles, logi, durvis, iekārtas

Latvijas

Sujmašinu S-ba

Rīgā, Marijas ielā 15

Izšuj: karogus, sporta nozīmes, tērpus u. t. t.

Pārdod: šujmašīnas, to daļas un adatas visām sistemām

Mazpulkas

9. (104.) Nr. 1939. g. 15. septembrī IX. g. gāj.

Valsts Prezidents un mazpulku Virsvadonis KĀRLIS ULMANIS pieņem mazpulku 10 gadu darba atceres parādi

Ļoti godātam

R. Dzērves kungam,

LLK priekšsēdētājam un mazpulku priekšniekam,
Viestura piemiņas pilī, Jelgavā

Rigā, 1939. g. 14. septembrī

Izsaku Jums un lūdzu nodot K. Ķirša un A. Lūša kungiem un visiem pārējiem mazpulku dzīves vadītājiem manu pateicību par mazpulku 10 gadu darbības atceres svētku krāšņo sarīkojumu.

Desmit gadu cēlienā baltzaļā karoga sekotāju pulki ir nerimstoši auguši, un š. g. 4. septembra skate Uzvaras laukumā vēstīja visai zemei, ka sirds degsmē un stājā vienotā lauku un pilsētu jaunatne māk soļot rakstā, ar ciešu apņēmību kalpot un ziedoties tēvijai.

Mazpulku darbības otrā gaddesmitā novēlu gados visjaunākiem tēvzemes dēliem un meitām smelties spēkus mūsu dziesmiņas un tikumu dzidrajos avotos, arvien kvēlām sirdīm doties dzīvē un darbā un mūžam svētu turēt solījumu — augt Latvijai!

K. Ulmanis,
Valsts un Ministru Prezidents

Mazpulki, jaunatne, mana ticība pieder jums!

Valsts Prezidenta runa mazpulku 10 gadu svētkos

Pa kreisi: Valsts Prezidents un mazpulku Virsvadonis KĀRLIS ULMANIS apstaigā mazpulku ierindas. Apakšā: dalībnieki klausās sava Virsvadoņa runu

«Mazpulki, jaunatne, mazpulku saime!

Es griežos pie jums, mazpulku dalībnieki un dalībnieces, mazpulku vadītāji, mazpulku vadītājas, — mazpulku dzīves un darba 10 gadu posma atskates kuplo un krāšņo svinību noslēguma dienā un stundā mūsu galvas pilsētā Rīgā. Kuplas un krāšņas ir bijušas šīs svinības, un tomēr šī diena ir iznākusi citāda nekā mēs prātos un sirdīs bijām vēlējušies un cerējuši uz šiem svētkiem gatavojoties. Ja arī jau ilgāku laiku politiskie padebeši savilkdamies ar saviem draudiem apēnoja mūsu domas, — tad šodien nu vairs nemiera draudi nav tikai draudi, bet mūsu un visas cilvēces dārgās mantas — miera vietā stājies nemiers vairāku tautu un valstu starpā. Mēs esam ārpus šīs nemiera joslas un ceram nekad viņā nenonākt, bet arī mūsu dzīvē laužas iekšā satraukums un bažas, pret ko iekšēji, tīri cilvēciski jācīnās ar visu spēku, lai nekas netraucētu mūsu darbu, mūsu ikdienas pienākumu pildīšanu un veikšanu, lai vīrišķīgi un cienīgi mēs tiktu galā ar kaŗa laika ierobežojumiem, dzīves sašaurinājumiem un neērtībām. Un to mēs arī panāksim, jo taisni šīs svarīgo notikumu pilnās dienas liek mums viskarstāk izjust, cik mīļa mums mūsu zeme, cik mīļa mūsu valsts, mūsu Latvija.

Arī šinī brīdī mēs to spilgti izjūtam, raugoties šo tūkstošu jauniešu mirdzošās acīs; cerībā izjūtam to, noskatīdamies mūsu jaunatnes kareiviskā kopsolī. Jaunās sirdis deg tēvzemes mīlestībā. Viņas ar savu uguni aizdedzina arī vecākās sirdis, un mēs visi esam gatavi apliecināt savu pienākumu, savu augstāko pienākumu. Mēs šo augstāko pienākumu pildīsim katrā brīdī, kad tēvzeme mūs sauks.

Augsim Latvijai — šie divi zīmīgie vārdi, mazpulku dalībnieki un dalībnieces, bija jūsu drosmīgā, vienbalsīgā atbilde manam sveicienam un vēlējumam. Šos vārdus teica jūsu lūpas, bet es droši un skaidri zinu: šie vārdi atbalsojās arī jūsu sirdīs. Augsim Latvijai — jūsu izteikti, šie vārdi dziļu patiesību pauž mums visiem. To redz, par to var pārliecināties ikkatrs, jo arī jūsu darba pirmo 10 gadu panākumi un augļi to rāda. Jūs topat audzināti Latvijai, jūs augat Latvijai. Atzinība un pateicība no manas puses lai ir arī izteikta šinī brīdī jums, mazpulku vadītājiem, mazpulku skolotājiem. Un jūs, mazpulku dalībnieki un dalībnieces, es apsveicu šinī brīdī ar jūsu labās gribas, piespiešanās un neatlaidības piepildīšanos spīdošos panākumos visās jūsu šo 10 gadu gaitās, un arī novēlu mazpulku vadītājiem sekmes nākošos 10 gados un visos gadu desmitos pēc nākošiem 10 ga-

diem, sekmes, tikpat labas kā līdz šim, un vēl kuplākas un spožākas.

Mazpulku dalībnieki un dalībnieces! Jūs audzina Latvijai, jūs augat Latvijai. Un tagad, pēc pirmiem 10 gadiem, jau zināms skaits jūsējo ir izauguši un savās darba vietās strādā par Latvijas ideju, par valsts spēku un stiprumu, par tautas un valsts godu. Es saku — savās darba vietās, — jo taisni darbam, derīgam, labam darbam jūs audzina, un jūs paklausīgi un dedzīgi arī augat.

Darbam augdami, darbu darīdami, jūs mācaties darbu patiesi mīlēt un cienīt; mācaties darbu labi padarīt, visu sākto izdarīt, nekad neapstādamies pusceļā.

Bet reizē ar ikdienas darba gaitām jūs audzina un jūs augat darbam sabiedrībai, darbam valstij. Jūs audzina un jūs augat tēvzemes drošībai un aizsardzībai. Tāpēc arī tik apsveicama ir mazpulku ciešā sadarbība ar aizsargiem, ar armiju, kur kalpo jūsu vecākie brāļi, kalpo jūsu tēvi, darīdami godu tautai un tēvijai. Jūs, jaunekļi, noliktā laikā godam staigāsiet viņu pēdās, jo valstiskā domāšanā jūs būsiet izauguši. Šī pati spēja — domāt valstiski — arī jums, jaunavas, dod spēku izkopt, izdaiļot, nodrošināt tautas mājas dzīvi, par ko jūs slavēs audžu audzēt.

Mazpulki, jūs zemes darba darītāju lielpulki, jūs zemes darba darītāju, goda spodrinātāju un cieņas cēlēju priekšpulki, — jūs esat tie, kas sekmīgi palīdzēs īstenībā pārvērst ilgas, kuŗas es tērpu vārdos pirms 25 gadiem, jā, pat pirms 30 un 40 gadiem, kad es toreiz teicu un rakstīju, ka katrs tēvs reiz varēs priecāties, ka viņa vietā viņa koptā tīrumā vagu dzīs dēls, viņa darba turpinātājs, paplašinātājs, dedzīgs zemes mīlētājs un zemes kopējs; kad es teicu un rakstīju, ka reiz būs diena, kad ne jaunie, ne vecie vairs neteiks: es nevaru, es nemāku, es nespēju; kad radīsies jaunekļi, jaunavas, vīri, sievas, kam šie vārdi būs sveši, — kas teiks: es varu, es māku, es spēju un es gribu.

Jaunieši, palieciet rosīgi un aktīvi arvien. Jūsu priekšzīme rod un atradīs sekotājus, un labo zemtuŗu, labo kaimiņu simti augs tūkstošos, desmitos un simttūkstošos. Un tad — bet arī jau ceļā uz šo gala mērķi — tauta un valsts arvien skaidrāk izjutīs zemes svētību, mīlētās un ar mīlestību koptās zemes svētību.

Mūsu Prezidents runā

Mazpulki, jaunatne — mana ticība pieder jums!

Mazpulki! Jūsu sasniegumi ir jūsu gribas un jūsu pašu darba augļi.

Palieciet stipri paļāvībā savam spēkam, saglabājiet lepnumu uz savą darba panākumiem, — tad būs jums drosme dzīves darbā un dzīves cīņā stāvēt pirmajās līnijās, aizraut citus sev līdzi un izpildīt savu uzdevumu un savu sūtību kā tautas locekļiem, kā mūsu valsts pilsoņiem un pilsonēm.

Zeme svētīs savu kopēju. Tēvzeme svētīs sava goda cēlēju, sargu un aizstāvi.

Dievs, svētī Latviju!»

Viņi var lepni būt

AUSMA ROGA

„Motorizētie" mazpulki

Mazpulku darba sestajā gadā bija nejauša izdevība redzēt divus draugus — vienu mazpulka dalībnieku, otru zēnu, kuŗam vecāki neļāva toreiz vēl mazpulkā iestāties. Viņi bija netāli kaimiņi, un gandrīz ik svētdienas aizskrēja viens pie otra pasērst. Mazpulka zēns bija pieccīņās uzvarējis un ieguvis personīgā īpašumā skaistu galda pulksteni. Tas abiem draugiem bija lepnums un svētums. Neskaitāmas reizes pulkstenis tika apgrozīts, apraudzīts un no ārienes līdz pēdējam sīkumam izpētīts. Un ik reizes šai apskatei līdzi nāca arī atkārtots stāstījums, kāda cīņa bijusi jāizcīna, cik reizes iepriekš bijis jāvingrinās pareizā zirga aizjūgšanā. Reiz bijis pat gadījums, ka zēnu izsmējuši i lielie, i kaimiņu puikas, bet tas viss radījis vēl lielāku iekšēju spītību, un uzvara izcīnīta. — Tā bijusi sīksta savu spēku pārbaude, un nu viņš jūtoties brīvs un apmierināts.

Šīs sarunas zēnu draudzību bija sasaistījušas vēl ciešāk, līdz klusībā tie viens otru sāka mācīt un papildināt. Mazpulka dalībnieks no sanāksmēm pārnāca mājās un visu, kas bija jauns, izstāstīja arī draugam. Radās ierosmes, nodomi. Un arī draugs uzsāka kaut ko. Dārza malā bija pamestas vecas avenes. Viņš izlūdzās vecākiem atļauju atstāt šo zemes gabaliņu viņa ziņā. Vecākiem tur, saprotams, nekā nebija ko iebilst. Un tad sākās darbs. Vecos avenājus iznīcināja, zemi apara un nomēsloja, un beidzot — krietni liels kumelīšu lauks zaļoja un uzziedēja. Abi zēni pa dienvidiem un pievakarēm to apkopa, un pirmā gadā ienākums bija 74 lati. Milzīga suma zēna rokās! Neizsakāms prieks sirdī un viss, arī tas, ka dažkārt sāpēja sirds par vecāku liegumu strādāt mazpulkā, likās gaišs un pārvarams.

Tas bija mazpulku darba sestajā gadā. No tā laika pagājuši četri gadi, un nu mēs

Mazpulku sveiciens „Sveicam Vadoni" 4. IX

esam jau nosvinējuši mazpulkiem 10 gadu darba atceri. Šajos gados tie divi zēni kļuvuši par savu vecāku un savu tēva māju lepnumu un prieku. Daudzas vērtības viņi jau guvuši, savām jaunajām rokām likdami čakli strādāt. Un nu viņi abi arī pieder to saimei, kas desmit gados paspējuši savos lauciņos, dravās un dārzos ražot vērtības par 1.596.000 latiem.

Bet ko viņi ieguvuši garīgi? — To īsā rakstā vārdos pasacīt nemaz nav tik viegli. Varbūt, ka daudzu simtu ļaužu skatītais piemērs mazpulku lielajos svētkos Uzvaras laukumā var apliecināt daļu no tā, ko nozīmē mazpulku dalībnieku garīgā stāja, un proti: pirms parādes gājiena gar tribīnēm vietas ieņēma līnijnieki, augumā nelieli mazpulku dalībnieki. Un kad parādes gājiens pāris reizes bija nevērīgi pavirzījies vairāk pa labi, daži malējie gājēji skāra šo mazo vīru, kas bija nostādīts, lai parādes gājiens nenovirzītos no ceļa. Šis mazais cilvēks ļāva sevi dauzīt un grūstīt, viens otrs parādes dalībnieks viņā iesitās ar krietnu sparu, bet viņš izstiepās vēl taisnāks, mazliet vairāk atlieca tikai galvu atpakaļ, bet neatkāpās ne pēdu, ne pēdu no savas vietas. Tur viņš bija nolikts, tur stāvēt bija viņa pienākums, tur viņš arī stāvēja, lai kādi bija apstākļi.

Un tad — mēs nevaram aizmirst un gaŗām paiet otram, visdvēselīgākajam mirklim šajos desmit darba gadu atceres svētkos. Tas bija svētbrīdis Brāļu kapos. Tas bija svētbrīdis nekad, nekur vēl tāds neredzēts, nekad vēl nepiedzīvots. Tā bija īsta, patiesa latviešu jauniešu dvēseles atklāsme un vārdos neminama saskaršanās ar to, ko mēs jēdzienos apzīmējam par goddevību, tēvzemes mīlestību un gatavību atsacīties un upuŗus nest. Nest arī tādus upuŗus, kādus nesuši tie, kas atdusas mums skaistākajā no visām svētnīcām.

Mazpulku dalībnieki paši vēl neapzinās, kādas vērtības viņi guvuši praktiski; viņi neapzinās, kādas senas un pavisam jaunas tradicijas viņi cēluši gaismā. Bet reiz pienāks laiks, ka šī tradicija kļūs par svētumu, par mūsu dzīves nepieciešamo daļu. Reiz pienāks laiks, ka no tiem, kas tagad jau ir krietni vairāk nekā tikai 40.000, gara spēks un dvēseles dziļums runās savu atpestītāju valodu.

Un vai tad mazpulku svētki, dienās, kad ļaužu prāti jau bija tik satraukti; kad kaŗa psichozei atkal atrautas durvis vaļā, nerādīja mums ko citu — mieru, spēku, nosvērtību, bet arī plašumu un varenu dziļumu apjomus, kas pašai mazpulku jaunatnei veŗ tālas un lielas iespējas.

Tādēļ lepns var būt ikviens, kas drīkst uzvilkt mugurā zaļi pelēkos tērpus un nest pie krūtīm savas organizācijas nozīmi — ne tikai savas laimes simbolu, bet arī patiesu ievadītāju dzīvē un labklājībā, — četrlapaino āboliņu. Lepns var būt katrs, kas drīkst soļot vienādā ritumā ar šiem 40.000, soļot ar tiem un iesoļot nākotnē.

Tautas deju priekšnesumi

Kas jauns mūsu zemē un valstī

14. augustā Roterdamā, Holandē, būdams atvaļinājumā, pēkšņi ar sirdstrieku mira valsts kancelejas direktors ministrs Dāvids Rudzītis. Viņš bija pirmais mūsu valsts ierēdnis, kas nepārtraukti visus šos gadus pildīja valsts kancelejas direktora svarīgos un atbildīgos pienākumus.

20. augustā Rūjienā atklāja pieminekli bijušam Ministru prezidentam un Zemkopības ministram Artūram Alberingam. Atklājot piemiņas zīmi — akmenī cirstu sējēja tēlu, Zemkopības ministrs J. Birznieks nelaikā raksturoja kā vīru ar lielu neatlaidību un cīņas sparu, kas neatkāpjas no sava mērķa un visu veltā tā sasniegšanai, darbam.

22. augustā ministru kabinets nodibināja Iekšlietu ministrijā Iekšlietu ministra techniskā biedra amatu, tajā ieceļot līdzšinējo Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētāju Jāni Legzdiņu. Viņš amatā stājās ar 1. septembri. Jaunais amats nodibināts lietderības un darba interešu labā, lai pietiekami labi iekšlietu resors varētu veikt savus svarīgos uzdevumus.

Ar jauno mācības gadu notikuši lieli pārkārtojumi Izglītības ministrijas vadošo skolu darbinieku sastāvā. Pensijā aizgājis līdzšinējais skolu dep. dir. Kārlis Ozoliņš un viņa vietā iecelts līdzšinējais vicedirektors Jānis Celms. Jaunajam direktoram sevišķi nopelni Prezidenta 28. janvāŗa Draudzīgā aicinājuma priekšzīmīgā noorganizēšanā. Par skolu departamenta vicedirektoru iecelts līdzš. ministr. vidussk. dir. biedrs Arnolds Čuibe, bet viņa vietā par vidusskolu dir. biedru līdzšinējais Ventspils ģimn. direktors Atis Jaunzemis. No amata atbrīvots tautskolu dir. Mārtiņš Soste un viņa vietā par tautsk. dir. iecelts līdzšinējais Ventspils apr. vec. Fricis Vilks, kas ir arī Ordeņu kapitula loceklis. Mārtiņš Soste iecelts par Rīgas valsts komercskolas direktoru. No amata atbrīvots arī tautskolu direktora biedrs Broņislavs Spūlis, kas iecelts par Pļaviņu ģimnazijas direktoru, bet par tautskolu direktora biedru iecelts Ludzas valsts ģimnazijas skolotājs Heronims Tichovskis. Lielāki pārkārtojumi notikuši arī arodskolu tīklā. Ar 11. septembri Daugavpilī valsts technikumā atvērta jauna elektrotechnikas nodaļa, pie Liepājas technikuma — būvniecības nodaļa, Rīgas komercskolā atvērtas jaunas klases meitenēm, bet arodskolu skaits palielinājies par 4 jaunām skolām, no kuŗām 3 sieviešu arodskolas un 1 zēnu arodskola. Ar šo mācības gadu Rīgā uzsāks darboties Valsts sieviešu arodskola, Rīgas 2. mājsaimniecības skola, Valkā — sieviešu arodskola un Madonā arodskola zēniem ar namdaru un mūrnieku nodaļu. Arodskolās galveno vērību piegriezīs praktiskam darbam. Paredzēts paplašināt arī amatu papildu skolu skaitu.

27. augustā Latv. Lauksaimniecības kameras priekšsēdētājs R. Dzērve atklāja piemiņas zīmi pie Lubānas pagasta Niedrīšu mājām, kur pirms 19 gadiem Valsts Prezidentam **Kārlim Ulmanim**, braucot pirmo reizi uz Lubānu, uzbruka noziedzīgi ļaudis, aizlaizdami ceļam priekšā priedi. Prezidents un viņa pavadoņi palika sveiki un veseli un turpināja ceļu uz Lubānu. Piemiņas akmenī, kuŗu uzstādījuši Lubānas aizsargi, iekalti zīmīgi vārdi: **«Kam tautu vadīt Dievs un Laima vēlējusi, tam ļauna vara nespēj ceļā stāt.»** Arī pie Lubānas mežsaimniecības skolas, kur 1920. gada 15. aprilī Prezidents **K. Ulmanis** uzrunāja lubāniešus, kameras priekšsēdētājs atklāja piemiņas plāksni.

1. septembrī kaŗa skolā Rīgā notika jauno virsnieku izlaidums. Valsts Prezidents **Kārlis Ulmanis**, apsveikdams jaunos leitnantus, starp citu pasvītroja: «Drosme un ticība Latvijas nākotnei lai neatlaidīgi stāv jums ceļa biedros, atbildības sajūta un atbildības prieks lai neatstāj jūs nekad. Tēvzemes mīlestībā spēcinātiem, jūsu pienākumos būs arvien augsti turēt armijas un savu virsnieka cieņu un godu, ar vīrestību un goda prātu līdz galam kalpojot tiem svētumiem, kam šodien nodevāt savu zvērastu.» Zobenus jauniem leitnantiem pasniedza Kaŗa ministrs ģen. **J. Balodis.** Kaŗa ministrs jaunajiem virsniekiem deva arī norādījumus — būt aukstasinīgiem un krietni pildīt savus pienākumus apņēmībā, ticībā un pašuzupurēšanās degsmē.

8. septembrī Rēzeknē Iekšlietu ministrs K. Veitmanis atklāja Latgales atbrīvošanas pieminekli. Pieminekli iekalti vārdi: «Vienoti Latvijai!» un to darinājis tēlnieks K. Jansons. Ministrs savā runā norādīja, ka atbrīvošanas kaŗa vadoņu un varoņu vārdi ir slaveni un ugunīgiem burtiem uz visiem laikiem ierakstīti Latgales atbrīvošanas cīņu vēsturē. Pieminekli — celts par zīmi Latgales atbrīvošanai un tās atdzimšanai — ikvienam rādīs, ka tauta brīvību ieguvusi ar zobenu rokā, lai ticībā uz labāku nākotni tiektos augšup pretīm mūžībai. Tas ir svēts mantojums, kas sargājams un glabājams ar karstu mīlestību uz tautu un valsti.

Urna ar mazpulku sanesto zemi Latvijas Brāļu kapos zem mātes tēla

AUGSIM LATVIJAI

Rūsa

Par arkla lemesi mēs zinām — ja tas ilgi stāvējis darbā nelietots, tas sarūs. Un viss, ko mēs nelietojam, ierūs, iesūno, pat taciņu, kas reiz bijusi cieši iemīta, ja pa to vairs neaizdun gājēju soļi, pamazām pāraug zāle, un tā izdziest skatītāju acij, itkā nekad tur nebūtu bijusi.

Līdzīgi tas ir ar cilvēka dvēseli un viņa ķermeni. Ja tu, cilvēk, nevingrini un neliec darbā savus muskuļus, tie atrofējas, tie itkā uzsūc paši savu spēku. Ja savam garam mēs nedodam iespēju arvienu kaut ko mācīties un gūt jaunas domas un atzīšanu, tad mūsu apziņā paliek ne tikai tukša vieta, bet šis tukšums piepildās ar nezināšanu, nepatiesiem spriedumiem, kas savukārt izposta dvēselē īsto mieru un līdzsvaru. Nezināšana — tā ir dvēseles rūsa.

Un tas, kas dvēselē ierūsējis, tas nevar ne sevi, nedz citus aplaimot. Tas nevar citiem patiesus padomus dot, jo viņš dzīvo pasaulē, kas palikusi iepakaļ laikam.

Jaunie draugi, mazpulku dalībnieki! Cilvēka dveseles rūsa ir indīga. Un jums jāzina, ka tas, kas negrib cīnīties par ideāliem, pat par savu darbu un labklājību, tas iegrimst rūgtā neapmierinātībā, gļēvulīgā visa noniecināšanā, līdz nonāk tik tālu, ka kļūst pilnīgi nespējīgs kaut ko uzņemties un kaut ko veikt. — Ja jūs negribat un nespējat neko iemīlēt, jūs kļūstat naidīgi un neredzat dzīvei mērķa,

Sabiedrisko lietu ministrs A. Bērziņš pasniedz mazpulku organizācijas karogu LLK priekšsēdētājam R. Dzērvem

nejūtat prieka par viņu. Ja jūs negribat atsacīties un upuņus nest citu labā, jūs pats esat upuris uz sava savtības altāra un sadegat lēnās egoisma ugunīs.

Un arī šī savtība ir dvēseles rūsa, kas arvien tālāk un tālāk ievelkas, iesūcas visos cilvēka labajos tikumos un tos iznīcina, padara nederīgus.

Pēc saviem lielajiem svētkiem, kas devuši tik daudz spēka, tik varenus pārdzīvojumus, neļaujaties atkrist nekad atpakaļ. Lai dienu dienā aug apziņā nodomi un dvēselē mierīga pārliecība, ka arī ārpasaules nervozo apstākļu ietekmēti, mēs tomēr esam cīņas spara un jaunu domu pilni arvien, tad nekad rūsa nepiekļūs tur, kur tā nedrīkstētu piekļūt.

Svētku vingrojumi

Mirdza

FR. ŠTERNA stāsts

Jau trīs dienas un tikpat daudz naktis debess ir svina pelēkumā, un smagas lietus lāses krīt uz rudenīgi kailajiem laukiem. Strautiņi un grāvji pārplūst, kļūst plati un dziļi un savus duļķainos ūdeņus strauji nes uz upi. Pļavu un ganību lāmās uzkrājas ūdens, un rodas daudzi mazi ezeriņi. Arī ceļi un takas izmirkst, un braucēju ratiem riteņi iegrimst līdz pusspiekšiem dubļos. Visas trīs dienas cilvēki neiziet no istabām vairāk, kā tikai nepieciešamās ikdienas gaitās. Un ko gan šādā laikā var darīt tīrumā? Ik vienam saimniekam taču zināms, ka tādā laikā darbs neveicas un tikai veltīgi piepūlas cilvēki un lopi. Arī Mālgravu saime visas lietainās dienas strādā istabā. Sievietes vērpj un ada, bet vīrieši no pērnajiem liniem un pakulām vij striķus un pavadas. Strādājot viens otram stāsta savus piedzīvojumus un pārrunā pēdējo dienu notikumus pašu draudzē. Visvairāk tomēr sarunas vijas ap pašu pagasta rudens gada tirgu, kas notiks pēc dažām dienām. Istabā ir silti un mājīgi, bet laukā trako smags vakara vējš un ar atņēmieniem triec logu rūtīs rupjas lietus lāses un koku lapas.

Mālgravās rudens darbi druvās bija gandrīz visi jau pastrādāti, tikai aizlija viena siekvieta kartupeļu. Bet nebija jau vairs tur daudz ko darīt, ja darbā izies visa saime — pastrādās vienā pēcpusdienā. Un tomēr, nevienam nepatika domāt par nenolasītiem kartupeļiem tālajā tīrumā pie ganībām, kur tagad vagās, kā grāvjos, sakrājies ūdens.

Trešās dienas pēcpusdienā, kad saime paēdusi grib atkal ķerties pie pārtrauktā darba, no āra, salijis un dubļainiem zābakiem, ienāk saimnieks. Viņš bijis apskatīties aizlijušos kartupeļus. Tāpat neatģērbies, viņš apsēžas uz krāsns mūrīša un klusi, bet nopietni saka:

«Biju aizgājis uz tālo tīrumu. Nenolasītās kartupeļu vagas pavisam izmirkušas, un viss tīrums pārplūdis. Kartupeļi samirkst un, novietoti pagrabā, ātri bojāsies, viņus vajadzētu nolasīt. Ir tikdaudz ūdens nolijis, bet debess vēl smaga, daudz dienu vēl var līt.» Saimnieks apklust un, izņēmis no kabatas pīpi, aizpīpo.

Iestājas klusums. Saime saprot, ka saimnieks vēlas, lai pārtrauc darbus istabā un iet nolasīt aizlijušos kartupeļus. Un kautgan Mālgravu saime nav laiska, tad tomēr šoreiz darāmo darbu viņi sajūt kā nastu, un neviena mute neatveras, lai atbalstītu saimnieka vēlēšanos. Saimnieks pazīst savu saimi un izprot arī darba grūtumu, jo daudzajās vasarās, ne vienreiz vien, viņš pats guris karstajā saulē un drebinājies rudens lietū un vējos, reizē izjuzdams darba smagumu. Un, lai gaidāmo kartupeļu lasīšanu pielijušās vagās nepadarītu vēl nepatīkamāku, saceļot saimē īgnumu, viņš nepavēl, bet saka:

«Laiks ir slikts, es nepavēlu nevienam iet lasīt kartupeļus, bet ilgāki mirkt ūdenī tie nedrīkst. Es paņemšu Bēri un iešu izart vagas, kas vēlas labprātīgi, lai nāk lasīt. Parīt ir tirgus, katru gadu Mālgravās līdz tam laikam kartupeļi visi nolasīti. Vai šogad lai būtu citādi?»

Un tagad no savas sēdvietas pieceļas puisis Mārtiņš:

«Nē, saimniek, arī šogad būs tāpat kā katru gadu. Aizlijušie kartupeļi ir jānolasa. Ej, izar vagas, mēs iesim lasīt.»

«Es iešu, tikai vēl gribu kautko pateikt Pie savām tirgus naudām variet droši vēl pieskaitīt pa sudraba gabalam, ko saņemsiet no manis par drosmi spītēt vējam un lietum šodien.»

Saimnieks pieceļas no sēdvietas un lēni, kā ienācis, iziet no istabas. Mirkli vēlāk redz to aizejam pa gatvi. Uz pleciem viņš nes arklu, bet pavadā līdzi tam lēni soļo Bēris.

Kad saimnieks izgājis, saime trokšņaini sagatavojas darbam. Nepatika un īgnums izgaisis. Saimnieks nepavēlēja, bet lūdza sev talkā. Un kāpēc tad viņa lūgumu nepaklausīt, ja vēl par to izredzes dabūt pa sudraba gabalam?

Mālgravu saimnieks ir pārticis un droši vien mazāk kā divi lati neiedos.

«Kas par to, ka līst un kartupeļu vagās ūdens kā grāvjos! Daudz grūtāki darbi, nekā kartupeļu lasīšana, veikti lietū un vējā. Vai tad nu līdz vakaram notiks kas ļauns? Kad samirks, samirks! Vakarā varēs atkal sēdēt siltā istabā un izciesto darba grūtumu atcerēties kā nepatīkamu sapni. Un tik un tā kartupeļi būs jānoņem, tāpēc, jo ātrāk, jo labāk!»

Ar tamlīdzīgām domām un uzmundrinājumiem sevi apmierina Mālgravu saimes ļaudis, ģērbdamies visvecākās drēbēs un kājās apaudami visvecākos apavus. Kartupeļu lasīšana ir netīrs darbs, bet tagad to vēl netīrāku padarīja lietus, dubļi un ūdens. Arī ganu meitene, gaišmatainā Mirdza, kas jau otro vasaru dziedāja un ūjināja Mālgravu plašās ganībās, pošas darbā. Arī viņa grib palīdzēt nolasīt aizlijušos kartupeļus un vakarā saņemt sudraba latu. Mirdzai nav tik liela alga kā puišiem un meitām, kas arī bez saimnieka dotās naudas uz savu algu rēķina vien varēs izēsties un izpriecāties cik sirds kāro. Mirdzas alga tikko pietika ziemu skolā, viņai pašai un mazajam brālītim, jo māte, strādādama par kalponi, viena nespēja brālītim vajadzīgo sagādāt. Bet tēvs jau trīs gadus atdusējās veļu kalnā.

«Mirdziņa, vai tad tu arī iesi?» iejautājas saimniece, kas ienākusi saimes istabā.

«Jā, saimniec! Es arī gribu iet tirgū.»

«Skaties, šķelme, cerē uz lielām lietām. Domā, ka saimnieks arī tev vakarā dos tirgus naudu,» ieminas puspuisis Pēteris, sajožot sev viduci ar jaunu, paša novītu pavadu.

«Tu domā, ka tev vien dos! Dos man arī. Es tikpat daudz nolasīšu kā tu!» aizstāvas Mirdza.

«Jā, Mirdza jau veiksmīga lasītāja», piebalso meita Marta.

«Tu sasaldēsies. Nav vairs vasara, tagad lietus», ar mātes rūpību atgādina saimniece.

Mālgravu saime, spītējot saltajam vējam un rupjajām lietus lāsēm, iet uz tīrumu, lai nolasītu aizlijušos kartupeļus

«Nesasaldēšos! Trīs pāri zeķu uzģērbu un apsiešu villaini.»

«Nu, ja jau tu tik ļoti gribi, tad ej, ej. Vakarā došu sadzerties karstu zāļu tēju.»

Un nepaiet vēl ne pusstunda, kad Mālgravu saime, spītējot saltajam vējam un rupjajām lietus lāsēm, iet uz tālo tīrumu, lai nolasītu aizlijušos kartupeļus.

Darbs ir grūts. Tīruma mālainā zeme izmirkusi un kļuvusi kā mīkla, līp pie rokām, apģērbiem un kurvjiem. Lietus vēl vienmēr līst, un rupjās lāses, vēja triektas, cērtas sejās. Visi strādā naski, lai darba steigā aizmirstu slikto laiku un darba grūtumu. Arī Mirdza turas, soli pa solim, barvedei — meitai Martai — līdz. Viņa grib pastrādāt tikpat cik lielie, lai saimniekam nav iemesla tirgus naudu mazāk dot. Laiku pa laikam Mirdza pārtrauc darbu un nosalušām rokām uzpūš elpu, lai tās sasildītu, pēc tam ķeras vēl naskāki pie kartupeļu lasīšanas, jo meita Marta jau labu gabalu aizgājusi uz priekšu un tā jāpanāk. Strādājot Mirdza domā, ko pirkt tirgū, ja saimnieks viņai vakarā tāpat kā citiem, iedos divi latus. «Ir tik daudz vajadzību! Mātei jānopērk matu suseklis, jo vecais ir jau pavisam nolietojies. Brālītim vajadzīgs kabatas nazis, jo pagājušā rudenī pirktais ir pazudis. Un viņai pašai ir tikdaudz vajadzību, ka visu savu vasaras aldziņu varētu iztērēt un tad vēl nebūtu gana! Viņai vajadzīga skaista matu lenta, tāda kā tirgotāja meitenei Zelmai: zila un plata. Tad vēl rokdarbu adata un dzīpars zilā un dzeltenā krāsā. Ejot skolā rokdarbu stundās, viņa noadītu sev jaunu jaciņu. Arī drēbes priekšautiņam vajadzētu. Vecais, pagājušā ziemā nēsātais, jau dažās vietās salāpīts. Un daudz, daudz vēl dažādu mantu viņai vajadzētu nopirkt. Bet savas vajadzības viņai jāatliek, jo mātei suseklis katrā ziņā jānopērk (nākošo svētdienu viņai dzimšanas diena, un Mirdza vienmēr dzimšanas dienā māti apdāvina). Arī brālītis gaida nazi, jo katru rudeni viņš to saņēmis. Pati sev viņa nopirks tikai kabatas lakatiņu un kādu grāmatu, ko garājos vakaros lasīt, un ja nauda vēl atliks, ieies cirkū un apskatīsies zvērus.» Un pārdomājot visu, kas jānopērk un ko viņa pirktu, ja būtu daudz naudas, Mirdza vagu aiz vagas seko meitai Martai un ar mazajiem pirkstiem no zemes izkarpa māliem aplipušos kartupeļus un ieliek grozā.

Kad satumst vakars, darbs ir veikts. Ēdot vakariņas, kad salijušās drēbes apmainītas pret sausām un lietus lāses necērtas sejās, bet pavarda siltums apņem visus, padarītais darbs un tā smagums izliekas kā sen sapņots sapnis, kas bijis mocošs, bet atmostoties izgaisis. Saimnieks, kā jau solījis, iedod visiem pa sudraba gabalam un, kad viņš pienāk pie Mirdzas, arī viņa saņem tikpat, cik citi. Paēduši vakariņas, Mālgravu ļaudis dodas pie miera, jo kartupeļu lasīšana tos nogurdinājusi. Bet logu rūtīs vēl vienmēr smagais vakara vējš triec rupjas lietus lāses un koku lapas.

* * *

Un otrā rītā, kad Mālgravu ļaudis pieceļas, lietus vairs nelīst. Nakti vējš iegriezies ziemelī un izkliedējis svina pelēkuma lietus mākoņiem. Tie kā lieli, balti putni rindās skrej uz dienvidiem. Pēcpusdienā starp mākoņu spraugām jau spīd saule. Arī nākošā un aiznākošā dienā nelīst. Strauti un grāvji atkāpj savās gultnēs, un daudzie ezeriņi ganībās izsīkst. Arī ceļi nožūst un braucējiem ratu riteņi negrimst vairs līdz pusspieķiem dubļos. Ziemeļa vējš, reizē ar mākoņiem, sev līdz aizrauj arī visu mitrumu.

Ļaudis priecājas par jauko laiku, jo rudens gada tirgū ierasties grib visi. Un kāds gan būtu tirgus, ja lietus nemitētos un visi ceļi un takas būtu neizbrienami?

Sengaidītais tirgus rīts ir jauks un saulains, tikai saltais ziemeļa vējš pūš vēl brāzmaināk, un viņa elpā jūtams jau ziemas tuvums. Mālgravu ļaudis sasēžas lielajā sera orē un, jautri draiskuļodami, izbrauc no pagalma. Arī Mirdza ir tirdzinieku vidū. Saģērbusies svētdienas drēbēs, cieši satinusies saimnieces iedotā villainē, kā maza siena kaudzīte, viņa tup ratu pakaļā, lielajām meitām pie kājām. Rokā tai maciņš, kurā atrodas pašas sakrātā un saimnieka iedotā tirgus nauda. Ar savām rudzu puķu zilajām acīm viņa uzlūko visus mīļi un sirsnīgi.

Kad Mālgravu ļaudis piebrauc tirgum, tas ir jau pilnā gaitā. Lielā atmata pie muižas, kur vasaru ganās valinieku govis,

Mirdza izņem no maciņa beidzamo latu un pasniedz tirgotājam

tagad pilna cilvēkiem un pajūgiem. Tirgū ir tāds troksnis, ka grūti vienam otru sadzirdēt. Visur skan smiekli un priecīgas balsis. Atstājuši pajūgu saimnieka ziņā, Mālgravu ļaudis iejaucas tirgus burzmā. Arī Mirdza nekavējas, bet steidzas pie audeklu teltīm, lai apskatītu tos daudzos brīnumus, kas tur izlikti plauktos un uz galdiem. Un kā gan tur visa nav! Tur ir drēbes un grāmatas; rotaļlietas un apavi; rokdarbi, pulksteņi un krelles. Vienā teltī, kur aiz galda stāv bārdains krievs, galds ieliecies no baranku un brūni apceptu baltmaizes kukuļu kalniem. Kādas citas telts galds līkst no cukurotu riekstu un piparkūku siržu svara. Tomēr viskairinošākās ir teltis, kur pārdod siltas desiņas un bulkas. Mazo dzelzs krāsniņu pīpjveidīgie skursteņi izpūš dūmus kā mazas lokomotīves, bet pannās vārošo desiņu tvaiki kutina tirdzinieku degunus un aicina teltī apsēsties pie mazajiem galdiņiem un noēst pa porcījai.

Mirdza apstaigā visas teltis, bet visilgāki pakavējas pie tām, kur pārdod nažus un susekļus. Pēc atmiņas viņa salīdzina vienā vietā redzētās mantas ar otrā teltī redzētām un tikai tad, kad atradusi vislabākās mantas, izņem no maciņa naudu un samaksā. Kad brālītim un mātei dāvanas nopirktas, Mirdza apskatās pēc kabatas lakatiņiem. Ejot gar teltij, kur pārdod desiņas, viņa apstājas, jo liels bars ļaužu ir sapulcējušies ap to. Tie trokšņo un smejas. Mirdza pakāpjas uz tukšas preču kastes un redz, ka telts saimnieks, liels augumā, mazu kazas bārdiņu un ragu brillēm uz resnā deguna, tur aiz svārku piedurknes mazu zēnu un lamājas, bet ļaudis noskatās notiekošā kā jautrā izrādē. Kāpēc briļļainais tik uztraukts, un ko mazais, pelēkās, pašaustās vadmalas drēbēs ģērbtais zēns viņam nodarījis, Mirdza nevar uzzināt, jo visapkārt ir troksnis un smiekli. Bet kad tirgotājs sāk lamāties vēl sirdīgāk un mazo zēnu grūsta tik spē-

cīgi, tā ka tam nokrīt cepure un kļūst redzami palsie mati, Mirdza vairs nevar mierīgi nostāvēt uz tukšās preču kastes, jo tagad viņa pazīst zēnu. Tas ir kurpnieka Pakula dēls — Jānītis, viņas brālīša skolas biedrs un draugs. Mirdza grib zināt, ko nodarījis mazais un klusais zēns desu tirgotājam. Nolēkusi no preču kastes, viņa dodas ļaužu pūlī un, vēcinot ar rokām pa labi un kreisi, atbrīvo sev ceļu pie Jānīša.

«Laižat mani! Man jātiek pie viņa!» viņa sauc skaļi, kad kāds pusaudzis viņu aiztur, saķerdams vilaines stūri. Un ļaudis, pārsteigti no mazās meitenes drosmes un uzņēmības, pašķir ceļu līdz desu tirgotājam. Varbūt pūlis Mirdzai pašķīra eju arī tāpēc, ka cerēja piedzīvot jaunu joku, kā radīs meitene ar savu iejaukšanos notiekošā. Nostājusies tirgotāja priekšā, Mirdza skatās lielajā vīrā stingri un nosodoši:

«Ko šis zēns jums nodarījis? Kāpēc jūs viņu kratat? Kāpēc jūs nelaižat viņu vaļā? Jūs, ļaunais cilvēk!»

Pūlis Mirdzas vārdus uzņem ar jaunu smieklu šalti, bet tirgotājs apmulst no meitenes vārdiem, palaiž Jānīti vaļā.

«Jānīti, ko tu šim cilvēkam nodarīji?» nopietni kā pieaudzis cilvēks jautā Mirdza.

«Es apēdu divas desiņas un vienu bulku, bet kad gribēju samaksāt, nevarēju. Šorīt, steidzoties uz tirgu, iebāzu naudu bikšu kabatā un tā ir caura. Nauda izkritusi.»

«Diedelnieks! Nauda izkritusi? Kur viņš naudu ņēma! Gribēja par velti paēst! Jāsauc kārtībnieks, lai sadod pa dibenu,» rupji saka tirgotājs un saņem atkal Jānīti aiz svārku piedurknes.

«Stājaties, jūs ļaunais! Es samaksāšu! Jānīti, cik tu esi viņam parādā?»

«Piecdesmit santīmus!» klusi saka zēns, un viņa brūnājās acīs iezogas pateicības asaras.

Mirdza izņem no maciņa beidzamo latu un pasniedz tirgotājam.

«Te būs nauda. Nav labi, ka cilvēks ir tik mantkārīgs.»

Tirgotājs apmulst vēl vairāk, viņam kauns no mazās meitenes un arī no pūļa, kas tagad dzirdējis, ka viņš puslata dēļ gandrīz vai pusstundu lamājis un grūstījis mazo zēnu ar tādu sašutumu un aizraušanos, itkā tam būtu apēstas visas desas un bulkas par velti. Klusēdams viņš atdod Mirdzai pāri palikušo naudu un ieiet teltī. Jānītis, kas visu laiku stāvēja pārbījies un nobālis, tagad vairs nespēj savaldīties un sāk raudāt.

«Neraudi, Jānīti! Tagad atkal viss ir labi. Še, ņem šo naudu un nopērc, kas tev vajadzīgs,» ar lielas sievietes rūpību un maigumu raudošo zēnu mierina Mirdza. Jānītis paņem naudas gabalu un klusi pateicas. Sinī mirklī Mirdza ir aizmirsusi, ka viņai vēl jānopērk kabatas lakatiņi un grāmata, ko rudens gaŗajos vakaros lasīt. Arī to viņa aizmirsusi, kādas grūtības bija jāizcieš lietū un vējā, lasot aizlijušos kartupeļus, kamēr šo naudu, ko atdeva Jānītim, nopelnīja. Tagad viņu vada tikai vienas domas: palīdzēt Jānītim, sagādāt viņam asaru un bēdu vietā prieku, jo arī viņa daudzreiz ir bijusi noskumusi, viņa zina, cik tad ir grūti. Atdevusi savu beidzamo naudu un apzinādamies savas rīcības pareizību, viņa drošu skatu uzlūko pūli. Ar savu rīcību viņa apkaunojusi visus tos, kas notikušajā noskatījās kā kādā izrādē. Smējēji klusēdami izklīst. Arī Jānītis, izslaucījis asaras, uzsmaida Mirdzai un aizskrien uz saldumu telts pusi. Tagad arī viņam vēl būs tirgus prieki. Lai nauda atkal neizkristu, viņš tur to cieši saspiestu saujā.

Pie desu telts viena stāv Mirdza. Viņa stāv un pārdomā notikušo. Rokā viņai tukšais maciņš un sainītis ar dāvanām brālītim un mātei. Pati sev viņa nekā vairs nevar nopirkt. Bet kas par to, ka viņa nevar vairs nopirkt kabatas lakatiņu un grāmatu. Kas par to, ka grūti, vējā un lietū pelnītā nauda neguļ vairs viņas maciņā. Arī tagad tā izlietota lietderīgi un labi. Viņas vietā priecājas Pakulu Jānītis. Un Mirdza tagad zina, ka var sajust prieku arī tad, kad spēj citiem atvieglot viņu ciešanas. Un ar savu grūti pelnīto tirgus naudu viņa to iespējusi — Pakulu Jānītis tagad ir laimīgs.

Taupība

Taupība ir laba lieta. Gudri ļaudis saka, — kas santīmu netaupa, pie lata netiek, — un daudzi vecāki dāvina saviem bērniem krājkasītes, lai tie krātu naudu. Bet arī taupot taupīšanā var būt tālumnieki. Tie ir tie, kas naudu glabā zeķēs. Tāpat kā sēkla dod labumu, ja to iesēj zemē, tā nauda jāliek bankā. Tur tā nepaliek guļot, bet apgrozās un dod labumu — taupītājam procentes, un daudzām saimniecībām, tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumiem un pasākumiem tā dod iespēju paplašināt un uzlabot darbību, un tādējādi dod mums visiem labklājību.

Taupīt var ne tik vien pelnot un krājot naudu, bet arī aizkavējot tās lieku izdošanu. Valkājot uzmanīgi drēbes un apavus un tos kārtīgi labojot, neizšķiežot naudu par našķiem vai citām nevajadzīgām lietām, nauda atliks nepieciešamākiem izdevumiem. Taupība no skopuma atšķiras ar to, ka taupot atturamies no nevajadzīgas līdzekļu izšķiešanas un tos krājam, lai lietderīgāki izdotu. Skopums ir naudas krāšana bez mērķa. Protams, rezerves uzkrāšana nebaltām vai vecuma dienām arī ir taupība, nevis skopums.

Tagad, kad sakarā ar ārējiem apstākļiem var rasties grūtības dažu ārzemju produktu ievešanā, mums jābūt sevišķi taupīgiem, lai to mums neaptrūktu. Mēs, mazpulku dalībnieki, arī šeit varam daudz līdzēt.

Lai akmeņogles, kuras lieto fabrikās un arī apkurināšanai, nekad neaptrūktu, jāķeras pie taupīgas kūdras un malkas izlietošanas. Nepieļaujami būtu dedzināt mežos zarus. Mazpulku dalībnieki tos var savākt un savās mājās gādāt, lai vairāk dedzina zaru malku, pārdodot daļu malkas citām vajadzībām.

Lai mums nekad neaptrūktu apģērba, vajadzētu rūpīgi novalkāt visas vecās drēbes un apavus, negatavot liekus jaunus. Nolietotos apģērbus nedrīkst sadedzināt, bet tie jāsavāc un jānodod pārstrādāšanai. No vilnas lupatām var pagatavot plucekļus, kuŗus var vērpt un aust. Vecas galošas, riepas un citus gumijas atkritumus arī var pārstrādāt. Ja pietrūktu petrolejas, lai nebūtu jāsēž tumsā, dalībnieki jau laikus var mācīties liet sveces.

Arī ēdienus gatavojot vajadzētu ievērot lietderīgu taupību. Jo vairāk mēs taupīsim, jo vairāk mums atliks ko pārdot. Sevišķi taupīgiem vajadzētu būt cukura lietošanā. Cukurā vārītus ievārījumus var aizvietot ar žāvētiem āboliem. Žāvēt ābolus var gan labības kaltēs, gan arī uz plīts. Ārzemju tēju labi var aizvietot dažādas zāļu tējas. Sevišķi garšīga tēja ir no meža rozīšu auglīšiem. Garžīgu kafiju iegūst no ozolu zīlēm.

Lai nepietrūktu lopbarības, salmus nedrīkstētu lietot pakaišiem, bet to vietā jāsagriež kūdra. Tā, sakrauta zārdos, ātri izžūst.

Bet ne tikai savā saimniecībā vien mēs varam taupīt. Mēs varam palīdzēt valstij, vācot piem., dzelzi, kas varētu aptrūkties. Katrās mājās mēs varam atrast lūžņus. Bieži redzam, ka mētājās nevajadzīgi dzelzs gabali, veci lemeši, zobrati, salauztas mašīnu daļas, veci čuguna katli. Ja visu to savāktu, mēs ilgi varētu iztikt ar savu dzelzi. Tā mums vajadzīga naglām, stiepulēm un mašīnām. Ja katra mazpulka dalībnieks savāktu 5 kg dzelzs, tad 43.000 dalībnieku savāktu 215 to. Ar to varētu piekraut garu vilcienu.

Mēs arī citus metalus varam krāt: mazkalībru šauteņu patronu čaulītes, zobu pastas tūbiņas, šokolādes alvas papīrus, Jaungada laimes u. t. t. Katrs mazpulks varētu iekārtot kādu kasti, kuŗā šīs mantas sakrāj. Uz katru sanāksmi nākot, katram dalībniekam vajadzētu atnest pa priekšmetam, ko tanī ielikt. Mazpulks var arī rīkot saimiņu sacensības lūžņu un metalu vākšanā. Iegūtos līdzekļus varētu izlietot kopējām vajadzībām, piem., šautenes, telts vai citu piederumu iegādei, vai izmaksāt katram dalībniekam attiecīgu summu.

Nozīme ir ne tikai pašiem taupīt, bet arī citus mācīt taupīt. Un ja mēs, mazpulki, to varētu veikt, mēs palīdzētu iekārtot mūsu dzīvi patīkamu un ērtu.

Divas nedēļas Zviedrijā

DZINTARS LAPIŅŠ, 858. Rīgas pils. I ģimn. mazpulkā

Ekskursijai pa priekšu Zviedrijā nes Latvijas karogu

Š. g. 9. jūnijā mēs, divpadsmit priecīgi mazpulku dalībnieki, insp. L. Liepiņas vadībā braucām uz zviedru zemi kā Zviedrijas mazpulku viesi.

Jūras ceļš nebija viegls, sevišķi tiem, kas pirmo reizi brauca pa jūru.

Otrā rītā bijām jau Zviedrijas teritorijā.

Pirms tiekam Stokholmā, vairākas stundas jābrauc cauri šērām — saliņām, kas izskatījās kā lieli, pelēki rupuči, kuŗu platās muguras gadu tūkstošiem ir gludinājis ūdens. Arī dažas bākas un sargu mājiņas, kas bailīgi pieplakušas klinšu bluķiem, ar neuzticību raugās uz viltīgajiem viļņiem. Šīs mājiņas ir tik niecīgas, ka lielāks vilnis tās noskalotu jūrā.

Kuģis vairs nesvaidās, bet peld mierīgi un klusi pa šauro kuģu ceļu. Kaijas, kas visu laiku bailīgi sekoja kuģim, tagad daudz drošāk lidinās ap to, brīžiem pieplakdamas pie ūdens, lai jau nākošā mirklī ar laupījumu pazustu.

Apskatot Stokholmu

Bet kuģis dodas uz priekšu. Esam jau iebraukuši daudz platākos ūdeņos, liekas, ka atrodamies ezerā, kuŗa krasti kalti zilganpelēkā granītā, kas apaudzis ar sīkām, mazām priedītēm. Šīs klinšu priedītes nevar mēroties ar mūsu jūŗmalas kāpu priedēm, kas rūdījušās izturībā pret rudens vētrām.

Var vērot jau pirmās apdzīvotās vietas. Tās ir vasarnīcu pilsētiņas, kuŗās Stokholmas iedzīvotāji bēg pavadīt vasaras atpūtu. Krastmalā redzamas laivas un jachtas, bet tālāk mājas, kas krāsotas Zviedrijā raksturīgā sarkanā krāsā. Mājām nav jārok pamati, jo klints ir līdz pat zemes virskārtai. Daudzās vietās neredz zaļus laukumiņus, ir tikai gluda, pelēka klints.

Piepeši skatu saista varena celtne, kas nostājusies pašā kuģu ceļa malā. Biezie mūŗi, šaurie logi un lielgabalu atvērtās mutes nepārprotami rāda, ka atrodamies pie Vaksholmas cietokšņa, kas, kā liekas, savu laiku ir pārdzīvojis.

Tuvojoties Stokholmai, acīm paveŗas krāšņs skats uz varenajām celtnēm, kas, pelēko klinšu ieslēgtas, rada cilvēkā niecīguma sajūtu. Redzamas arī fabrikas un daudzas citas ēkas. Vienā pusē pabraucam gaŗām slavenajam brīvdabas muzejam Skansenam, un tad jau kuģis, samazinādams gaitu, mēģina piestāt krastā pie milzīga biroju nama.

Lieli celtņi un citas ostas mašīnas nepārsteidz tā, kā pelēkā, mākslīgi izkaltā klinšu siena, pie kuŗas kā bezdelīgu liz-

das piestiprinātas mājas. Ielas klintī vijas cita par citu augstāki, tādēļ arī mājas celtas terasu veidā.

Uz kuģa parādās pulciņš ļoti laipnu ļaužu. Tie ir Zviedrijas muitnieki. Viņi ar apbrīnojamu pieklājību un palīdzību apskata čemodānus. Izkravātās mantas saliek atkal atpakaļ, jo citādi dažs labs vairs steigā nevarētu savu somu dabūt cieti.

Krastā stāv divi uniformēti vīri. Slaida auguma, inteliģentām sejām un labu izturēšanos. Tērpušies tumši zilos formas tērpos un cepurē. Pie sāniem īss zobens un rokās balti cimdi. Tie ir Zviedrijas karaļvalsts policisti.

No ostas dodamies gar krastmalu uz tuvāko tramvaja piestātni. Sevišķu sajukumu — mūsu domās — rada satiksme pa ielas kreiso pusi. Redzami autobusi, tramvaji, starp tiem grib izspraukties automobiļi, kuŗu ceļus dažreiz krusto velosipedisti, ar apbrīnojamu pārdrošību jaukdamies citiem braucējiem pa kājām. Zirga nav neviena.

Mūsu ceļa mērķis ir Centrālā stacija, kas ir viena no modernākām šāda veida celtnēm Eiropā. Stacijas galvenā daļa ir lielā halle, kuŗā saiet visi ceļi. No šīs milzu telpas var tikt uz visām stacijas daļām. Turpat ir pasts, veikali un augļu kioski. Pusstāvā uz terasveidīgā izbūvējuma ir restorāns. Šeit ceļinieki var netraucēti paēst, jo ir atdalīti no stacijas drūzmas. Lielās halles vidū ir vairākas strūklakas, no kuŗām tek dzeŗamais ūdens, kas dod veldzi izslāpušiem braucējiem.

Novietojušies stacijā, sākam sūtīt skatu kartes uz Latviju. Tā kā vilciens iet tikai pēc vairākām stundām, tad dodamies vērot Stokholmu.

Stokholma ir celta uz salām, kas atrodas starp Melara ezeru un jūŗu.

Granita pamati ir bijuši par iemeslu tam, ka Stokholmā tik spilgti ir izteikta monumentālā celtniecība.

Mēs ejam pa taisnajām ielām, kas tik ļoti atvieglo orientēšanos, līdz, pārejot pāri kādam tiltam, pretējā pusē kļūst redzama kāda milzu celtne. Tā ir viena no dzīvokļu blokēkām, bet tūlīt jāsaka, ka

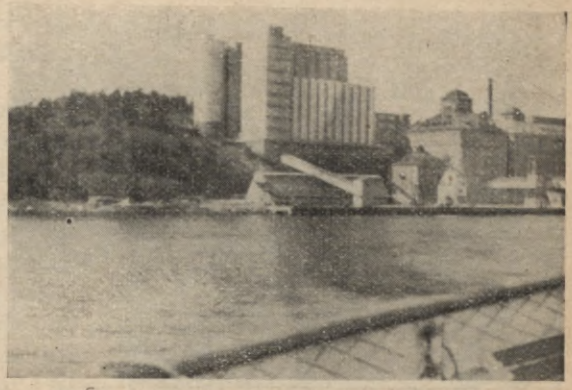

Stokholmas izbūvētie krasti

gan pati daba, gan cēlāji ir radījuši tik brīnišķu darbu, ka grūti kautko tādu iedomāties.

Ejot tālāk, nonākam pie baznīcai līdzīgas celtnes, kas ar savu torni liekas paceļamies no ezera dziļumiem. Izrādās, ka tā nav baznīca, bet gan visā pasaulē slavenā Stokholmas pilsētas valdes ēka. Masīvais tornis ar zeltīto smaili paceļas augstu pāri pilsētai, kas, saules staru apspīdēta, spoguļojas Melarezera ūdenī.

Mēs ieejam ēku blokā. Tur ir bankas un rikstāga ēkas. Sevišķi pēdējā izceļas ar mākslinieciski veidotiem izgreznojumiem un klasiskām kolonnām. Pa labi mums paliek savā varenumā karaļa pils, pie kuŗas stāv sardzē skaistās uniformās tērpti ļaudis.

Ēku celtniecībā dominē granits, zviedru zemes visizturīgākais būvmateriāls, bet tomēr pilsētas valdes ēka ir celta no sar-

Stokholmas ostmala

Dalarnas izstādes vārti

kaniem ķieģeļiem, kas zviedriem, varbūt, liekas daudz lepnāki, nekā pierastais akmens.

Jā, brīnišķa ir šī baltā ziemeļu pilsēta, kas, nogulusies uz Melarezera krastiem, sajūsmo katru ceļotāju.

Ir sestdienas pēcpusdiena, stacija dūc kā bišu strops, jo ļaudis steidzas izbraukt kautkur ārā no pilsētas.

Uz perona stāv milzīgs vilciens. Priekšā elektriskā lokomotīve, kuŗas ārējais izskats daudz neatšķiŗas no pārējiem brūni krāsotiem vagoniem. Vilciena sastāvs ļoti gaŗš. Ir kādi divdesmit pieci lieli četrasu vagoni, kas visi savienoti savā starpā ar plēšām. Beidzot iekāpjam vienā vagonā, kuŗā ļaužu vēl pamaz. Redzam divas atsevišķas kupejas. Daļa dalībnieku apmetamies šeit. Tomēr mums uznāk šaubas, vai labāki neiet citur. Tiešām, kā vēlāk dabūjām zināt, mēs bijām iesēdušies kupejās, kas katrā vagonā ir divas un rezervētas pasažieriem ar suņiem. Vagonu iekārta ļoti priekšzīmīga gan tīrības, gan arī labierīcību ziņā.

Elektriskā lokomotīve ātri rauj mūs pa vairākiem melniem tuneļiem, līdz tiekam no pilsētas ārā. Ar ārkārtīgām grūtībām ir radīts šis dzelzceļš, jo tas vijas gar stāvām klintīm, brīžiem pazuzdams tumšos tuneļos, lai jau nākošā mirklī atklātu skatu uz vasarnīcu pilsētiņām, kas novietojušās gleznainās vietās jauku ezeru tuvumā. Brīžiem iet gar stāvu krauju, kuŗas virsotnē baltu bērzu birzis liekas pavisam sīciņas. Ātri mainās lauku ainavas ar tumšajiem mežu puduriem, kuŗu malās redzamas ēkas ar iekoptiem augļu dārziem. Lauki labi apstrādāti, bet neredz tās sējumu bezgalības, kādu redzam, vērojot Zemgales laukus.

Zviedrijā daba zemi iekārtojusi tā, ka līdzās sējumam un sakņu laukam var redzēt milzīgu klinti vai lielu akmeņu grēdu.

Braucot uz rietumiem, daba kļūst pamazām vienmuļāka; sākas lielāki meži, kas aug uz kalnu mugurām un nogāzēm.

Saule kopš mūsu izbraukšanas no Stokholmas paspējusi labu gabalu pievirzīties uz horiconta pusi, kad beidzot vilciens pietur mazā lauku piestātnē.

Svarto stacijā mūs sirsnīgi sagaida Vallenšteina jaunkundze, kas ir lielā kaŗavadoņa pēctece. Viņa mūs novieto automobiļos, un pēc īsa brauciena atrodamies pie lielas muižas ēkas. Te ir nometne, kuŗā atbraukuši bez mums arī dāņi un norveģi.

Latviešu marša dziesmas dziedādami, dodamies gaŗām dzelzs ceplim pa brīnišķu aleju uz 3 km attālo dejas laukumu. Te redzam īstu, neviltotu jautrību. Dāņu un norveģu jaunieši pirms šķiršanās no zviedriem vēl dejo un priecājas.

Nakti pārguļam lauku mājās, kas ir atbrīvotas nometnes dalībnieku vajadzībām. Mūs pārsteidza tas, ka durvju atslēgu atstāj pakārtu pie stenderes.

Nākamā rītā mēs jau sēžam autobusā, kas mūs ved uz Erebro pilsētu.

Ceļš ir ļoti labs un paiet ātri, jo gan zviedri gan dāņi dzied savas tautas dziesmas. Arī mēs nepaliekam parādā, un drīz notiek liela sacensība dziedāšanā.

Mēs apstājamies pie kādas skolas ēkas. Te esot vienās telpās triju tipu mācības iestādes. Ir labas telpas un liela bibliotēka. Visur ievērota lietišķība. Vingrošanas zāle pilna visādiem aparātiem ķermeņa norūdīšanai. Turpat līdzās ir pirtis — ģērbtuve. Katram skolniekam te neliels skapītis, kuŗā pēc nomazgāšanās zem dušas un pēc izsviedrēšanās pirtī var nolikt drēbes.

Atrodamies pie ļoti raksturīgas lauku baznīcas. Tumši krāsotais zvana tornis ir blakus baznīcai un vēl vairāk pasvītro mūŗu baltumu, kas jau pa gabalu vērš uz sevi uzmanību.

Smagi dun zvans, kad mēs, zviedri, dāņi, norveģi un latvieši, dodamies pa kastaņu paēnu cauri kapsētai uz ieeju dievnamā. Uz altara deg sveces, un mūs apņem vēsums, kad, ieejot iekšā, dzirdam klusu ērģeļu prelūdiju, kas liek mums iedomāties kādu Latvijas dievnamu. Drūmi skan mums svešā dziesma, un mācītājs sāk sprediķi.

Zviedrijā ir arī mazpulku organizācija, kas līdzīga mūsu mazpulkiem ideju ziņā, bet gluži atšķirīga iekārtā. Šai organizācijai nav tās disciplīnas, kāda ir pie mums, un tā nav tik ļoti izplatījusies tautā kā Latvijas mazpulka organizācija. Zviedri bija izbrīnējušies, kad redzēja, ka dažiem no mums mazpulka numurs tuvojas tūkstotim. Zviedru mazpulkos par biedriem uzņem tikai lauku jauniešus. Pilsētniekiem tur nav vietas, bet kas reiz iestājies mazpulkā, ko saīsinājumā sauc par «JVF», tas tur var palikt līdz mūža beigām.

Zviedri apskauž mūsu jaunos formas tērpus, kas pēc pārveidošanas izskatās daudz militārāki. Arī stāja mums ir pavisam citādāka kā zviedru mazpulkos, bet toties viņu mazpulki ir ļoti bagāti, jo arī sirmgalvji var būt šai organizācijā par biedriem.

Darbs norit atsevišķos pulciņos vai, kā viņi saka — klubos. Lielākai tiesai klubiem ir pašiem sava mītne. Celtas vienādām vajadzībām, šīs ēkas savā iekārtā daudz viena no otras neatšķiras; centrā prāva zāle ar skatuvi, plašas blakus telpas ēšanai un citām mazpulku vajadzībām.

Jaukā vietā, skaistu bērzu ieslēgts, mūsu skatam atklājas svētku laukums. No tuvējā ezera puses kāpj tumši padebeši, tāpēc ļaužu amfiteātra veidīgajā laukumā nav daudz. Pie runātāju tribīnes bez citiem karogiem redzam arī Latvijas sarkanbaltsarkano karogu. Seko runas un koncerts kaŗa orķestŗa izpildījumā. Šeit mēs arī dziedam dažas mūsu tautas dziesmas un dejās izpelnamies zviedru atzinību. Seko zviedru vingrotāju parāde un dažādi vingrojumi ar aparātiem.

Šeit mums visiem jāšķiŗas. Mūs sadala pa atsevišķām saimniecībām, lai, dzīvojot veselu nedēļu zviedru ģimenē, mēs varētu vērot arī ikdienas dzīvi un darbu. Esam diezgan noskumuši, jo žēl šķirties no draugiem un mazliet šaubas par to, kā ies, dzīvojot svešos ļaudīs. Izklīstam apm. piecdesmit kilometrus radiusā no Erebro.

Dzīvoju kopā ar Gunaru Dravnieku veselu nedēļu pie pārvaldnieka Karlsona kunga Visbodas pilī, kas celta pie teiksmaina ezera, kuŗa krastos zied baltas un sarkanas ūdens rozes un ūdens ir dzidrs kā kristals. Brīnišķs lauku miers apkārt, vienā pusē pilij liels mežs, bet otrā viļņojošas druvas, aiz kuŗām starp kokiem var redzēt spīdam Tisarena ezera gludo spoguli.

Jau no pirmajiem mirkļiem mums patīk šī vieta un šie jaukie ļaudis, kas ar lielu laipnību mums rāda savu zemi daudzajos auto braucienos pa Visbodas apkārtni.

Kūlīšu sējējs

Bija dienas, kad vērojām tikai dabu, tad nāca vesela diena fabriku un būvju apskatei, bet pašā beidzamajā dienā iepazināmies ar lauksaimniecību.

Mums nav neviena brīva brītiņa, pat vēstules mājiniekiem rakstām vēlā stundā sveces gaismā (pāris dienas bija sabojājusies elektrība), kas met spocīgu gaismu uz vecajām pils sienām un antikām mēbelēm, bet pa logu redzama gaišā ziemeļu nakts un mēness apspīdētais ezers, kuŗā, kā mūsu saimnieks saka, rotaļājoties nāras.

Liela harmonija valda šai lielajā ģimenē. Karlsona kungam ir četri bērni gaišiem, zeltainiem matiem un smaidošām sejām. Vecākā meitene iet pirmo gadu skolā, bet jaunākā sāk mācīties staigāt.

Karlsona kungs ir pārvaldnieks par piecām muižām, kas pieder Skilbergas akc. sab., kuŗas īpašumu platība sasniedz 35.000 ha.

Daudzajos auto braucienos mēs vērojām zviedru dzīvi un darbu.

Piebraucām pie kādas jaunceltnes. Tā ir laukstrādnieku dzīvojamā māja. Telpas sadalītas ar lielu prasmi un ir ļoti gaumīgas. Laukstrādnieka dzīvoklis sastāv no lielas dzīvojamās istabas, kuŗas vienā stūrī ir arī pavards ēdienu gatavošanai. Blakus ir zāle ar kamīnu, bet pretējā pusē guļamā istaba.

Zviedrijā laukstrādniekiem jāstrādā tikai astoņas stundas un astoņpadsmit minūtes dienā. Tomēr šī kārtībā saimnieciski nav izdevīga, un zviedru saimnieki ir ar to nemierā.

Mēs braucam gar ezeru, kas viss ir pieblīvēts baļķiem. Tālumā redzama liela fabrika ar milzīgām zāģu skaidu kaudzēm un koku laukumiem. Tā ir viena no Skilbergas fabrikām, kas apstrādā kokus sūtīšanai uz Angliju.

Ar apdullinošu troksni strādā mašīnas naglu fabrikā, gatavodamas visāda veida naglas. Neredzētas liekas naglas ar iedobtu šķērsgriezumu. Tās patērē mazāk dzelzs un ir tikpat izturīgas kā tās, kuŗu šķērsgriezums ir kvadrāts.

Mēs noliekam pulksteņus, lai tie nesabojātos, ejot pie magnetizēšanas aparāta; tāpat apbrīnojam naglu dažādību.

Atkal saule dedzina izkaltušos zviedrijas laukus, kad mēs traucam uz Askusunu, jauku pilsētiņu pie Vettera ezera līča. Mājas nav lielas, bet redzama milzīga krāsu bagātība, kas tik jauki izceļas lauku zaļumā. Apskatām pilsētas parku un brīvdabas muzeju, kuŗā novietotās ēkas ir krāsotas sarkanā krāsā.

Tad esam atkal Visbodā, un Karlsona kgs mums stāsta par Skilbergas muižu pārvaldi un saimniecību. Ar lielu izbrīnu vērojam modernās biroju mašīnas, kas ir viņa darbistabā.

Redzot mūsu lielo interesi, Karlsona kungs veselu dienu mūs ņem sev līdz automobilī braucienā pa saimniecībām un muižām.

Koki zib, kad auto drāžas cauri mežam uz jaukām pļavām, kuŗās ir ierīkoti aploki govīm un zirgiem. Pati daba ir radījusi ideālu ganību. Ir slīpa nogāze uz ezeru, kas dod labu dzeramo ūdeni. Skilbergā ir kādi astoņdesmit zirgi, kas visu vasaru pavada laukā. Nakti zirgi paši paiet zem nojumes. Tāpat tas ir ar jaunlopu bariem. Cilvēks tikai reizi dienā atnāk apraudzīt, vai viss kārtībā.

Aizbraucam kādā zemnieka mājā. Karlsona kungs skata pārrauga grāmatas un rāda mums arī. Ļoti sīki dati sakopoti par katru govi. Daudzām govīm tauku saturs pienā ir 4—5%. Apskatām kūti. Tā ir ļoti plaša un ērta ar labiem un gaišiem logiem. Pie katras govs vietas ir tāfele ar sīkām ziņām par vārdu, dzimšanas gadu, izslaukumu un par to, cik jādod barības.

Slauc lielāko tiesu tikai ar mašīnām, un interesants ir piena dzesēšanas parāts. Mēslus ar vagonetēm ,kas slīd pa gaisā piestiprinātu sliedi, nogādā betonētā laukumā, kuŗā ir vircas bedre ar sevišķi asprātīgu ierīkojumu, lai lietus laikā nesatecētu pie vircas arī ūdens.

Pievakarē apskatām milzīgu labības kalti, kas ierīkota šķūņa vienā galā. Visa ierīce ir novietota četros stāvos, un, lai to izstaigātu, paiet ilgs laiks.

(Turpinājums sekos.)

Drogu ievākšana

Cand. pharm. R. JĀKOBSONS

Ononis spinosa L. Ērkšķainā blaktene, vēršāboliņš.

Šis ilggadīgais augs savvaļā sastopams Viduseiropā. Parasti no saknes izaug vairāki stāvi stublāji, līdz 60 cm augsti, dažreiz tie aug arī ieslīpi. Galvenie stublāji ir zaroti, un uz zariem aug dzeloņi. Bez tam stublājs apklāts pūkainiem matiņiem, kas sakārtoti 1—2 rindās.

Lapām ir īsi kātiņi, tās aug izklaidus, apakšējās saliktas pa trim, bet augšējās ir vienkāršas. Lapu forma — iegareni olveidīga, malas zobotas. Visa lapa apklāta īsiem matiņiem.

Ziedi violēti sārti, pa 1—2 lapu padusēs. Ziedēšanas laiks jūnijs un jūlijs.

Auglis olveidīgs, gaŗāks par kausiņu vai vienā gaŗumā ar to. Auglī 1—3 sēklas - pupiņas. Tās brūnā krāsā, nieŗveidīgas.

Tā kā augs pie mums savvaļā nav sastopams, tad ieteicams to kultivēt. Tas mīl augt saulainās nogāzēs, vislabāk mālainā zemē. Parasti blakteni ieaudzē no sēklām un vēlāk to var pavairot, krūmus izdalot.

Dziedniecībā lieto:

Ērkšķainās blaktenes sakni — Radix Ononidis spinosae. Sakne daudzgalvaina, koksnaina, cieta, zaraina; no ārpuses brūnganā krāsā, lūzumā pelēki balta ar saldu garšu. Saknes gaŗums apmēram 35 cm un resnums 2 cm. Saknes ievācamas no ilggadīgiem augiem. Pēc ievākšanas tās skalo aukstā ūdenī un žāvē zemā temperātūrā. Sagatavotās saknes uzglabājamas ļoti rūpīgi, jo tās mitrumā ātri pelē.

Cena par žāvētām saknēm Ls 1,70—1,80 kg.

Pie mums savvaļā sastopamas citas blaktenes, kuŗas ir diezgan līdzīgas jau aprakstītai, bet to saknes dziedniecībā nelieto. No tām būtu minamas:

Ononis repens L. Stublājs 30—60 cm augsts. Tas ir gulošs vai pusstāvs, lielāko tiesu apklāts dzeloņiem. Ziedi pa vienam. Ziedēšanas laiks jūlijs un augusts. Šis augs, kaut gan diezgan reti, sastopams sausās pļavās, norās, gar ceļmalām un citās līdzīgās vietās.

Ononis arvensis L. Stublājs stāvs, bez dzeloņiem. Ziedi pa diviem zaru galos. Visbiežāk sastopama Zemgalē un Kurzemē — sausās pļavās un gar ceļmalām.

Archangelica officinalis Hoffmann. Aptieku līčstobri, lielās zirdzenes, šautras.

Šis divgadīgais savvaļas augs pie mums sastopams diezgan reti. Aug slapjās pļavās un upmalās.

Stublājs sasniedz 1—2 m augstumu, tam ir caurs vidus, apaļš, gareni rievains un galotnē zarains. Stublājs izaug tikai otrā gadā, bet pirmajā vienīgi gaŗkātainās sakņu lapas.

Vīkala nav vai ir tikai viena lapiņa, bet vīkaliņa lapiņu daudz. Lapu kātu maksti uzpūsti. Galējās lapas div- vai trīskārt plūksnotas, lapu malas zāģzobainas.

Ziedi zaļganbalti, sakopoti prāvos čemuros (20—30), to stari noliekušies. Ziedēšanas laiks jūnijs un jūlijs.

Aptieku līčstobru saknes ieteicams ievākt tikai no kultūras augiem, jo, ievācot tās no savvaļas augiem, parasti samaina ar ļoti līdzīgo meža līčstobru - Angelica silvestris, kas bieži sastopams krūmājos, pļa-

Ērkšķainā blaktene

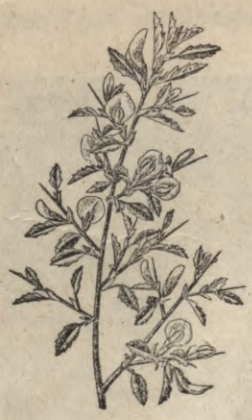

Aptieku līčstobrs

vās, mežos un grāvjos, un citiem, pat indīgiem čemurziežu dzimtas augiem.

Dziedniecībā lieto:

Aptieku līčstobru saknes — Radix Angelicae. Labākā sakne ir no divgadīgiem augiem. Tās vācamas vēlā rudenī. Stublājs nogriežams līdz ar sakni. Pēc skalošanas smalkās saknes savij ap zemes stumbru un žāvē lēnā siltumā, lai neizgaistu ēteriskās eļļas. Zemes stumbrs diezgan īss (5 cm), cilindrisks, gredzenots, brūnganā krāsā, ar īpatu smaržu un vircotu garšu. Zemes stumbra saknes diezgan sīkas (2—5 mm), to gaŗums apm. 30 cm.

Žāvētās saknes uzglabājamas rūpīgi slēgtos traukos, lai neizgarotu ēteriskās eļļas un lai neieviestos kukaiņi.

Žāvētās saknes cena Ls 1,80—2,00 kg.

Nelielos daudzumos pie mums lieto arī aptieku līčstobru sēklas — Fructus Angelicae. Sēklas - augļi ir ovāli, 5—8 mm gaŗi, smaržīgi. Tie vācami, kad jau pilnīgi ienākušies.

Rudenī jāievāc:

Zemes rieksti, bārbeļu ogas, meža rožu ogas, paegļu ogas, staipekņu sporas, cūkpieneņu saknes, kalmju saknes, kalmju zemes stumbri — nemizoti, retēju zemes stumbri u. c.

Visas vasarā ievāktās drogas piesūtāmas Ārstniecības augu uzņēmumam — Rīgā, Mārstaļu ielā 7.

Sinepju sēklas uzņēmums sāks iepirkt ar šā gada 1. oktobri.

Zilā zaļmēslu lupīna

E. MĀLENDERS

Zaļmēslu lupīna ir tauriņziežu dzimtas augs un noder smilšaino augsnu ielabošanai. Ar dziļi zemē ejošām saknēm tā izmantō dziļāk augsnā ieskalotās barības vielas. Bez tam zaļmēslu lupīna saista gaisa slāpekli un uzkrāj to uz saknēm sevišķos slāpekļkrājējos gumos. Zaļmēslu lupīna ir nozīmīgs augs smilšu augsnu saimniecībās, jo parasti šādās zemēs trūkst trūdvielu un līdz ar to arī slāpekļa. Āboliņi še nepadodas, jo tie mīl labi iekoptas un mēslotas zemes. Sevišķi tad, ja trūdvielu maz, liekas, ka gribot negribot šo augsnu īpašniekiem jāpaliek tālumniekos. Bet tā nav . . . Ir daudz un dažādu veidu, kā celt ražas, uzglabājot augsnas struktūru un īpašības. Viena no skābu augsnu ielabotājām ir zaļmēslu lupīna, par kuŗu šeit tuvāk pastāstīšu.

Zilā zaļmēslu lupīna

Zaļmēslu lupīna Latvijā vēl maz audzēta, un maz ir to, kas šo augu īsti labi pazīst. Es lupīnu audzēju pirmo gadu, tomēr varu teikt, ka tās prasības un audzēšanu jau diezgan labi pārzinu, jo man ir panākumi iepriekšējos gados līdzīga auga kultivēšanā — un tā ir seradella— saukta smilšu augsnas āboliņš. Šie abi augi padodas tikai tādās augsnās, kur darbojas slāpekļa baktērijas. Tāpēc pirms lupīnas sējas sēkla potējama ar L. U. Lauks. fak. tīrkultūru stacijas (Rīgā, Kronvalda bulv. Nr. 1.) sēklu poti. Potei līdzi pamācība, kāpēc potēšana viegla un saprotama. Es lupīnu sēju augsnā, kuŗā šīs baktērijas jau darbojās, jo iepriekšējā gadā še auga ar gumiņu baktēriju kultūru potētā seradellas sēkla, tāpēc man šogad lupīnu sēklu nevajadzēja potēt.

Audzējot zaļmēslu lupīnu sēklu pavairošanai, tā sējama cik iespējams agri, maija sākumā vai pat aprīļa beigās. Lupīna jāsēj agri tāpēc, ka: 1) šinī laikā augsnā atrodas daudz lupīnai vajadzīgā mitruma, un, 2) lupīna ir agrāk pļaujama, līdz ar to sēklas labāk izžāvējamas. Bez tam, nonākot izžuvušā augsnā, lupīnu pote nedarbojas. Sējot lupīnu zaļmēslojumam, to var sēt vēlāk, pat maija beigās, tikai gan tā, lai sēkla ienāktos izžuvušā augsnā. Jā-

piezīmē, ka vēlākie zaļmēslojuma sējumi vērtīgāki. Es lupīnu iesēju 17. maijā, jo tikai dažas dienas iepriekš saņēmu vajadzīgās sēklas no L. C. Sēklu eksporta.

Ar gumiņu baktēriju kultūru potētā lupīnas sēkla izsējama apmākušās dienās vai arī vēlu vakaros, jo minētās baktērijas, nākot tiešā sakarā ar saules stariem, nobeidzas. Sēklu izsējas daudzums, lupīnu sēklai gatavinot, 150—180 kg uz ha. Sējot izklaidsējā, sēklas jāņem vairāk un tā jāiestrādā nekavējoties ar atsperu ecēšām vai daudzlemešu arklu. Lupīnu sēkla iestrādājama ne dziļāk par 6 cm. Sējot zilo lupīnu zaļmēslojumam, der piejaukt klāt arī dzelteno lopbarības lupīnu un līdz 15 kg griķu, ar tādu aprēķinu, lai kopējais sēklu daudzums nepārsniegtu 250 kg uz ha.

Lupīna sadīgst pēc 6 dienām.

Sākumā apm. 2—3 nedēļās zaļmēslu lupīnas virszemes daļas aug gausi. Šajā laikā lupīnai spēcīgi attīstās saknes, tās sazarojas un iet dziļi zemē. Nezāļainos laukos parasti lupīnu šai laikā pārņem nezāles un ja to ir sevišķi daudz, tās var nomākt lupīnu. Lai tas nenotiktu, laukā, kur domāts sēt zaļmēslojuma lupīnu, vienu gadu iepriekš jāaudzē kartupeļi un pamatīgi jāiznīdē nezāles, sevišķi vārpata, jo tā ar savām spēcīgām apakšzemes daļām var kļūt lupīnai bīstama . . . Bet ja nu lupīna ir iesēta nezāļainā laukā un tās lupīnu pāraugušas, tad cits nekas neatliek, kā nezāles pa virsu nopļaut, neskarot pašu lupīnu. Nezāles tā nespēj vairs nogatavināt sēklas, un pēc tam spēcīgi augošā lupīna tās pāraug un noēno pilnīgi atzelt spējīgās nezāles.

Lai novērtētu lupīnu sējumu un pārbaudītu, vai gumiņu baktērijas darbojas, lupīna jāizrauj ar visām saknēm. Ja minētās baktērijas darbojas, tad uz lupīnas saknēm atrodas pelēkbalti, dažāda veida gumiņi; jo tie lielāki un viņu vairāk, jo lupīnu sējums vērtīgāks un raža būs labāka.

Manā laukā lupīna auga labi. Kamēr gumiņu baktērijas vēl nebija pilnīgi uzsākušas darboties, lupīna bija zilganzaļā krāsā, bet pēc tam kļuva tumši zaļas. Pārbaudot lupīnas vērtību, uz saknēm atradu

Ziedoša lupīna

daudz gumiņu. Biju pārsteigts par lupīnas spēcīgajām un garajām saknēm. Nu es sapratu, cik liela nozīme ir zaļmēslojuma lupīnai un vispār lupīnām smilšu augsnās. Tikai lupīna ar savām garajām un spēcīgajām saknēm ir spējīga drupināt, irdināt un īsti pareizi izmantot smilšu augsnu dziļākos un arī vērtīgākos slāņos, jo parasti caurlaidīgās smilšu augsnās barības vielas noskalojas zem aramās kārtas. Lupīna augdama uzvelk šīs barības vielas augšā un, ieārot lupīnu zaļmēslojumam, uzlabojas augsna daudz pilnīgāk, kā tas šādās smilts augsnās iespējams ar kūtsmēsliem.

Zaļmēslojuma lupīna sāka ziedēt ap 14. jūliju. Ziedi līdzīgi pupu ziediem, tikai tumši zilā krāsā. Nedaudz dienas vēlāk lupīna jau ziedēja pilnīgi līdz pat galotnēm, un visa lauka virsma dižojās koši zilā krāsā. Bija tiešām prieks vērot skaisto un labi noaugušo lauku, jo lupīna šajā laikā jau sasniedza 1 metra

Rudzi pēc zaļmēslojuma

augstumu. Ziedoša lupīna vairs daudz neaug. 28. jūlijā jau metās pākstis. Šajā laikā lupīna ieaŗama zaļmēslojumam. Tas izdarāms, pievienojot arklam noliecēja atsperi vai ķēdi. Apartais lauks sagatavojams rudzu sējai. Tā rīkojoties, ražai jābūt lieliskai, jo lupīna šajā laikā savos sakņu gumiņos ir uzkrājusi visvairāk gaisa slāpekļa — līdz 100 kg uz ha. Labi noaugusi lupīna mūsu apstākļos dod 55 līdz 60 tonnas zemē ieaŗamās zaļmasas.

Es lupīnu sēju sēklu pavairošanai, lai nākošā gadā varētu sākt smilts augsnu ielabošanu ar zaļmēsliem savā tēva saimniecībā. Šogad, vērojot lupīnu, ir tiešām labs iespaids un nojauta par šī vērtīgā auga nozīmi mūsu saimniecībā. Sevišķi priecīgs ir tēvs, jo viņš tic un zina, ka šim augam Latvijas smilts augsnās ir plaša nākotne. Un šo smilts augsnu Latvijā ir ne mazums, apm. 30% no visas aŗamzemes platības.

Zilā zaļmēslojuma lupīna nogatavojas apm. augusta beigās. Ja ir ievērotas visas prasības lupīnas sēšanā un potēšanā, kā arī ir bijuši pietiekoši mitruma apstākļi visur vienā laikā vienādi, tad arī lupīna ienākas diezgan vienmērīgi, citādi lupīna nogatavojas viena pēc otras un novācot aiziet daudz vērtīgu sēklu bojā. Sevišķi jāraugās, lai lupīna nebūtu iesēta par retu, jo tad tai atliek telpas sakņu zaru izraisīšanai un lauks nav saslēdzies. Tas pats notiek, ja vāji darbojas gumiņu baktērijas. Viss tas veicina sēklu nevienmērīgu ienākšanos, tāpēc, lai šīs kļūdas neatkārtotos, nākošajiem lupīnu audzētājiem jāpiegriež liela vērība.

Lupīna pļaujama, kad apakšējās pākstis nobrūnējušas pilnīgi, bet citās pākstīs graudi kļuvuši raksturīgi raibi. Nekādā gadījumā nedrīkst gaidīt, kamēr visas galvenās ass pākstis nobrūnējušas. Dažās saulainās dienās tās var tad pārsprāgt, un visas labās sēklas izbirst. Lupīna pļaujama, kad apmācies laiks, vai arī agrā rītā. Nopļauto lupīnu atstāj tāpat uz lauka apžūšanai, pēc kam zārdo parastajos Vidzemes zārdos. Lupīna žūst gausi, paiet apm. 15 dienas, tāpēc labi jāsazārdo. Nevīžīgi sakrauta, tā sāk pelēt, un graudi kļūst mazvērtīgi. Lupīnu nedrīkst žāvēt turpat zemē uz lauka, jo tad tā sāks pati trūdēt, tā sēklu raža aizies bojā. Lauks pēc lupīnas novākšanas, lai augsna nezaudētu labo norūguma stāvokli, jāuzloba. Lobīšanu, ja nav cita strādāšanas rīka, var izdarīt pat ar atsperu ecēšām.

Lupīna kuļama ar parasto labības kuļammašīnu. Tā kā lupīnu kuļ parasti vēlu rudenī, tā pamatīgi jāizžāvē un tad jāieved šķūnī. Slikti izžāvēta, tā sāk pelēt, sēklas zaudē dīgtspēju.

Zaļmēslojuma lupīna ir vērtīgs un nozīmīgs smilšu augsnu ielabošanas augs. Un kas to uz priekšu kultivēs, tas drīz savās skābās, kaļķu nabagās smilts saimniecībās redzēs lielu ražu briestam, un zeme būs pateicīga par svētīgo ielabošanas darbu.

Celsim ražas!

B. STAFECKIS, 383. Madlienas mazpulka lopkop. sekc. vadītājs

Lasot laikrakstus un žurnālus, mēs bieži sastopam vārdu «tālumnieks!». Šis vārds manā izpratnē itkā nozīmē tādu cilvēku vai priekšmetu, kas atrodas kaut kur tālu.

Mēs zinām, ka šie «tālumnieki» nav tālu meklējami, viņi ir tepat mūsu vidū. Viņi ir sastopami katrā Latvijas pagastā, un dažā pagastā pat to ir pārsvarā. Viņi ir sastopami pat mazpulku dalībnieku sētās.

Kas tad viņi ir?

Tie ir cilvēki, kas dažādu iemeslu dēļ nespēj sekot kultūrālai attīstībai un ir palikuši tālu iepakaļ tagadējā laikmeta prasībām. Tie ir cilvēki, kas saka, ka grāmatas un žurnāli ir tikai blēņas, un to lasīšana neko labu nedod. Tāpēc viņu laukos labības vietā aug nezāles, un kūtī lopiņi dzīvo mēslos «līdz ausīm» un pusbadā. Aizrādījumam, ka var dzīvot arī labāk, tie atbild: «Dod tik man lielo maku, gan tad redzēsi, kā es iekārtošos bez visām jūsu grāmatām un žurnāliem.»

Mazpulku dalībnieki! Mēs zinām, ka grāmatas un žurnāli dod ļoti daudz, pat daudz vairāk nekā nauda. Ja mums nebūs no grāmatām un žurnāliem smeltu zi-

nāšanu, tad nepratīsim ar naudu rīkoties un to nelietderīgi izlietosim. Tāpēc aplami ir izteicieni, ka tikai nauda ir labklājības pamats.

Lai mūsu darbam būtu labāki panākumi, vajaga vairāk gribas un zināšanu, ne naudas, tad mērķi sasniegsim.

Ar stipru gribu meklēsim ceļus, pa kuriem iedami mazpulku dalībnieki varēs veikt milzu darbu ražu celšanā, it sevišķi lopkopībā.

Pirmais darbs būtu pacelt piena ražas kaut par pāris kg piena dienā. Ja mēs panāktu to, ka mūsu govis izdod tikai 1 kg piena dienā vairāk kā līdz šim, tad gada laikā, rēķinot laktacijas periodu 300 dienas, mēs govs ražību paceltu par 300 kg piena vairāk kā līdz šim. Un ja katrs mazpulka dalībnieks paceltu tikai vienas govs ražu par 300 kg, tad 40 tūkstoši dalībnieku to paceltu par 12 miljoniem kg, kas dotu mums apm. 1,2 milj. latu. Mūsu turība pavairotos par 1,2 milj. latu!

Kas tad būtu darāms?

Govs ražības pacelšanai par 300 kg piena papildus vajadzētu ziedot tik daudz lopbarības, cik var izaudzēt no apm. 400 m^2 lauciņa. Tādu lauciņu jau mēs visi varam apkopt un mums tas ir katram pa spēkam.

Lai paceltu govs ražību par 300 kg piena, govs labāk jāēdina un jākopj.

Sagādājot šos barības līdzekļus papildus pie līdzšinējās barības, jūsu gotiņa piena ražotu gadā par Ls 30,— vairāk.

Piena ražu celšanā mēs varam vēl ļoti daudz darīt. Mūsu govju (tās, kuŗas atrodas pārraudzībā) caurmēra piena ražas ir diezgan zemas, apm. 2.800 kg piena vai 124 kg sviesta gadā, bet pārraudzībā neesošām raža daudz zemāka. Mēs tās varam pacelt līdz 4.000 kg — un tikai ar pašu zemē ražotu lopbarību! Mazpulku dalībnieki! No jums gaida lielus darbus mūsu Virsvadonis un visa latvju tauta. Ar jaunības sparu visi pie darba!

Cigoriņu sagatavošana un kaltēšana

O. REZOVSKA

Tuvojas rudens. Mazpulku dalībnieki — cigoriņu audzētāji — sāks atkal domāt par cigoriņu sagatavošanu armijas vajadzībām.

Šinī darbā vairāki mazpulku dalībnieki iepriekšējos gados nav ievērojuši noteikumus, un, lai gan tas vairākkārt norādīts, kā cigoriņus sagriezt un kaltēt, tomēr nosūtījuši nepiemērotus cigoriņus. Ja tas vēl atkārtosies, mazpulku dalībniekus var izslēgt no cigoriņu piegādātāju saraksta.

Šogad cigoriņu audzētāju skaits ir liels. Daži no tiem audzē pirmo gadu, kas liek ar sevišķu rūpību pieiet pie darba un stingri ievērot noteikumus.

Cigoriņus sagatavo šādi:

Vispirms saknes tīri nomazgā, notīra sīkās sānu saknītes un sagriež vienāda lieluma gabalos, lai tie izkaltēti būtu apm. 2 cm lieli, mērojot visos virzienos. Lai visi gabaliņi iznāktu vienādi, tad resnākās saknes jāsadala gareniski uz pusēm vai pat uz vairākām daļām, atkarībā no saknes resnuma, bet sīkākās, kas atbilst lielumam, nemaz gareniski nedala, tikai šķērsām sagriež. Reizē žāvētām un vienā maisā sabērtām saknēm jābūt vienāda lieluma. Mazākie gabaliņi, izņemot pašas galotnes, žāvējami atsevišķi un arī sabeŗami atsevišķos maisos. Nekādā ziņā nedrīkst piejaukt klāt sīkās sakņu galotnītes, kas žāvējot stipri saraujas un pie grauzdēšanas pārogļojas, maitājot kafijas garšu. Noteikumiem neatbilstošus cigoriņus — nevienāda lieluma, pārāk smalki vai arī rupji sagrieztus — Intendantūras galvenā pārtikas noliktavā nemaz nepieņems, tos nosūtīs atpakaļ audzētājiem. Kaltēto cigoriņu krāsai jābūt gaiši dzeltenīgi baltai.

Izkaltētās saknes jānovieto tīros maisos un līdz nosūtīšanai jāuzglabā sausās telpās. Mitrus, atlaidušos cigoriņus nedrīkst sūtīt, jo tādi ātri pelē. (skat. žurnāla «Mazpulks» š. g. 7. nr. paziņojumos.). Kaltēto cigoriņu cenu un nosūtīšanas laiku paziņos vēlāk.

Purvu bebru krātiņš

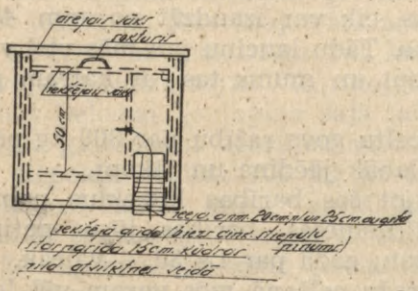

Priekšpuse

Purvu bebru krātiņa plāns

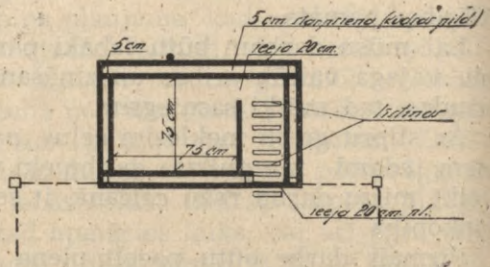

Materiāls 25 cm cal. priedes dēļi

Arī mazpulku dalībnieki var audzēt purva bebrus

ARVEDS STRAUSS

Līdz 1938. g. rudenim, cik zināms, Latvijā vēl nebija nevienas purva bebru — nutria audzētavas, kas spētu piegādāt audzētājiem vaislai noderīgus dižciltīgus nutria zvēriņus, un interesentiem vajadzēja tos ievest no ārzemēm. Tāpēc purva bebru audzēšanai vajadzēja diezgan prāvus izdevumus. Vajadzēja samaksāt ļoti dārgo vaislas materiālu — apmēram Ls 400,— par pāri — un ievednodevas.

Tagad Latvijā, bez LLK Abguldes lauks. skolas audzētavas pastāv vēl divas privātas lielaudzētavas. Tās par vaislas pāri prasa apmēram Ls 300,— un mazpulku dalībniekiem ar mieru pārdot pat par Ls 250,—.

Pareizi kopjot, purva bebri vairojas apmēram 2 reizes gadā, atnesot katru reizi 4—6 mazuļus, kuŗi pēc gada jau dod pirmo pieaugumu.

Jaunie dažreiz atnesas arī mazāk, bet ir bijuši gadījumi, kad viena mātīte atnes 11 mazuļus ik pēc 4½ mēnešiem.

No sacītā var spriest, ka gada laikā no viena pāŗa varam sagaidīt apmēram 5 jaunus pāŗus, un tā kā par vienu nutria ādiņu audzētājs iegūst caurmērā Ls 50,—, tad var secināt, ka purva bebru audzēšana ir diezgan ienesīga lieta.

Gribu gan brīdināt no pārāk lielas aizrautības. Nekādā ziņā savu saimniecības ienesīgumu nedrīkstam nostādīt atkarīgu no nutria vien, un audzēšanai jāpaliek tikai otrā vai trešā vietā, kā palīglīdzeklim. Ja mums izdotos iegūt savām vajadzībām vērtīgu, skaistu un nenovalkājamu kažoku, tad mēs būtu ļoti daudz ieguvuši.

Ādiņu apstrādāšanu — ģērēšanu pašlaik diezgan labi veic «Elektra» firma Rīgā par apmēram Ls 4,— līdz 5,— gabalā. Sevišķi labai ādiņu apstrādāšanai ādiņas sūta arī uz Vāciju (Leipcigā).

Nutria audzētāju skaitam pieaugot, nepieciešami padomāt par organizētu ādiņu uzpirkšanu, apstrādāšanu un izvērtēšanu kā iekšzemē, tā ārzemēs. Ar to mēs izslēgtu starpnieku peļņu, no kā būtu lielus ieguvums netikvien audzētājiem, bet arī patērētājiem. Šādu ādiņu uzpirkšanu varbūt varētu uzņemties A/S «Ādu un vilnas centrāle».

Gribu vēlreiz piezīmēt, ka tikai pirmklasīgs vaislas pāris dos pirmklasīgus pēcnācējus, no kuŗiem varēs iegūt vērtīgas ādiņas. Purva bebru krātiņu būvei vislabāk izlietot 2,5 cm spundētus dēļus, bet ja starpsienu pilda ar kūdru, tad var izlietot arī parastos. Sīkāk par krātiņu un to samēriem skat. zīmējumos. Ja vēlas turēt vienu pāri, tad tomēr jāuzbūvē divi krātiņi, lai varētu atšķirt buku, tiklīdz mana, ka mātīte ir grūtniecības stāvoklī.

Purvu bebru krātiņa šema pie mākslīgas apūdeņošanas.

a. Skats no putnu perspektīves

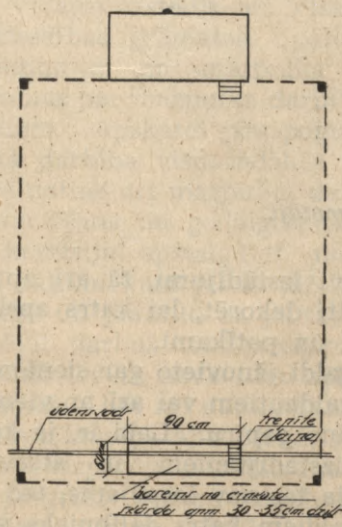

Krātiņa šema pie dabīgas apūdeņošanas.

a. Skats no putnu perspektīves

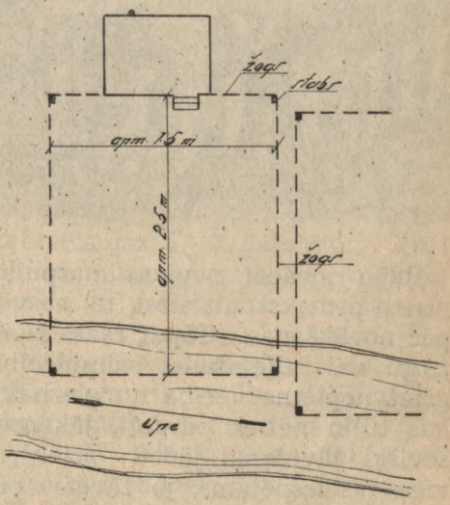

Kad mazie piedzimuši, tos atstāj pie mātes apmēram 55 dienas. Pēc tam mātīte atkal jāpārvieto vienā krātiņā ar buku.

Purva bebrus pārvieto, ķeŗot pie astes vidusdaļas un droši paceļot. Pārvietojot lielākā attālumā, lietojama pārnēsājamā kaste.

Barojot purva bebrus, jāizvairās no ātrām kustībām. Mīlīgi un apdomīgi apejoties ar purva bebriem, tie kļūst droši un pieaicināti ņem barību no rokas.

Igaunijā man zināms kāds nutria audzētājs, kas tā sadraudzējies ar saviem dzīvniekiem, ka pat kopā iet peldēties jūŗā.

Purvu bebru krātiņa šema pie mākslīgas apūdeņošanas.

b. Skats no sāniem

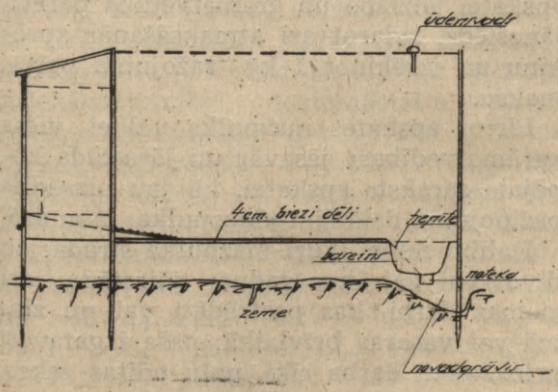

Krātiņa šema pie dabīgas apūdeņošanas.

b Skats no sāniem

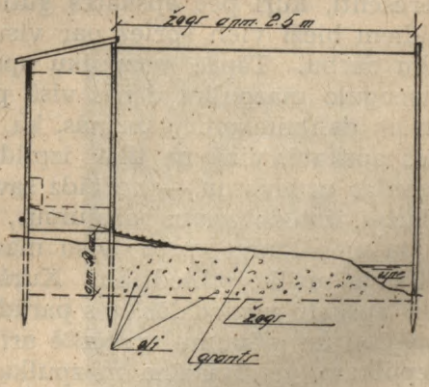

Mazpulka darbi rudenī

Agr. K. ĶIRSIS

Mazpulku vingrotāji

Ražu novācot, neviens mazpulka dalībnieks nedrīkst aizmirst to nosvērt tūliņ pēc novākšanas. Tāpat ražas izvērtēšanai tirgū vai izlietošanai saimniecībā jāpiegriež nopietna vērība un gleznākie augļi, kas tūliņ netiek pārdoti, jākonservē. It sevišķi žāvēšanai jādod priekšroka, kur vien tas iespējams, jo žāvētos produktus vieglāk un ērtāk uzglabāt ilgākam laikam. Labākie ražojumi jānoliek atsevišķi un rūpīgi jāuzglabā līdz ražojumu apskatei, jo tur katram jāparāda sava darba augļi.

Apskatē jāpiedalās katram mazpulka dalībniekam, jo tikai tas dalībnieks ir savu darbu kārtīgi nobeidzis, kas ir piedalījies ar saviem ražojumiem sava mazpulka ražojumu apskatē. Apskatē katrs mazpulka dalībnieks parāda savus darba panākumus, vienalga, vai tie ir lieli vai arī pavisam niecīgi. Mazpulka dalībniekam jāprot ne tikai ražot, bet arī savus ražojumus parādīt — izstādīt.

Apskatēs piedalās dalībnieku vecāki, brāļi, māsas, kaimiņi, pazīstami un citi interesenti, kuŗi pēc apskatēs gūtiem iespaidiem bieži vien spriež par visu mazpulku darbu. Tāpēc mazpulku apskatēm jāatspoguļo mazpulku darbs visā pilnībā. Katram dalībniekam jāapzinās, ka, piedaloties apskatē, viņš ne tikai izpilda savu personīgo uzdevumu — nobeidz savu sākto darbu, izstādot savus ražojumus, bet arī izpilda pienākumu pret visu mazpulku, pret savu tuvāko sabiedrību. Kuŗš dalībnieks apskatē nepiedalās, tas parāda savu nespējību un gļēvumu un kaitē arī visam mazpulkam, jo samazina mazpulka kopējo izstādījumu skaitu. Dalībniekiem jācenšas kā savi izstādījumi, tā arī apskates telpas glīti dekorēt, lai katrs apskatē justos mājīgi un patīkami.

Apskates galdi jānovieto gar sienām un jāapklāj ar galdautiem vai arī ar vienādu balto vai brūno papīru. Labi ir, ja katra dalībnieka izstādījumiem ir atsevišķs galdiņš, bet ja tas nav iespējams, tad var uz gaŗiem galdiem katrs dalībnieks savu darbu novietni atdalīt ar vītnēm vai puķēm. Telpas un savu novietni var dekorēt ar vītnēm, dzeltenām rudens lapām, vārpām u. t. t. Papīra vītnes un papīra karodziņi mazpulku apskatēs ne telpu, nedz novietņu dekorēšanai nebūtu lietojami.

Katram savi ražojumi, rokdarbi, apraksti un citi izstādījumi, savāktās kollekcijas u. t. t. jāsakārto un jāizliek cik iespējams glīti.

Vislabākie darbi, visvērtīgākie ražojumi, kaut kā samesti un nesakārtoti, zaudē savu vērtību un neinteresē skatītāju.

Grāmatvedībai piegriežama izcila vērība, un visas kļūdas un aizrādījumi, kas doti, grāmatvedību pārbaudot, vasarā, līdz apskatei jāizlabo un grāmatvedība pareizi jānoslēdz, izdarot arī atmaksāšanās aprēķinu un izrēķinot 1 kg ražojuma pašizmaksu.

Pirms apskates mazpulka valdei visas «grāmatvedības» jāsavāc un jāsastāda kopējais saraksts apskatei, kā jau aizrādīts paziņojumu daļā šinī «Mazpulka» numurā.

Dalībniekiem, kuŗi mazpulkā strādā jau divus vai vairākus gadus, jāizstāda arī ziemas darbi, kas pastrādāti vai nu ziemā vai vasaras brīvlaikā: paša izgatavoti priekšmeti, darba rīki, pašu adītas zeķes,

cimdi, audumi u. c., apraksti par savu ģimeni, māju, pagastu vai tuvākām vēsturiskām vietām u. t. t. Tāpat jāizstāda mājsaimniecības darbos gatavotie produkti. Vēlams izstādīt arī visas mazpulka darbvedības grāmatas, palielinātus foto uzņēmumus no mazpulka dzīves, diagrammas par mazpulka darbību un sasniegumiem. Apskatei jāatspoguļo visa mazpulka darbība visdažādākās nozarēs. Apskatē notiek arī mazpulku dalībnieku darbu vērtēšana un godalgošana. Godalgošanas komisijai apstaigājot novietnes, katram dalībniekam jābūt tur klāt un jāpaskaidro un jāatbild uz jautājumiem. Novērtējot darbus un piešķirot godalgas, vienmēr ievēro nevis tikai apskatē izstādītos darbus, bet arī dalībnieka vasaras darbu sava lauciņa apkopšanā, grāmatvedībā un arī vispārējo darbību mazpulkā. Tāpat piegriež vērību dalībnieka ziemas darbiem, katra dalībnieka īpatnējiem saimnieciskiem apstākļiem, dalībnieka vecumam, izglītībai un spējām. Pirmās godalgas var piešķirt tikai tādiem dalībniekiem, kas izstādījuši arī ziemas darbus: rokdarbus, dažādus izstrādājumus, kollekcijas, aprakstus u. t. t.

Neviens tomēr nevar iepriekš paredzēt, kādu godalgu kurš saņems. Bet godalgas un godalgošana jau nav apskates mērķis un nozīme. Apskates galvenais nolūks ir salīdzināt dalībnieku starpā zināma darbības posma darba rezultātus un vērot, mācīties lietderīgākos un izdevīgākos darba paņēmienus, kā «labo padarīt vēl labāku». Tāpēc neviens dalībnieks nedrīkst palikt mājās. — Visi uz apskati!

Apskati apvienojot ar mazpulka gadskārtējo sarīkojumu, vēlams, ka mazpulka dalībnieki šinī sarīkojumā programmu izpildītu paši vien, uzstājoties ar īsiem priekšlasījumiem, deklamācijām, dziesmām, vingrojumiem u. t. t. Tad apskates apmeklētāji redzēs ne tikai mazpulka praktisko darbu, bet varēs baudīt arī dalībnieku garīgā darba augļus un gūt labāku pārskatāmību par mazpulku. Mazpulka sarīkojumā dziesmas jādzied no krājuma «Mazpulku dziesmas», ko par Ls 1,— var iegādāties LLK rakstu apgādā. It sevišķi «mazpulku maršs» un «mazpulku dziesma» nedrīkstētu iztrūkt nevienā sarīkojuma programmā. Saviesīgā sarīkojuma daļa katrā ziņā jāievada ar kādu tautisku deju, atļaujot arī citiem dejai pievienoties. Vispār mazpulka sarīkojumā jādejo daudz tautas deju un rotaļu un jāatskan tikai latviskām dziesmām.

Katram dalībniekam jāpiedalās ne tikai sava mazpulka ražojumu apskatē, bet jācenšas apmeklēt arī tuvākās kaimiņu mazpulku apskates. Ja katram dalībniekam tas nav iespējams, tad mazpulka sanāksmē jāizvēl vismaz 1—2 pārstāvji, kuŗi apmeklētu kaimiņu apskati, vērotu viņu darba apstākļus, panākumus un iepazītos ar kaimiņu mazpulku jaunatni. Šie pārstāvji nākošā sanāksmē iepazīstinātu arī pārējos sava mazpulka dalībniekus ar kaimiņu mazpulkā redzēto un piedzīvoto. Tādā kārtā visi dalībnieki varētu mācīties noderīgāko, interesantāko kaimiņu darbā un izlietot to turpmāk arī savā mazpulkā. Bez tam pārmaiņus apmeklējot vienam otra mazpulka ražojumu apskati, nodibinās tuvākas un draudzīgākas attiecības ar kaimiņu pagasta līdzīgi domātāju jaunatni, kas tik nepieciešami kopējam jaunatnes darbam.

Diena, kad mazpulks iegūst savu vienības simbolu — karogu, ir svētku diena katram dalībniekam un tāpēc centīsimies šo svētku dienu vēl vairāk kuplināt, piedaloties tanī ar visiem tuvāko mazpulku karogiem. Būs prieks viesiem un mājiniekiem! Augs draudzība, saskaņa un vienība!

Karogu ierinda

Ceļā uz skati

Mazpulku lielā skate

Jau 1. septembrī mūsu galvas pilsētā Rīgā sāka ierasties mazpulku dalībnieki, lai nākošā dienā — 2. sept. — dotos uz Saules dārzu un piedalītos valsts mēroga sacensībās ēdienu gatavošanā un šaušanā, tāpat arī jauno līdumnieku pārbaudē.

Mazpulku līdumnieku kandidātu pārbaudes komisija, kuŗas priekšsēdētājs bija Latvijas mazpulku pārzinis agr. K. Ķirsis, par līdumniekiem izraudzīja:

1. Malcenieku Miervaldi — 84. Saukas mazpulkā,
2. Šāvēju Pēteri — 194. Lubejas un 693. Priekuļu lauksaimniecības vidusskolas mazpulkā,
3. Medeni Arti — 16. Praulienas mazpulkā,
4. Uisku Ainu — 265. Dūres un 151. Jaungulbenes mājturības mazpulkā,
5. Matiņu Ārīju — 166, Siguldas mazp.,
6. Grīnbergu Āriju — 126. Nurmuižu mazp.,
7. Auziņu Arvīdu — 550. Ārlavas - Tiņģeres mazp.,
8. Strēli Dzidru — 281. Sīpeles - Lustes mazp.,
9. Daniēlu Jāni — 67. Raunas mazp.,
10. Mireku Jāni — 397. Mazzalves I mazp.,
11. Novikovu Konstantīnu — 349 Kalkūnes mazp.,
12. Maži Voldemāru — 599. Virgas mazpulkā.

Svētdien, 3. septembrī mazpulku dalībnieki pēc stājas mācībām dienā devās uz brīvizrādēm Nacionālā operā, Nacionālā teātrī, Dailes teātrī un uz brīvkoncertu Sporta namā. Pēc tam notika manifestācijas gājiens gar Prezidenta pili un svētbrīdis Brāļu kapos. Visu novadu svinīgi savāktās trīs saujas smilšu no svētām vietām mūsu zemē tur sabēra kopā vienā urnā, kuŗa kā degoša sirds nu liesmos Mātes tēla pakājē.

Lāpu gaismā Brāļu kapos pulcējās visi mazpulki, kopā ar līdzatvesto novadu zemju urnu nesējiem.

Svētbrīdi un svinīgo jundu ievadīja Latvijas mazpulku priekšnieks R. Dzērve, uzrunājot mazpulku dalībniekus, aicinot tos solīt uzticību Latvijai, varoņu garam un Virsvadonim.

Pēc valsts himnas Latvijas mazpulku pārzinis K. Ķirsis izdarīja vakara jundas pārbaudi, nosaucot novadus to dibināšakārtībā. Katra novada inspektors atbildēja: «Jā! Esam ieradušies, sekodami mūsu Virsvadoņa aicinājumam!»

Bez tam Rīgas - Cēsu novada inspektors A. Ķibēns solīja:

«Neaizmirsti varoņus, kas cīnī-

jās par zemi, tautu, valsti! Par varoņgaru un Virsvadoni!»

Valkas-Valmieras novada inspektors H. Baltietis:

«Ticiet tēvijas un tautas spēkam! Par tautu un Virsvadoni!»

Gulbenes novada inspektors J. Brilts:

«Aizvien uz priekšu, atpakaļ nekad. Par Latvijas nākotni un Virsvadoni!»

Rēzeknes novada inspektors Fr. Butners:

«Visi par vienu, viens par visiem! Visi it visu par Latviju! Par vienību un Virsvadoni!»

Daugavpils novada inspektors V. Stūrītis:

«Tēvu zemes mīlestība — augstākā mīlestība! Par tēvzemi un Virsvadoni!»

Jēkabpils novada inspektrise R Vancere:

«Vislabākos darbus Latvijai! Par Latvijas labklājību un Virsvadoni!»

Jelgavas novada inspektors K. Pelēķis:

«Latvijas vārds — svēts vārds! Par latvisku Latviju un Virsvadoni!»

Liepājas novada inspektors O. Baltiņš:

«Grūtums lai neatbaida! Par raženu darbu un Virsvadoni!»

Talsu - Ventspils novada inspektors A. Ērglis:

«Pirmā vietā stādāma tauta un valsts! Par tautu un Virsvadoni!»

Rīgas pilsētas novada inspektors P. Treijers:

«Garīgā trauksme lai nebeidzas! Par 15. maiju un Virsvadoni!»

Daugavas novada inspektors V. Uiska:

«Latvijai jābūt latviešu valstij! Par nacionālu Latviju un Virsvadoni!»

Kuldīgas novada inspektors A. Ozoliņš:

«Mūsu cēlākais darbs — izaugt par dzimtenes sargiem! Par brīvību un Virsvadoni!»

Abrenes novada inspektors Fr. Laganovskis:

«Tēv, Latvija, mēs paliksim uzticīgi! Par uzticību un Virsvadoni!»

Pēc solījuma katrs novada inspektors ar urnu nesējiem — 2 rajona vecākiem iebēra lielā urnā Mātes — Latvijas tēla piekājē no novada līdzatvesto zemi.

Kad visi inspektori bija zemes iebēruši, tie, paceļot labo roku, kopēji nodeva zvērastu, reizē sakot: **«Mēs zvēram šo zemi mīlēt, kopt un sargāt, lai Latvija mūžam paliktu latviešu valsts!»** Pēc zvērasta orķestris atskaņoja J. Kalniņa «Lielo jundu».

Šo solījumu zem zvaigžņotām debesīm dzirdēja visi, dzirdēja dzīvie un mirušie, dzirdēja visa plašā mazpulku saime un goda viesi, starp kuriem bija Sabiedrisko lietu ministrs A. Bērziņš, Prezidenta pils komandants plkv. R. Bebris, Armijas komandieris ģen. K. Berķis, Aizsargu pr-ks ģen. K. Prauls un daudz ārzemju viesu.

Tad armijas mācītājs Apkalns iesvētīja urnu un atgādināja neaizmirst tās 3 saujas zemes, ko katrs mazpulks te atnesis: pateicībā saviem varoņiem un vadoņiem, mīlestībā uz savu tēvzemi un ticībā mūžīgai Latvijas nākotnei.

Un atbilde bija viena. No tūkstošām mutēm atskanēja augstu pret debesīm un tālu līdz zemes robežām: «No zemes šīs mēs izauguši esam, par zemi šo mums galvas jānoliek.»

4. septembrī mazpulku dalībnieki jau no rīta sveica savu Virsvadoni Valsts Prezidentu **Kārli Ulmani,** pasniegdami viņam ziedus un apsveikuma rakstu.

Apsveikums noslēdzās šādiem vārdiem: **«Augsti godājamais Prezidenta kungs, mūsu dižais Virsvadoni! Arī turpmāk 4. septembrī gadu no gada mazpulku organizācija svinēs savus darba atceres svētkus un šai dienā visos mazpulkos dalībnieki atkārtos svinīgo solījumu. Tā nesaraujamām saitēm mēs vienosimies Jūsu iesāktā darba turpināšanā, un ikviens mazpulka dalībnieks, roku zvērestam pacēlis, garā redzēs Jūs stāvam savā priekšā un Jūsu mūža cēlā priekšzīme palīdzēs uzticīgi stāvēt par savas tēvzemes labklājību, tautas brīvību un godu.»**

Plkst. 10 notika svinīgs apbalvošanas akts, kurā mazpulku dalībnieki, kas uzvarēja valsts mēroga sacensībās, saņēma ne tikai personīgas balvas, bet arī ceļojošās balvas savam mazpulkam.

Šaušanas sacensības valsts mērogā

Mazpulku valsts mēroga šaušanas sacensībās š. g. 2. septembrī piedalījās un balvas ieguva šādi dalībnieki:

1. **Bullītis, Voldemārs,** 58. **Jaunpils** mazp., Kaŗa ministra ģen. J. Balož a ceļojošo balvu — augļu šķīvi un personīgi Grandovska balvu — mazkalibra pistoli.

2. **Apsītis, Eduards,** 387. **Palsmanes** mazp., Izglītības ministra prof. J. Aušķāpa ceļojošo balvu — svečturi un personīgi ģen. K. Praula balvu — kabatas pulksteni.

3. **Lauks, Jānis,** 202. **Meņģeles** mazp., Zemkopības ministra J. Birznieka ceļojošo balvu — chronometru un personīgi E. Kalniņa balvu — kabatas pulksteni.

4. **Janitēns, Viesturs,** 10. **Lielstraupes** mazp., Sabiedrisko lietu ministra A. Bērziņa ceļojošo balvu — augļu šķīvi un personīgi Zemnieku kreditbankas balvu — kabatas pulksteni.

5. **Frickaus, Visvaldis,** 61. **Kazdangas** lauks. v. sk. mazp., Antona Benjamiņa ceļojošo piemiņas balvu un personīgi E. Benjamiņas balvu — rokas pulksteni.

6. **Akseklis, Simbruks,** 706. **Jelgavas** 3. p-sk. mazp., bij. Iekšlietu ministra V. Gulbja ceļojošo balvu — vairogu un personīgi Zemnieku kreditbankas balvu — kabatas pulksteni.

7. **Rasiņš, Pauls,** 1089. **Baznīcas** ģimn. mazp., Valsts Elektrotechniskās fabrikas ceļojošo balvu — radio koferi un personīgi Zemkopības ministr. balvu — kabatas pulksteni.

8. **Steprans, Eriks, 537. Cēsu** I mazp., L. L. kameras priekšsēdētāja ceļojošo balvu — statuju un personīgi Valsts Cukura monopola pārv. balvu — kabatas pulksteni.

9. **Brošs, Ivars,** 792. **Priekuļu** pag. mazp., Pērkona un Kucejeva ceļojošo balvu — vairogu un personīgi Valsts Cukura monopola pārvaldes balvu — kabatas pulksteni.

Otrās godalgas izcīnīja:

10. **Kvīts, Herberts,** 24. **Lejasciema** mazp., Valsts Cukura monopola pārv. balvu — pulksteni.

11. **Kokars, Valfrīds,** 459. **Vecgulbenes** - Blomu mazp., Valsts Cukura monopola pārv. balvu — pulksteni.

12. **Ribakovs, Antons,** 1117. **Upesciema** mazp., Valsts Cukura monopola pārv. balvu — pulksteni.

13. **Kolomažņikovs, Nikonors,** 349. **Kalkūnes** mazp., Valsts Cukura monopola pārv. balvu — pulksteni.

14. **Andrušenko, Nikolajs,** 736. **Ļauderu** mazp., a/s «Ogle» balvu — kabatas pulksteni.

15. **Lūsiņš, Viesturs,** 384. **Līgatnes** mazp., a/s «Ogle» balvu — kabatas pulksteni.

16. **Ķevers, Arvīds,** 792. **Priekuļu** pag. mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — kabatas pulksteni.

17. **Šūnelis, Laimons,** 55. **Ceraukstes - Pāces** mazp., a/s «Ogle» balvu — kabatas pulksteni.

18. **Bērziņš, Visvaldis,** 778. **Kalnezeru** mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — kabatas pulksteni.

Trešās godalgas izcīnīja:

19. **Zēmelis, Jānis,** 498. **Valmieras** pag. mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — kabatas pulksteni.

20. **Gertners, Arnolds,** 897. **Vaiņodes-Gulbenes** mazp. a/s «Ogle» balvu — kabatas pulksteni.

21. **Prūsis, Osvalds,** 1. **Ezeres** mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — kabatas pulksteni.

22. **Līdacis, Alfrēds,** 1085. **Rīgas** v. komercsk. mazp., a/s «Ogle» balvu — kabatas pulksteni.

23. **Leja, Visvaldis,** 788. **Sieksātes** mazp., a/s «Ogle» balvu — pulksteni.

24. **Alksnis, Laimons,** 619. **Vecbebru** mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — pulksteni.

25. **Pļavnieks, Imants,** 686. **Pulkarnes** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Latvju daiņas 1 kompl.

26. **Baumanis, Harijs,** 897. **Vaiņodes-Gulbenes** mazp., Jelgavas pils. valdes balvu — Lauksaimniecības leksikonu.

27. **Remess, Imants,** 901. **Daugavpils** cietokšņa mazp., a/s «Kali» balvu — galda piederumus.

Balvas par piedalīšanos valsts sacensībās saņēma:

28. **Bukbārdis, Edvards,** 231. **Rūjienas** ģimn. mazp., Savstarp. apdroš. s-bas balvu — portfeli.

29. **Plamšs, Adolfs,** 966. **Vaidavas - Briežu** mazp., Savstarp. apdroš. s-bas balvu — portfeli.

30. **Karilons, Pankratijs,** 502. **Ārlavas** mazp., Savst. apdroš. s-bas balvu — portfeli.

31. **Vaivods, Pāvils,** 592. **Jasmuižas** mazp., Savstarp. apdroš. s-bas balvu — portfeli.

32. **Miķelsons, Vilis,** 461. **Lauberes** mazp., c/s «Turība» balvu — portfeli.

33. **Vanags, Reinholds,** 841. **Rīgas** technikas mazp., a/s «Ādu un vilnas centrāle» balvu — portfeli.

34. **Veipāns, Miķelis,** 886. **Kārsavas** ģimn. mazp., a/s «Ādu un vilnas centrāle» balvu — portfeli.

35. **Mizonis, Viliberts,** 126. **Nurmižu** mazp., c/s «Turība» balvu — portfeli.

36. **Policāns, Pēteris,** 462. **Poznaņas** mazp., c/s «Turība» balvu — portfeli.

37. **Cekuls, Atons,** 766. **Rudzātu** mazp., c/s «Turība» balvu — portfeli.

38. **Matisons, Ansis,** 647. **Ārlavas-Pūņu** mazp., c/s «Turība» balvu — portfeli.

39. **Benefelds, Miervaldis,** 95. **Kūrmāles** mazp., c/s «Turība« balvu — portfeli.

40. **Rukucis, Miķelis,** 105. **Bārtas** mazp., c/s «Turība» balvu — portfeli.

41. **Danilovs, Anatolijs,** 1084. **Daugavpils** dzelzc. mazp., c/s «Turība» balvu — portfeli.

42. **Freimanis, Jānis,** 405. **Ropažu** mazp., a/s «Ādu un vilnas centr.» balvu — portfeli.

43. **Odiņš, Arvīds,** 1085. **Rīgas** v. komercsk. mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — portfeli.

44. **Ronis, Jānis,** 665. **Krimuldas** mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — portfeli.

45. **Pintans, Juris,** 766. **Rudzētu** mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — portfeli.

46. **Landermanis, Kārlis,** 220. **Aizdzires** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Kronvalda kopoti raksti.

47. **Citrovs, Hugo,** 861. **Lielvircavas** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Kronvalda kopoti raksti.

48. **Vanaģelis, Antons,** 351. **Ilūkstes** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Kronvalda kopoti raksti.

49. **Aperats, Viliberts,** 1085. **Rīgas** v. komercsk. mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — V. Olava kopoti raksti.

50. **Sokolovs, Aleksis,** 86. **Purvmalas** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Brigaderes «Triloģija».

51. **Mednis, Tālivalds,** 262. **Kārsdabas** mazp., a/s «Dzirnavnieks» balvu — kabatas portfeli.

52. **Upmalis, Jānis,** 166. **Siguldas** mazp. a/s «Dzirnavnieks» balvu — kabatas portfeli.

53. **Osītis, Osvalds,** 894. **Elkšņu** «Pavasaris» mazp., a/s «Dzirnavnieks» balvu — kabatas portfeli.

54. **Vītols, Rīchards,** 960. **Dauguļu** mazp., a/s «Dzirnavnieks» balvu — kabatas portfeli.

55. **Leduskukainis, Ansis,** 95. **Kurmales** mazp., a/s «Dzirnavnieks» balvu — kabatas portfeli.

56. **Briedis, Voldemārs,** 340. **Lielauces** mazp., Latvijas kreditbankas balvu — galda pulksteni.

57. **Melnbārdis, Ansis,** 121. **Ērgļu** mazp., Latvijas kreditbankas balvu — galda pulksteni.

58. **Pušpurs, Augusts,** 874. **Kupravas** mazp., Latvijas kreditbankas balvu — galda pulksteni.

59. **Zāle, Jānis,** 925. **Cesvaines** ģimn. mazp., Latvijas kreditbankas balvu — galda pulksteni.

60. **Vintuks, Antons,** 519. **Maltas-Zosnas** mazp., Latvijas kreditbankas balvu — galda pulksteni.

61. **Zigarts, Arvalds,** 584. **Kaļķu** mazp., a/s «Maiznieks» balvu — galda pulksteni.

62. **Druvaskalns, Alberts,** 66. **Skrundas-Kalpaka** mazp., a/s «Kūdra» balvu — galda pulksteni.

63. **Tautkevics, Aleksis,** 304. **Zebrenes** mazp., a/s «Kūdra» balvu — galda pulksteni.

64. **Rožlapa, Indulis,** 376. **Vijciema** mazp., c/s «Turība» balvu — galda pulksteni.

65. **Stivriņš, Kazimirs,** 197. **Izvaltas** mazp. — virsvalku.

66. **Lūsis, Kārlis,** 405. **Ropažu** mazp. — virsvalku.

67. **Čablis, Harijs,** 836. **Rīgas Jāņa Cimzes** mazp. — virsvalku.

68. **Bengelis, Vilis,** 742. **Liepnas** mazp. — virsvalku.

69. **Vējiņš, Oto,** 167. **Priednieku** mazp. — virsvalku.

70. **Ģipslis, Mārtiņš, 537. Cēsu I** mazp. — virsvalku.

71. **Dālmanis, Indulis,** 449. **Jaunjelgavas** mazp. — virsvalku.

72. **Hilcers, Jānis,** 53. **Penkules** mazp. — virsvalku.

73. **Daugavietis, Voldemārs,** 763. **Adamovas** mazp. — virsvalku.

74. **Liepkalns, Kārlis,** 650. **Slokas** pils. mazp. — mugursomu.

75. **Jeromāns, Silvestrs,** 249. **Vedeniešu** mazp. — mugursomu.

76. **Šutka, Oskars,** 23. **Kalncempju** mazp. — mugursomu.

77. **Mastiņš, Herberts,** 1062. **Rēzeknes** «Blāzma» mazp. — mugursomu.

78. **Šķiezna, Gunārs,** 279. **Līvānu II** mazp. — mugursomu.

79. **Jansons, Arvīds,** 145. **Zūru - Ventas** mazp. — mugursomu.

80. **Rēvalds, Vilis,** 880. **Vānes** mazp. — mugursomu.

81. **Luberts, Jānis,** 370. **Lašu** mazp. — mugursomu.

82. **Gorelovs, Arkadijs,** 420. **Nesteru** mazp. — mugursomu.

83. **Puriņš, Verners,** 20. **Stāmerienas** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Ērgļa «Pelēko baronu senči».

84. **Budrēvics, Jānis,** 453. **Viļēnu** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Brigaderes «Kvēlošā lokā».

85. **Spārītis, Kārlis,** 529. **Slates** mazp., a/s «Valters u Rapa» balvu — Ersa «Lauku varoņi».

86. **Krūtainis Jānis,** 885. **Struteles - Viesātu** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Ersa «Lauku varoņi».

87. **Evalds, Žanis,** 17. **Padures-Ivandas** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Niedras «Sieva».

88. **Datovs, Vilis,** 819. **Ogres** pils. mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Niedras «Sieva».

89. **Skačovs, Michails,** 837. **Jaunciema** mazp. a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Dziļuma «Raženā audze».

90. **Avotiņš, Voldemārs,** 420. **Nesteru** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Dziļuma «Raženā audze».

91. **Dārznieks, Oto,** 52. **Lizuma** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — E. Virzas, «Straumēni».

92. **Mickāns, Viktors,** 1062. **Rēzeknes** «Blāzma» mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Veseļa «Tīrumu ļaudis».

93. **Grīnbergs, Arnolds,** 60. **Krustpils** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Veseļa «Tīrumu ļaudis».

94. **Trēde, Valdis,** 91. **Irlavas** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Brigaderes «Dzejas».

95. **Zālītis, Kārlis,** 525. **Mazsalacas** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Brigaderes «Dzejas».

96. **Benefelds, Arvīds,** 95. **Kūrmales** mazp., a/s

«Valters un Rapa» balvu — E. Kirī «Kirī kundze».

97. **Kļaviņš, Gunārs,** 802. **Salaspils** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Pumpura «Lāčplēsis».

98. **Balodis, Arnolds,** 839. **Zemitāna** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — A. Pumpura «Lāčplēsis».

99. **Rizgis, Oļģerts,** 1077. **Balvu-Dūrupes** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Girgensona «Ekspedicija zemes dziļumos».

100. **Stojažs, Skaidris,** 212. **Alūksnes** pag. mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Girgensona «Ekspedicija zemes dziļumos».

101. **Kovnackis, Jūlijs,** 430. **Susejas** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Visa «Šveices Robinsons».

102. **Brakinskis, Artūrs,** 585. **Stendes** II mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Visa «Šveices Robinsons».

103. **Šmits, Zigurds,** 251. **Alojas** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Kiplinga «Jūras varoņi».

104. **Reinkops, Leons,** 1098. **Skrudas** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Kiplinga «Jūras varoņi».

105. **Šmits, Gunārs,** 704. **Vecmuižas** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Perlbacha «Ļaudis dodas pasaulē».

106. **Erlickis, Arvids,** 551. **Liepājas - Blaumaņa** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Perlbacha «Ļaudis dodas pasaulē».

107. **Antoņēvičs, Miķelis,** 826. **Kairīšu** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — J. Rozentāls «Latviju mākslinieki».

Ēdienu gatavošanas sacensībās valsts mērogā piedalījās un ieguva balvas šādas dalībnieces:

1. **Ducke, Ļubova,** 621. **Liellašu** mazp., Izglītības ministra prof. J. Auškāpa ceļojošo balvu — Vidzemes saktu un personīgi Latv. Šujmašīnu s-bas balvu — šujammašīnu.

2. **Hammere, Edīte** 825. **Dzegužkalna** mazp., Zemkopības ministra J. Birznieka ceļojošo balvu — barometru un personīgi Bētiņa balvu — saktu.

3. **Rateniece, Rasma,** 8. **Rankas** mazp. LLK Mazpulku un jaunatnes audz. nod. darbinieku ceļojošo balvu — kristāla šķīvi un personīgi a/s «Kali» balvu — pūra lādi.

4. **Žākle, Ausma,** 352. **Rubas** mazp. Latvijas mazpulku akademiskās saimes ceļojošo balvu — pulksteni un personīgi — Zemkopības ministrijas balvu — rokas pulkstei.

Pirmās godalgas izcīnīja:

5. **Dambrāne, Zenta,** 59. **Biržu** mazp., ģen. K. Praula balvu — galda pulksteni.

6. **Kosīte, Melita,** 9. **Umurgas** mazp., Latv. Zemn. kreditbankas balvu — galda piederumus.

7. **Tarnovska, Nellija,** 765. **Jāņa Cimzes** mazp., Latv. Zemn. kreditbankas balvu — galda piederumus.

8. **Apalupa, Mirdza,** 614. **Jelgavas** ģimn. mazp., Jelgavas pils. valdes balvu — pusdienas servīzi.

9. **Daukste, Antonija,** 923. **Rīgas** Apsīšu Jēkaba mazp., Jelgavas pils. valdes balvu — pusdienas servīzi.

10. **Dīķe, Lilija,** 46. **Lielvārdes** mazp., Zemkopības ministrijas balvu — Lauksaimniecības leksikonu.

11. **Minajeva, Anastasija,** 192. **Purvmalas** «Zelta Grauds» mazp., «Slāpeklis» balvu — kristāla vāzi.

12. **Staune, Vaira,** 4. **Jaungulbenes** mazp., E. Kalniņa balvu — saktu.

13. **Dzelzkalējs, Amālija,** 692. **Katlakalna-Krusta** mazp., Vispārējās lauks. bankas balvu — ½ duci sudraba tējkaņotes.

14. **Duņēna, Rūta,** 231. **Rūjienas** ģimn. mazp., Vispārējās lauks. bankas balvu — ½ duci sudraba tējkaņotes.

Otrās godalgas izcīnīja:

15. **Bīlava, Jūlija,** 110. **Remtes** mazp., Vispārējās lauks. bankas balvu — ½ duci sudraba tējkaņotes.

16. **Šāvēja, Elīna,** 387. **Palsmanes** mazp., Jelgavas II krājaizdevu s-bas balvu — ½ duci sudraba tējkaņotes.

17. **Grīnberga, Biruta,** 126. **Nurmižu** mazp., c/s «Turība» balvu — portfeli.

18. **Degro, Ludmilla,** 973. **Daugavpils** v. ģimn. mazp., a/s «Ādu un vilnas centrāle» balvu — portfeli.

19. **Gailīte, Alīse,** 821. **Braslas** mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — portfeli.

20. **Pinta, Anna,** 1119. **Malnavas** mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — portfeli.

21. **Rabičenoka, Vera,** 409. **Istras** mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — portfeli.

22. **Baltiņa, Austra,** 496. **Ķēču Annas** mazp., a/s «Bekona eksports» balvu — portfeli.

23. **Zorembo, Anna,** 762. **Mežvidu** mazp., Valsts linu monop. pārv. balvu — galda pulksteni.

24. **Liepa Zenta,** 105. **Bārtas** mazp., Zemgales kreditbankas balvu — galda pulksteni.

25. **Avots, Paulīna,** 256. **Dundagas** mazp., «Latvijas koks» balvu — galda pulksteni.

26. **Kazlauska, Alma,** 12. **Valkas** dārz. mazp., «Latvijas koks» balvu — galda pulksteni.

27. **Feldmane, Maiga,** 140. **Zūru** mazp., a/s «Vairogs» balvu — galda pulksteni.

28. **Biezaite, Lidija,** 1098. **Skrundas** mazp.,

Valsts mēroga ēdienu gatavošanās sacensība

Zemgales kreditbankas balvu — galda pulksteni.

29. **Remkine, Alīna,** 380. **Dobeles** pils. mazp., a/s «Vairogs» balvu — galda pulksteni.

30. **Augstkalne, Aina,** 425. **Gulbenes** pils. mazp., a/s «Kaļķis» balvu — galda pulksteni.

31. **Lazdiņa Velta,** 701. **Biržu-Mežgala** mazp., Valsts linu monop. pārvaldes balvu — galda pulksteni.

32. **Dobelmane, Edīte,** 647. **Ārlavas - Pūņu** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Matisones «Dzīves pavasaris».

33. **Klīma, Betija,** 217. **Pampāļu** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Matisones «Dzīves pavasaris».

34. **Mežģirta, Biruta,** 57. **Durbes** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Matisones «Dzīves pavasaris».

35. **Lapiņa, Ilga,** 76. **Ādažu** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Grīna «Dziesmotā Latvija».

36. **Razminoviča, Irēna,** 777. **Daugavpils III** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Grīna «Dziesmotā Latvija».

37. **Eljašāna, Jūlija,** 484. **Istalsnas** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Grīna «Dziesmotā Latvija».

Trešo godalgu izcīnīja:

38. **Vītoliņa, Ārija,** 60. **Krustpils** mazp., a/s «Valters un Rapa» balvu — Rocēnas «Mājsaimniecība».

Pēcpusdienā notika mazpulku lielā skate Uzvaras laukumā. Tā sākās plkst. 4 p. pusdienas, bet jau pirms pusotras stundas šajā laukumā nepārtraukti plūda mazpulku rindas, lai 20.000 varētu godam nostāties un sagaidīt svinības savu Virsvadoni Valsts Prezidentu.

Pa šo laiku pildījās arī tribines tūkstošiem svētku viesiem, kas nāca raudzīt mūsu lielākās jaunatnes organizācijas stāju un sasniegumus. Tur bija valsts un pašvaldību pārstāvji, tur kultūras darbinieki un ārzemju viesi, kas visi bija nākuši skatīties, kādu sevi parādīs tā jaunatne, par kuŗu mēs visi daudzkārt runājam tikai labu.

Svētku svinības ievadīja karogu iesvētīšana. Atskanot apsveikšanas maršam, laukumā uznesa piecus jaunos karogus — organizācijas un visu piecu apgabalu karogus. Tos iesvētīja arķibīskaps T. Grīnbergs. Pēc iesvētīšanas aizsargu priekšnieks ģen. K. Prauls griezās pie mazpulku priekšnieka R. Dzērves un, apliecinādams aizsargu un mazpulku ciešo draudzību, lūdza pieņemt dāvinājumu. Karogu pasniedza Sabiedrisko lietu ministrs A. Bērziņš. Apgabaliem karogus dāvinājuši: Vidzemei — Zemkopības ministrs J. Birznieks, Zemgalei — Rīgas pilsēta, Kurzemei — Lauksaimniecības kameras priekšsēdētājs R. Dzērve, Latgalei — 28 kameras locekļi no Latgales apgabala un Rīgas pilsētas apgabalam — Lauksaimniecības kamera.

Tad, gaviļu un slavinājumu sveikts — ministra A. Bērziņa un kameras priekšsēdētāja R. Dzērves pavadībā laukumā ieradās mazpulku Virsvadonis Valsts Prezidents **Kārlis Ulmanis** un, apstaigājis mazpulku rindas, kāpa tribīnē, apsveikdams lielo mazpulku saimi vārdiem: «Sveiki, mazpulki! Augat Latvijai» un saņēma stingru, drošu un arī tūkstošās sirdīs izjustu solījumu: «Augsim Latvijai!» Pēc tam Prezidents teica runu mazpulkiem un pieņēma vadītāju svinīgo solījumu.

Pēc tam sākās parāde. Stundu ilgi gaŗām tribinei soļoja mazpulku lielā saime, ciešās rindās saslēgusies. Skatītāji jūsmīgi sveica ik novadu un daudz siltas atzinības un prieka izsaucienu veltīja vismazākajiem no mazajiem, kas braši turējās gan karodznieku, gan strēlnieku, gan sava novada gājienu rindās.

Un kamēr vēl jauniešu gājiens turpinājās gaŗām savam Virsvadonim, laukumā no pretējās puses uznāca vingrotāju kolonas. Tās nāca raiti, veidodamās, līdz, parādei beidzoties un atskanot divām komandām, laukumā redzami bija vārdi: «Sveicam Vadoni» vidū — 4. IX — Prezidenta dzimšanas dienas datums un mazpulku četrlapainā āboliņa zīme. Pēc tam sākās vingrojumi, kur vairāk kā 4000 dalībnieku rādīja lauku darbu norisi.

Pēc tam jautrā solī laukumā uznāca dejotāji, izveidodami skaistus, simetriskus riņķus un nodejodami andžiņu, plaukstiņpolku, jandāliņu un ačkupu. Uzvedumu noslēdza karogu maiņas gājiens, vingrotāju un dejotāju parāde.

Un kad visi šīs svētku dienas dalībnieki atkal bija sagrupējušies vienkopus pretī galvenai tribinei, tad mazpulku priekšnieks R. Dzērve, izteikdams sirsnīgu pateicību Valsts Prezidentam par doto iespēju viņa vadībā strādāt jaunatnes audzināšanas darbu, lūdza Prezidentu

viņa dzimšanas dienā pieņemt albumu, kas skatos un diagramās rādītu mazpulku organizācijas darbu un sasniegumus desmit gados. Un tad, gaviļu un slavinājumu «Lai dzīvo!» saucienu pavadīts, Prezidents atstāja Uzvaras laukumu. Bet arī tad vēl mazpulku dalībnieki nemitējās. Tie slavināja savu Virsvadoni, Latvijas valsti, un nodziedāja Dziesmu brīvai Latvijai.

Lielā mazpulku skate bija beigusies.

Ar ordeņiem un goda zīmēm apbalvoti mazpulku vaditāji

Mazpulku 10 gadu darba atceres svētkos uz Ordeņu Kapitula priekšlikumu Valsts un Ministru Prezidents **Kārlis Ulmanis** apbalvojis šādus mazpulku vadītājus.

Ar Viestura ordeņa V šķiru:

Auces mazpulku rajona vecāko un 326. Sniķeres mazpulka vadītāju Teodoru Rudzrogu.

Rēzeknes apkārtnes mazpulku rajona vecāko un 462. Poznaņas mazpulka vadītāju Aleksandru Arbidanu.

Ludzas mazpulku rajona vecāko un 948. Pildas mazpulka «Zelta Vārpa» vadītāju Augustu Degli.

154. Oktes mazpulka vadītāju Ādolfu Valbi.

Ar Atzinības krusta V šķiru:

LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas sekcijas priekšsēdētāju, Lubānas mazpulku rajona vecāko un 3. Lubānas - Zvidzienas mazpulka vadītāju Oto Bērziņu.

LLK mazpulku ideoloģijas un propagandas nozares vadītāju māc. Arnoldu Lūsi;

LLK mazpulku nozares vadītāja palīgu agr. Ādolfu Eglīti;

LLK mazpulku sevišķu uzdevumu inspektoru agr. Frici Duksi;

Rīgas - Cēsu novada mazpulku inspektoru agr. Andreju Ķibēnu;

Jelgavas novada mazpulku inspektoru agr. Kārli Pelēķi;

Rēzeknes novada mazpulku inspektoru agr. Frici Butneru;

1. Ezeres mazpulka dibinātāju Ļaudonas rajona agronomu Kārli Tukmani;

Rīgas valsts vidusskolu mazpulku rajona vecāko un 824. II Rīgas valsts ģimnazijas mazpulka vadītāju Kārli Vītolu;

Rīgas Jūrmalas mazpulku rajona vecāko Jāni Alsti.

Cesvaines mazpulku rajona vecāko un 474. Cesvaines I mazpulka vadītāju Jāni Alfrēdu Bulderu;

Valmieras rajona mazpulku vecāko un 230. Kokmuižas mazpulka vadītāju agr. Herbertu Bergmani.

Jaungulbenes mazpulku rajona vecāko un 4. Jaungulbenes mazpulka vadītāju agr. Valfrīdu Krūmiņu.

Rencēnu mazpulku rajona vecāko agr. Robertu Vītolu.

Limbažu mazpulku rajona vecāko un 9. Umurgas mazpulka vadītāju agr. Miervaldi Rēvaldu.

Siguldas mazpulku rajona vecāko un 126. Nurmižu mazpulka vadītāju Valdemāru Bruceru.

Lielvārdes mazpulku rajona vecāko un 46. Lielvārdes mazpulka vadītāju agr. Rūdolfu Strupi;

Priekules mazpulku rajona vecāko un 42. Kalētu mazpulka vadītāju Žani Leju;

Aizputes mazpulku rajona vecāko un 61. Kazdangas lauksaimniecības vidusskolas mazpulka vadītāju agr. Arvīdu Āboliņu;

Kuldīgas mazpulku rajona vecāko un 95. Kūrmales mazpulka vadītāju Kārli Osi;

Talsu mazpulku rajona vecāko un 261. Laidzes mazpulka vadītāju Jāni Šulcu;

Kabiles mazpulku rajona vecāko un 40. Vārmes mazpulka vadītāju Arnoldu Kalniņu;

Irlavas mazpulku rajona vecāko un 91. Irlavas mazpulka vadītāju Albertu Gulbi;

Elejas mazpulku rajona vecāko un 315. Elejas mazpulka vadītāju Robertu Sproģi;

Jēkabpils mazpulku rajona vecāko un

363. Biržu - Bērzgala mazpulka vadītāju Kārli Freimani;

Krustpils mazpulku rajona vecāko un 60. Krustpils mazpulka vadītāju Emīlu Krastiņu;

Dagdas mazpulku rajona vecāko un 104. Dagdas I mazpulka vadītāju Jezupu Seļecki

Varakļānu mazpulku rajona vecāko un 233. Barkavas mazpulka vadītāju agr. Jāni Brūnu;

10. Lielstraupes mazpulka noorganizētāju un pirmo vadītāju Mārtiņu Ruņģi;

19. Ārlavas-Popervāles mazpulka vadītāju Pēteri Štrausu;

26. Vecauces mazpulka vadītāju Jēkabu Dūku;

31. Bilskas mazpulka vadītāju Maksi Blūmentālu;

35. Mālupes mazpulka vadītāju Jāni Kato;

59. Biržu mazpulka vadītāju agr. Arvīdu Spodri;

101. Rendas mazpulka vadītāju Kārli Sproģi;

124. Mērdzenes I mazpulka vadītāju Antonu Kaļvānu;

212. Alūksnes mazpulka vadītāju Sīmani Stojažu;

300. Glūdas mazpulka vadītāju Jāni Šulcu;

433. Grīvas mazpulka vadītāju Pēteri Dauguli;

455. Vārkavas mazpulka vadītāju Jēzupu Liepiņu;

Ar Viestura ordeņa goda zīmes I. pakāpi:

Pirmo mazpulku līdumnieku — 31. Bilskas mazpulka vadītāja palīgu Kārli Sīmani

Otro mazpulku līdumnieku — 21. Īslīces mazpulka vadītāja palīgu Žani Trūbu

Ar atzinības krusta goda zīmes I pakāpi:

LLK mazpulku dārzkopības inspektrisi agr. Olgu Rezovsku.

Rīgas pilsētas novada mazpulku mājsaimniecības instruktori Klāru Andersoni;

Kacēnu mazpulku rajona vecāko un 765. Kacēnu mazpulka vadītāju Emmu Daņilovu;

5. Ceraukstes - Pāces mazpulka vadītāju Mariannu Zvaigzni;

7. Nīkrāces mazpulka noorganizētāju un pirmo vadītāju Jāni Bunci;

55. Mūrmuižas mazpulka vadītāju Pauli Pētersonu;

57. Durbes mazpulka vadītāju Olgu Kupči;

97. Viļķenes mazpulka vadītāju Elzu Matisoni;

106. Kastīru mazpulka vadītāju Annu Lazdāni;

147. Vīksnumeža mazpulka vadītāju Annu Jākobsoni;

176. Katlakalna mazpulka vadītāju Annu Kalniņu;

246. Lēdmanes mazpulka vadītāju Jāni Bērziņu;

Ar Atzinības krusta goda zīmes II pakāpi:

12. Valkas dārzkopju mazpulka dibinātāju Mariju Purviņu;

2. Umpārtes mazpulka vadītāja palīgu Jāni Paegli;

2. Umpārtes mazpulka dibinātāju Mārtiņu Kasparu;

3. Lubānas - Zvidzienas mazpulka vadītāja palīgu Jāni Anatoliju Ozoliņu;

13. Valkas sēklaudzētāju mazpulka dibinātāju un pirmo vadītāju Jāni Edgaru Šmitu;

15. Veselavas mazpulka dibinātāju Mārtiņu Čipēnu;

15. Veselavas mazpulka dibinātāju Paulīnu Kareli;

16. Praulienas mazpulka vadītāja palīgu Arnoldu Medeni;

25. Vecsaules mazpulka vadītāju Kārli Hammeru;

34. Plāņu mazpulka vadītāju Elmāru Ziedu.

Latvijas mazpulku draugi — ārzemnieki

Latvijas mazpulku 10 gadu darba atceres svētkos Valsts un Ministru Prezidents Kārlis Ulmanis uz Ordeņu Kapitula priekšlikumu apbalvojis šādus ārzemniekus — mūsu mazpulku draugus un labvēļus — ar Triju zvaigžņu ordeņa 3. šķiru:

1. Lietuvas Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības dep-ta direktoru un Lietuvas mazpulku (JŪR) savienības vadītāju agr. Vlad. Tišku;
2. Bij. Ziemeļamerikas Savienoto valstu agronomiskās palīdzības departamenta direktoru Dr. Clarence B. Smith;
3. Ziemeļamerikas Savienoto valstu Agronomiskās palīdzības departamenta direktoru Dr. W. Warburton;
4. Ziemeļamerikas Savienoto valstu Agronomiskās palīdzības departamenta vicedirektoru Reuben Brigham;

ar Triju zvaigžņu ordeņa 4. šķiru:

5. Zviedrijas mazpulku (JŪF) savienības sekretāru agr. Sigurd Svensson;
6. Ziemeļamerikas Savienoto valstu Agronomiskās palīdzības departamenta vecāko agronomu Ray A. Turner;
7. Ziemeļamerikas Savienoto valstu Agronomiskās palīdzības departamenta vecāko agronomu Charles E. Potter;

ar Triju zvaigžņu ordeņa 5. šķiru:

8. Zviedrijas mazpulku (JŪF) Estergetlandes novada mājturības inspektrisi Rut Vallensteen.

Ar Mazpulku nopelnu zimi apbalvotie

Latvijas mazpulku priekšnieks LLK priekšsēdētājs R. Dzērve, sakarā ar mazpulku 10 gadu darba atceres svētkiem, apbalvojis šādus sabiedriskus darbiniekus:

Ar Mazpulku nopelnu zīmi:

1. Armijas komandieru ģen. K. Berķi
2. Aizsargu priekšnieku ģen. K. Praulu
3. Arķibiskapu Dr. theol. T. Grīnbergu
4. Armijas mācītāju P. Apkalnu
5. Rīgas pilsētas lielvecāko R. Liepiņu
6. Rakstu un mākslas kameras priekšsēdētāju J. Druvu
7. Darba kameras priekšsēdētāju K. Egli
8. Vēstures institūta direktoru prof. A. Tenteli
9. Liepājas garnizona priekšnieku ģen. O. Dankeru
10. Zemgales divizijas komandieru ģen, Ž. Bachu
11. Zemgales divizijas komandiera palīgu ģen. N. Dūzi
12. Valsts Prezidenta adjutantu pulkv. M. Lukinu
13. Biedrības «Latvijas Vanagi» priekšnieku un Valsts Prezidenta pils komandantu pulkv. R. Bebri
14. Valsts Prezidenta sekretāru J. Grandavu
15. Valsts Prezidenta sekretāru J. Cimmermani
16. Vispārējās lauksaimniecības bankas direktoru V. Gulbi
17. Igaunijas Lauksaimniecības kameras ģenerālsekretāru J. Termakīlu
18. Aizsargu štaba organizācijas daļas priekšnieku E. Rapsu.

Žurnāla līdzstrādnieku zināšanai un ievērībai!

Lai nerastos traucējumi honorāru izsūtīšanā pa pastu, lūdzam uzrādīt manuskriptos vai paziņot tieši LLK Rakstu apgādam pilnu priekšvārdu, uzvārdu, adresi (dzīves vietu) un dzimšanas gadu. Šīs ziņas nepieciešamas uzrādīšanai nodokļu inspektoram.

Līdzstrādniekiem, kuŗi nebūs minētās ziņas snieguši, turpmāk naudu pa pastu neizsūtīsim.

Šachs

R. ŠVARCA vadībā

Uzdevumi

№ 21.

H. Frēbergs (Zviedrijā)

Baltie: Kb1, Df1, Tb4, Ld8, Ze5, Zg1, band. f2, h2.
Melnie: Kh4, Tf6, Tf8, Lg6, Zg5, band.: e3, e4, g4, h5.

Mats 3 gājienos

№ 22.

H. Mačens (Jelgavā)

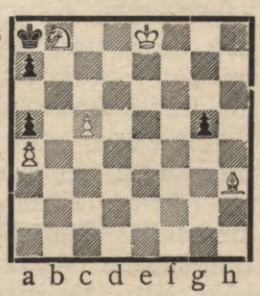

Baltie: Ke8, Zb8, Lh3, band. a4, c5.
Melnie: Ka8, band. a5, a7, g5.

Mats 3 gājienos

Atrisinājumi iesūtāmi redakcijai līdz š. g. 15. okt.

Latvijas šachistu panākumi Olimpiadē.

Lielās cīņas Buenosairesā sākušās. Pavisam sacensībā piedalās 27 valstis, kas sadalītas četrās grupās. No katras grupas četras pirmās komandas iekļūst finalā, lai cīnītos par pasaules meistara nosaukumu.

Savā grupā Latvija ar iegūtiem 17½ p. (no iesp. 24 p.) ierindojās 1. vietā, uzvarot Urugvaju 3:1, Franciju 2½:1½, Bulgāriju 3:1, Boliviju 4:0, Čīli 3½:1½ un zaudējot vienīgi Vācijai 1½:2½. Tā tad Latvijas līdzdalība finala spēlēs nodrošināta.

No sirds novēlam mūsu spēlētājiem grūtās cīņās nepagurt un finalā cīnīties tikpat sekmīgi kā priekšsacīkstēs.

Mēs, dzimtenē palikušie šachisti, ar nepacietību gaidīsim ziņas no tālās Argentīnas un līdz ar mūsu spēlētājiem priecāsimies par katru Latvijas panākumu lielajās cīņās.

24. partija. Spēlēta Latvijas - Holandes mačā Roterdamā š. g. 24. jūlijā.

Baltie: M. Eive. Melnie: V. Petrovs.

1) d4—Zf6, 2) c4—e6, 3) Zc3—Lb4, 4) Dc2—d5, 5) c:d—D:d5, 6) Zf3—c5, 7) Ld2—L:c3, 8) L:c3—c:d, 9) Td1—Zc6. 10) Z:d4—0—0. 11) e3—e5. 12) Zf3—Dc5, 13) Le2—Lg4. 14) Da4—a6, 15) Tc1—b5, 16) Dc2—Tac8, 17) a3—L:f3, 18) L:f3—Zd4, 19) Dd1—Z:f3, 20) D:f3—Dc4! 21) Td1—e4, 22) De2—De6, 23) 0—0—Zd5, 24) Ld4—Zb6, 25) f4—e:f, 26) T:f3—Zc4, 27) Tdf1—f6, 28) Tg3—Zd6, 29) h4—Tf7, 30) Dd3—Ze4, 31) Tgf3—Te8, 32) Tc1—Td7, 33) Tf4—Tde7, 34) h5—h6, 35) De2—Dd5, 36) Dg4—Dg5! 37) Df3—Zd2, 38) Dd1 un šinī stāvoklī Petrovs pārkāpa apdomāšanās laiku. Gala rezultāts 5½:4½ Latvijas labā.

Baltie: Perlamuters. Melnie: M. Feigins.

1) e4—e6. 2) d4—d5—. 3) e5—c5. 4) Zf3—c:d4. 5) D:d4—Zc6. 6) Df4—Dc7. 7) Lb5—a6. 8) L:c6—b:c6. 9) 0—0—Ze7. 10) Te1—c5. 11) Zbd2—Lb7. 12) c3—Zf5. 7) Lb5—a6. 8) L:c6—b:c6. 9) 0—0—Ze7. 10) Te1—c5. 11) Zbd2—Lb7. 12) c3—Zf5. 13) Zf1—g6. 14) Dg4—Lg7. 15) Dh3—0—0. 16) Lf4—Tab8. 17) b3—a5. 18) g4—Ze7. 19) Lh6—Tfd8. 20) Dh4—d4. 21) L:g7—K:g7. 22) Df6+—Kg8. 23) c4—L:f3. 24) D:f3—Zc6. 25) Df4—d3. 26.) Zd2—Zd4. 27) Ze4—Ze2+ 28) T:e2—d:e2. 29) Zf6+—Kg7. 30) Dg5—Td1+. 31) Kg2—e1D un melnie uzvarēja.

Gala rezultāts 8:2 Rīgas vienības labā.

Atrisinājumi «Mazpulka» 7. n-rā ievietotiem uzdevumiem.

17. uzdevums. 1) Da6! 1) . . . b:D 2) Tc8 1) . . . Zd2 (e3) 2) D:b5+

18. uzdevums. 1) Df4!

Pareizi atrisinājuši: J. Vilde — 926. Turkalnes mazp. (17,18), J. Grūbe — 2. Umpārtes mazp. (17), V. Kalniņš — 747. Gavartīnes mazp. (17), P. Klincars — 733. Kurmenes mazp. (17), A. Lējējs — 114. Krotes mazp. (17,18), B. Ķikuts — 673. Merķeļa mazp. (17,18).

Šoreiz J. Grūbes 18. uzdevumam par upuri krituši daudzi labākie risinātāji, jo 1) D:d3 atspēkojams ar 1) . . . De6!

Dzirnavas

Vēja dzirnavas

Apceļojot mūsu dzimtenes skaistākās vietas, kur starp uzkalniņiem tek upes, bieži vien jau no tālienes dzirdams klip, klap, klip, klap, klip, klap. Piebraucot tuvāk, koku ēnā ieraugām dzirnavas, pajūgi ar maisiem gaida savu kārtu un balti nokūpējis melderis staigā ar klaudzošām koka tupelēm pa trepēm augšā un lejā. Dzirnakmeņi griežas un klaudz, un balti, silti milti birst maisos — tos vedīs mājās un no tiem ceps garšīgus maizes kukuļus. Lieli un mazi būs paēduši un laimīgi visu cauru gadu.

Seno latviešu maltuve

Dzirnavām apkārt arvien ir kaut kas noslēpumains, kaut kas pasakains. Varbūt tas ir klusais, tumšais dīķis, kuŗā peld pīles un kur tik labi makšķerēt. Mazi bērni baidās tā, jo tic, ka tur dzīvo ļaunais ūdensvīrs. Pretstats šim dziļajam mieram ir slūžas, kuŗās ar troksni un spēku drāžas ūdens mutuļi.

Katrs zēns labprāt brauc uz dzirnavām, interesanti jau ir redzēt, kā griežas riteņi, «skrien» siksnas un kur birst graudi, kur milti. Malēji salīdzina graudus, kuŗam labāka labība padevusies, kuŗam labāki milti. Dzirnavās var arī dzirdēt jaunākās ziņas, kas pagastā un kas pasaulē notiek.

Senos laikos, kad vēl visa dzīve bija vienkārša, kamēr vēl nebija izdomātas dzirnavas, ļaudis graudus saberza starp akmeņiem un tad cepa maizi. Pamazām iemācījās tos grūzt piestā, un tikai vēlāk izdomāja akmeņu dzirnavas, kuŗas grieza ar roku.

Bet pamazām dzīve gāja uz priekšu, ļaudis mācījās labāk kopt laukus, auga vairāk labības, to ar rokām nevarēja samalt. Cilvēks izgudroja vēja dzirnavas, kuŗās vējš atvietoja cilvēku darba spēku. Vējš ir daudz stiprāks par cilvēku, tamdēļ dzirnakmeņi kļuva arvien lielāki, un samalt varēja arvien vairāk. Bet ja vējš apstājas? Tad jāgaida, kamēr tas sāk atkal pūst. Bet, ja nu malēji bija mērojuši gaŗu ceļu, un maize bija vajadzīga, tad jau daudz drošākas ir ūdens dzirnavas, vismaz rudeņos, kad visiem jāmaļ, ūdens jau netrūkst.

Bet pamazām arī šīs ūdens dzirnavas vairs nespēja samalt tik daudz maizes, cik tagad saražo.

Sevišķi tur, kur labību ražo ne tikai mājas vajadzībām, bet pārdošanai, kur miltiem jābūt standartizētiem, tur tagad būvē lielas tvaika vai elektrības dzirnavas, kuŗas ir lielas kā fabrikas, daudziem stāviem un lieliem kūpošiem skursteņiem.

Modernas dzirnavas sastāv no noliktā-

vas, tīrāmām un maļamām ierīcēm. Parasti modernām dzirnavām ir trīs stāvi. 1. stāvā atrodas valču krēsli, 2. stāvā grīzu tīrāmās mašīnas un 3. stāvā plānsijātājs. No viena stāva uz otru labību pēc vajadzības pārnes elevātors. 1. stāvā atrodas arī miltu jaucamā mašīna un miltu tvertnes.

Lai iegūtu baltus miltus, modernās dzirnavās labību apstrādā sekojoši.

Pirms malšanas labība jātīra no piemaisījumiem: maziem akmeņiem, koka gabaliņiem, salmiem, pelavām, vīķiem u. c., tāpēc to laiž caur «aspiratoru» — mašīnu ar vētījamo ierīci un sietiem, beigās graudiem jāizkļūst caur sukām, kuŗas tos galīgi notīra. Jaunākās dzirnavās ir arī vēl magnetiskais tīrītājs, caur kuŗu laižot, attīra arī visus sīkākus dzelzs piemaisījumus. Pēc tam labību laiž caur «trijeru», slīpi novietotu cilindri, kas griežas un šķiro labību pēc graudu lieluma. Tad labību laiž caur lobītāju. Tas ir ar asu šmirģeli izklāts cilindrs, pret kuŗu koka spārni sviež labību un to berž pret šmirģeli, šādi čaulas nolobās. Pēc tam labību laiž caur čaulu separatoru, kuŗa radītais vējš plūst pretīm krītošiem graudiem un aizrauj līdzi čauliņas. Tad labību tīra «labības sukājamā mašīna» — graudi pēc tam izskatās gludi un spoži, un pēc tam tos laiž caur valčiem.

Ja kvieši čieti un sausi, pielipušos netīrumus nevar ar sausu tīrīšanu notīrīt, tamdēļ lieto mērcēšanu. Labību laiž caur mazgājamo mašīnu, kuŗā graudus mazgā plūstošā ūdens straumē, tad labību žāvē ar sakarsētu gaisu. Bez tam modernās dzirnavās vēl ir mašīna, kas noregulē labībā vajadzīgo mitruma procentu ar silta ūdens palīdzību. Ja labība ir par sausu, to pēc vajadzības saslapina.

Ja labībai piemaisīti vīķi, to laiž caur spirālveidīgo trijeri, un, lai nošķirotu asnus, to apstrādā ar speciālu ierīci.

Agrāk mala ar dzirnakmeņiem, kuŗi saberza labību. Tagad modernās dzirnavās lieto tikai valču krēslus. Divi pāri valču, kas metālā lieti ar nelīdzenumiem, ātri griežoties, sagriež graudu apvalkus un tos saspiež. Pirmais valču pāris «skrotē» labību, «skrotēto» labību citi valči sasmalcina tālāk. Pēc skrotēšanas atlikušo grīzi — sīkās graudu daļas — apstrādā grīzes tīrāmā mašīna, graudu lielumu starp grīzi un miltiem sauc par mannu.

Senās dzirnavas

Rupjā malšanā graudus tūlīt sasmalcina ar visām čaulām, un iznākumā iegūstam rupjos vai melnos miltus.

Smalkā malšanā graudus pamazām sasmalcina, čaulas un atkritumus attīrot, un iznākumā iegūstam baltos vai smalkos miltus.

Plānsijātāju lieto, lai atdalītu skrotēto labību, grīzi un mannu. Plānsijātājs sastāv no kastēm ar zīda sietiem, kuŗi kustoties sijā malumu. Izsijāto grīzi «pucē», laižot pāri smalkam sietam, caur kuŗa no apakšas ar ventilātoru ievada gaisu,

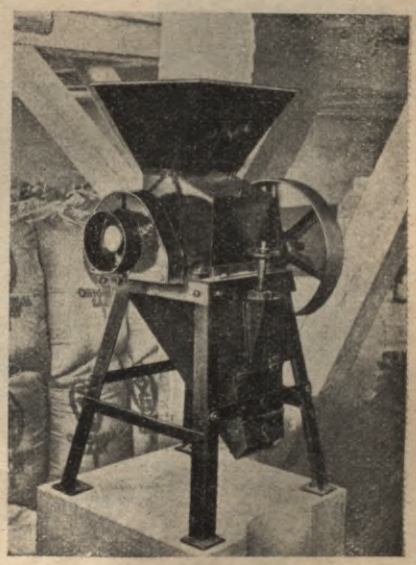

Šādas dzirnaviņas atrodas tagad daudzās modernās saimniecībās

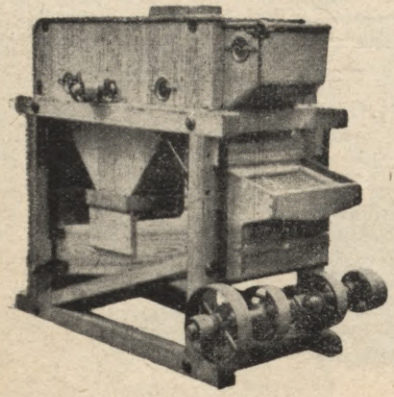

Aspirators

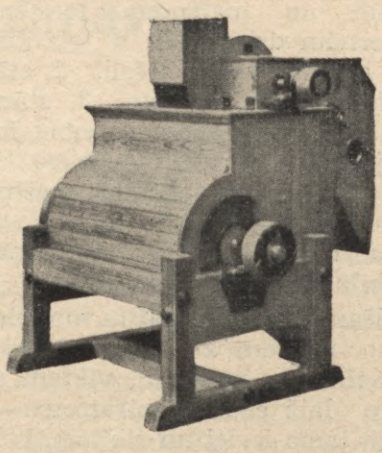

Labības lobāmā mašīna

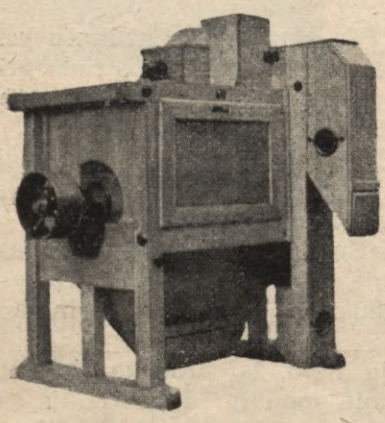

Labības sukājamā mašīna

kas aizpūš putekļus. Tīrīto grīzi pamazām sasmalcina, laižot vispirms caur valču pāri ar mazākām rievām, un pēc tam ar gludu virsmu, tad smalkie vai baltie milti ir gatavi.

Katrs maļamais krēsls labību samaļ mazliet citādi, un milti neiznāk gluži vienādi. Lai miltus padarītu vienādus, tos sajauc ar miltu jaucamo mašīnu, kuŗa sastāv no gaŗas kastes ar spirālveidīgu ierīci, kas sajauc dažādos maļamos krēslos samaltus miltus.

Maļamās mašīnas sasilst, bet siltums kaitīgs miltiem, jo var rasties klīsteris, tāpēc dzirnavās lieto ierīces, kas ar aukstu gaisu dzesē mašīnas un miltus.

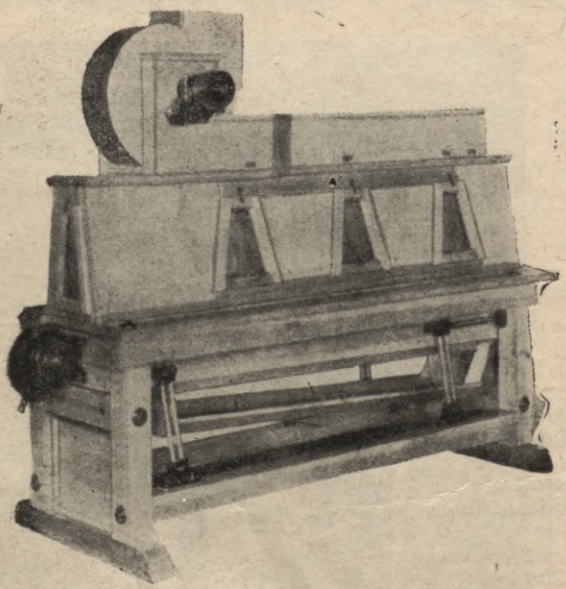

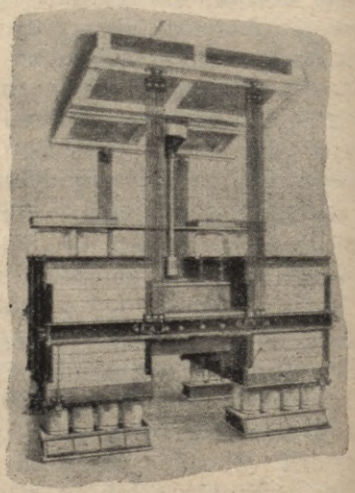

Griezes tīrāmā mašīna un plānsijātājs

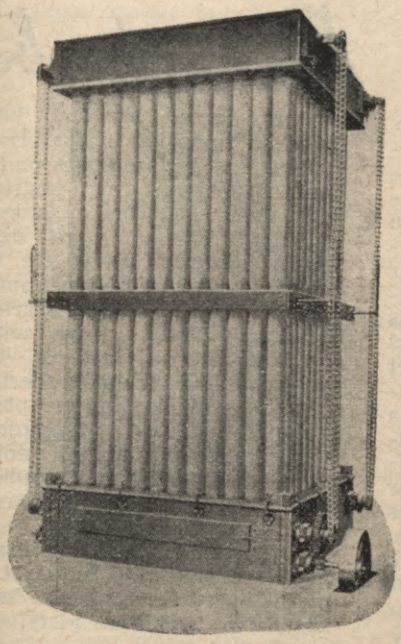

Šļūteņu filtrs

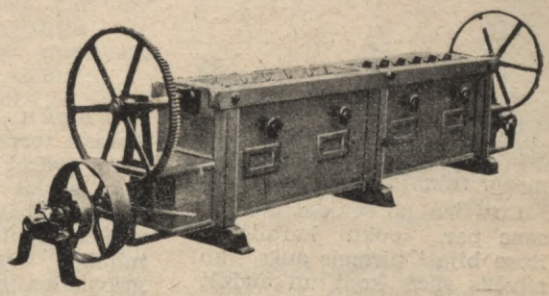

Miltu jaucamā mašīna

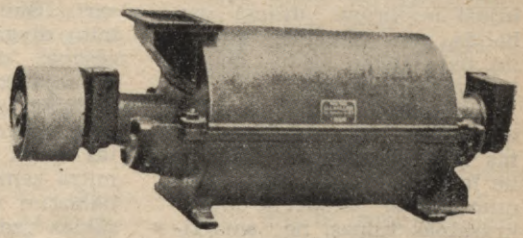

Irdinātājs

Bet kā tas bieži vien dzīvē ir, ka no tā, ko sāk, pie tā atkal beigās nonāk, tā tas ir arī ar dzirnavām.

Sākumā dzirnavas bija katrā mājā, pēc tam tās kļuva arvien lielākas, kamēr izveidojās par fabrikām. Tagad atkal modernākās saimniecībās, kur jau ir elektrība, bieži vien uz kūts augšas ir mazas dzirnaviņas. Tās pēc vajadzības samaļ labību lopbarībai un citām saimniecības vajadzībām. Atkrīt tālā braukšana un laika kavēšana, tāpat kā senos laikos varam malt mājās, tikai daudz ērtāk un labāk.

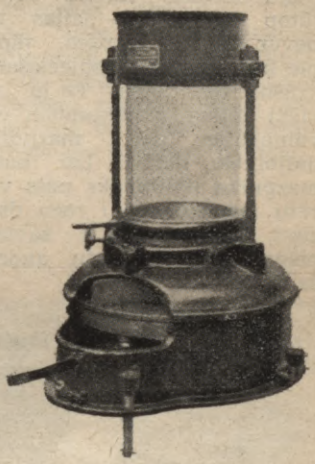

Birdinātājs

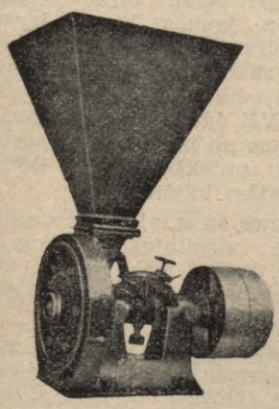

Putraimu skaldītājs

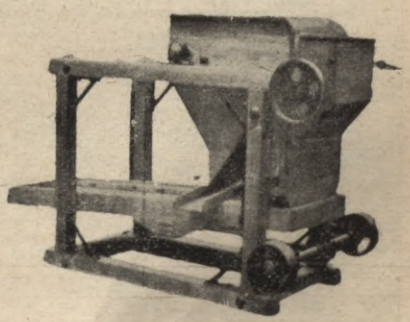

Putraimu un grūbu šķirotājs

DIŽCILTĪGĀ ROZE

St. Jonāns, 502. Ārdavas mazp. saim. vec.

Rozi jau no seniem laikiem sauc par «puķu karalieni» Roze bijusi pirmais augs, ko cilvēks sācis kopt un audzēt jau apm. priekš 3000 gadiem — bez kādas sevišķas nozīmes, tikai tās skaistuma dēļ.

Arī senlatviešiem ziedi ir bijuši nešķiramі draugi gan baltās, gan nebaltās dienās, un par labāko ziedu devēju tie uzskatījuši rozi.

Senlatviešu sētu nevaram iedomāties bez rožu dārza, un tas ir bijis mājas krāšņums un lepnums. Rozes ziedu krāšņumu nevar pārspēt ne daudzkrāsainās tulpes, ne smaržīgās neļķes, ne arī kāda cita puķe, tā tad — roze ir īsta puķu karaliene un visvecākā puķu kultūrā. Lauku sētām jātop daiļām, bet daiļas tās nevar būt bez rozēm, tāpēc pie katras mājas nepieciešams krāšņs rožu dārzs. Te jo sevišķi lieliem panākumiem var vaiņagoties katra mazpulka dalībnieka darbs. Lai katrs mazpulka dalībnieks pats varētu ieaudzēt savu rožu dārziņu, pastāstīšu par saviem piedzīvojumiem rožu audzēšanā.

Amatas iezis zīm J. Zeibots 202. mazp. dalībn.

1. Rožu pavairošana. Parasti rozes pavairo no sēklām, ievācot šim nolūkam rudenī sēklas no rožu mežeņiem. Labākā un ieteicamākā ir Rosa canina. Šī auga vismīļākās augšanas vietas ir grāvmalas, bet nereti tā sastopama arī mežos. Ievāktās sēklas tūlīt var izsēt iepriekš labi sagatavotās dobēs, bet rozes uzdīgs tikai otrā pavasarī. Šinī ziņā ieteicamāka būtu divgadīgā sēklu stratificēšana. Stratificēšanu izdara, sajaucot ievāktās sēklas ar 3 daļām smilts un, saliktas kastītē, kura pilnīgi noslēgta, tās aprok smilšainā, ne pārāk mitrā zemē un uzglabā līdz nākošam rudenim. Tā sētas sēklas uzdīgs jau pirmajā pavasarī.

Pavasarī, tiklīdz uzdīgst pirmās dīgļlapiņas, stādiņus pārpiķē citā dobē 10×15 cm attālumā vienu no otra. Pie piķēšanas vēlams stādiņam nogriezt ¼ daļu no saknītes, jo tas veicina sakņu kuplumu. Līdz rudenim stādiņiem nepieciešams labi daudz mitruma un zeme rūpīgi jāirdina. Tā kopti stādiņi līdz rudenim sasniedz vajadzīgo lielumu, lai nākošo gadu tos varētu acot.

2. Rožu acošana. Pienākot rudenim, rozītes jāizrok un jāpierok viegli smilšainā zemē, saliekot rindā vienkopus. Pavasarī cik iespējams agri jāizstāda labi mēslotā zemē 40—60 cm attālumā. Līdz rudenim jāpiegriež vērība zemes irdināšanai un liešanai. Apmēram augusta sākumā rozītes var jau acot. Acojamos pumpurus ņem no labi nobriedušiem, viengadīgiem dzinumiem. Tuvāki paskaidrojumi rožu acošanā lasāmi Mazpulka 1935. g. 8. numurā.

3. Rožu kopšana pēc acošanas. Līdz rudenim tikai irdina zemi, bet, uznākot salam, rozes izrok un uzglabā lauka. Cik iespējams agri pavasarī rozes sastāda labi mēslotā zemē vai arī atbrīvo no segām. Ieziemojušos pumpurus apskata un nogriež virs tiem 10—15 cm augstumā celmiņu. Kad pumpura dzinums sasniedzis 20—30 cm, to nogriež, atstājot 3—4 pumpurus, un mazliet vēlāk izgriež celmiņu. Rūpīgi irdina zemi un lauž mežeņu atvases. Tā kopti stādiņi rudenī ir derīgi paša vajadzībām un arī pārdošanai. Rozes ieziemojot, var rīkoties pēc abiem minētiem paņēmieniem. Mazpulku dalībnieki! Apskatiet, cik skaisti tagad zied rozes, un šoruden pat ievāciet sēklas, lai tās pašu varētu ieaudzēt. pieraktas vēsās telpās vai labi nozedz ar lapām un atstāj uz

Rita Gāle, 307. Džūkstes mazpulka dalībniece.

Vasaras rīts. Debess austrumu pusē deg saules ugunīs. Liekas, ka tur būtu milzu ugunsgrēks. Bet šīs ugunis ir savādākas, tām klāt piejaucies dzidrais un mirdzošais saules zelts.

Viegls, silts vējiņš, kas sevī uzsūcis visdažādākās smaržas, glauž Rūtas matus. Rūta — īsta latviete: jau no paaudžu paaudzēm tā mantojusi pelēki zilās acis un gaišos matus, bet krūtīs tai pukst mīļa sirds.

Šaurais grāvmalas celiņš ved gar bērzu birzi. Vējiņš purina jaunās bērzu lapas, bet birzs attālākā stūrī dzeguze skandina savu dziesmu. Aiz šīs birzs ir Rūtas valstība. Vēl jātiek cauri pļavai. Smilgas un puķes atstāj savus ziedu putekšņus uz Rūtas slapjajām kājām.

Zemes smarža! Še viņa jūtama vispilnīgāk! Smaržo lauki, krūmi, koki, puķes, zāle, un liekas, ka pat zilā debess smaržotu.

Beidzot Rūta apstājas pie sava lauciņa. Tā malā liels, sirms akmeņu vectēvs, Rūtas

labākais draugs jau no mazām dienām. Akmeņu vectēvs aicināt aicina apsēsties. Ko lai dara — jāpaklausa! Kailās kājas tīkami glaužas mīkstajās sūnās. Saule, kas jau pakāpusi gabaliņu augstāk, pamazām žāvē rasu, un līdz ar to smaržu viļņi kļūst stiprāki. Tie itkā Rūtu iemidzina un liek tai aizmirst, kur atrodas. Domas aizlido sešus gadus atpakaļ.

Toreiz bija rudens. Zemi klāja sarma, kad viņas abas ar Pakalnu Zaigu pirmo reizi devās uz skolu. Kājās abām bija jaunas kurpes, kas tīkami čīkstēja. Krūtīs mazs putniņš uztraukti prasīja: «Kas nu būs?» Kas nu būs? — Kas gan to varēja atbildēt! Bet to, ka kaut kas jauns un svešs būs, to abas meitenes skaidri sajuta. Pie skolas dzīves abas pamazām pierada. Bet nākošajā rudenī Rūtai ceļa gabals līdz skolai bija jāmēro vienai pašai: Zaiga gāja pilsētas skolā.

No pirmās skolas dienas bija pagājuši nepilni seši gadi. Pavasarī Rūtai bija jāšķiras no skolas. Jāšķiras bija no skolas biedriem, ar kuriem kopā bija pavadīts daudz jauku un priecīgu brīžu. Jāšķiras no klasu telpām, kur visas sienas likās piesūkušās visdažādākām dzīves gudrībām. Pelēkie soli vēl aicināja atsēsties. Cik daudzi jau še sēdējuši pirms viņas! Bet nu — jāšķiras.

Rūta itkā atmodās. Kur tad darbs! «Kaunies jel, ko tu slinko!» kāda balss iekšā čukstēja. Paķērusi kapli, Rūta sāka čakli strādāt. Kur viņa gāja, aiz viņas palika melna vaga ar jauno stādiņu rindām.

«Dievs palīdz!»

Rūta atskatījās. Lauka malā stāvēja kāds gaišs augums. Kas tas bija? Likās, kā kaut kur redzēta sena paziņa.

»Paldies!» atņēma Rūta un steidzās atnācējai pretī. Tā tak bija Zaiga!

«Zaiga, māsiņ, tu te?» Abas meitenes sarokojās, un nu tikai Rūta ievēroja, kā Zaiga pārvērtusies. Tā bija kļuvusi itkā svešāka, tikai tumšās acis un mazās bedrītes vaigos bija tās pašas. Kas gan bija šis svešais? Rūta atrada, ka pilsētas dzīve bija paņēmusi visu Zaigas skaisto laucinieces sārtumu. Vaigi bija bāli, un varēja redzēt, ka saulīte tos daudz nebija skārusi.

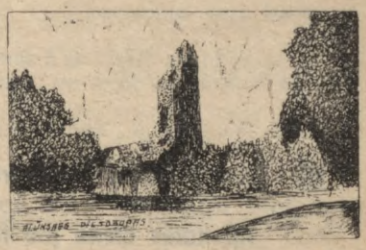

Alūksnes pilsdrupas. Zīm. 212. Alūksnes pag. mazp. dalībnieks

«Nu, Rūtiņ, vai pazīsti mani vēl?» smējās Zaiga.

«Kā nu nē. Bet svešāka un savādāka gan tu esi kļuvusi!»

«Gan jau būšu atkal tev pazīstamāka, kad padzīvošos pa saulīti un rokas kļūs cietākas. Varēsim atkal satikties un dzīvosim kā agrāk.»

«Tu pilsētā vairs nedzīvosi, bet paliksi tepat?»

«Jā, Rūtiņ. Kad beigsies rentnieka līgums, mans tēvs atstās savu vietu un atkal saimniekos Pakalnos. Tad mēs iesim lauksaimniecības vidusskolā. Vai nē, Rūtiņ?»

«Jā, Zaiga!» Sirsnīgs rokas spiediens tuvināja atkal abas meitenes, un sirdis ļāvās draudzības un nākotnes domām.

Tādā lielumā jāsagatavo cigoriņi nodošanai armijai
(Skt. rakstu «Mazpulka» 407. lappusē „Cigoriņu sagatavošana un kaltēšana")

Paziņojumi

● Atgādinām, ka **katrā mazpulkā šoruden jāsariko ražojumu apskate,** kas plaši jāizziņo visā apkārtnē. Uz apskati uzaicināmi arī kaimiņu mazpulku pārstāvji.

Apskates diena jau laikus (vismaz 3 nedēļas iepriekš) **jāpaziņo sava rajona vecākajam un novada inspektoram.**

● Mazpulku vadītājiem reizē ar „Mazpulka" 8. numuru piesūtītie godalgošanas protokola un godalgu-balvu izsniegšanas sarakstu veidlapas uzglabājamas un ražojumu apskatē jānodod LLK pārstāvjiem.

● **Apskates godalgošanas protokols jāraksta uz atsevišķām lapām trijos eksemplāros: divi eksemplāri (viens katrā ziņā ar oriģinālparakstiem) un godalgu izsniegšanas saraksts jāiesūta tūliņ pēc apskates sava novada mazpulku inspektoram,** bet trešais jāuzglabā mazpulka aktīs.

● Bez tam mazpulka protokolu grāmatā jāieraksta pilnīgs mazpulka ražojumu apskates protokols atzīmējot, kādi dalībnieki piedalījās ar ražojumiem, cik apmeklētāju un kādi dalībnieki godalgoti.

● Tiem mazpulku dalībniekiem, kas vasaru pavadījuši citā mazpulku darbības rajonā, jāizņem pie turienes mazpulka vadītāja atsauksme par vasaras darbību. Minētā apliecība pievienojama ražojumu apskatē pie saviem izstādījumiem.

● Mazpulku vadītājus un valdes locekļus lūdzam rūpīgi sekot, lai visās apskatēs — godalgošanas komisija katrā ziņā atzīmētu dalībnieku grāmatvedībās piešķirto godalgas šķiru.

● Atgādinām, ka visos mazpulkos pirms ražojumu apskates jāsastāda dalībnieku saraksts pēc šāda parauga:

Nr. p. k.	Uzvārds un vārds	Cik gadus vecs	Cik klases nobeigtas	Kuru gadu mazpulkā	Kādas šķiras godalgas iepriekš. gadā	Ko izstāda	Raža no 100 m²	1 kg paš-izmaksa	I	II				Kopā punktu I+II	Godalgas šķira
									Vasaras darba novērtējums (1—10)	1	2	3			
										Izstāde (1—10)	Grāmatvedība (1—10)	Kopnovērtēj. (1—10)	Vidējais no 1+2+3		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Saraksts apskates dienā jānodod LLK pārstāvim. Atsevišķiem dalībniekiem nekādas veidlapas nav jāizpilda.

● **Kā jāpiedalās ražojumu apskatē.** Ražojumu apskatē visiem dalībniekiem jāpiedalās ar saviem darbiem un ražojumiem, izstādot tos noteikta daudzumā.

I. Sakņkopībā. 1. Kāposti: 10 augi no katras šķirnes, no tiem vismaz 5 ar visu sakni.

2. Tomāti: 10 gab. no katras šķirnes. Ja iespējams, jāizstāda arī kāds vesels stāds kopā ar augļiem vai vismaz viens ķekars.

3. Sīpoli: 10 gab. no katras šķirnes, atzīmējot: sēklas vai dēstu sīpols.

4. Gurķi: 10 gab. no katras šķirnes, ja iespējams — svaigā veidā.

5. Ķirbji: 1—3 gab. no katras šķirnes.

6. Mārrutki: 10 saknes un 3 stādi, kopā ar saknēm un lapām.

7. Zirņi un pupiņas: 5 stādi no katras šķirnes ar visiem stublājiem un lapām. Bez tam vēl graudi — ½ kg no katras šķirnes.

II. Laukkopībā. 1. Stiebriņaugi (labības, pļavu zāles u. c.): Neizkults parauga kulītis no katras šķirnes, vismaz 10 cm caurmērā, ja iespējams, ar visām saknēm. Parauga kūlītis jāņem no vietas, neizlasot garākos un lielākos stiebrus. Bez tam jāizstāda 2 kg graudu.

2. Lini: Parauga kūlītis, vismaz 10 cm caurmērā. 1 kg linu sēklu un 1 kg linu šķiedru.

3. Kartupeļi: 3 kg bumbuļu no katras šķirnes. Bez tam 1—3 kartupeļu ceri katrs atsevišķi, ja iespējams, ar visiem lakstiem.

4. Cukurbietes: 10 gab. no katras šķirnes, no tām vismaz 5 ar visām saknēm un lapām.

5. Bietes, burkāni, kāļi u. c.: 10 gab. no katras šķirnes, no tiem vismaz 5 ar saknēm un lakstiem.

III. Dārzkopībā: 1. Ogulāji: 3 eksemplāri no katras šķirnes. 2. Ogas: 1 kg. no katras šķirnes.

IV. Puķkopībā: 5 eks. no katras šķirnes.

V. Putnkopībā: 5 gab no katras šķirnes.

VI. Lopkopībā un cūkkopībā: Šogad mazpulka dalībnieku audzētie kustoņi nav jāizstāda, bet tikai grāmatvedība.

VII. Mājsaimniecībā: Konservi, rokdarbi u. c. izstrādājumi, saskaņā ar norādījumiem mājsaimniecības programā.

● **Atgādinām, ka ražojumu apskatēs var godalgot tikai tos dalibniekus, kuŗi lasijuši »Mazpulku« un kuŗu lauciņus vasarā apskatījis mazpulka vaditājs un vismaz viens valdes loceklis,** izdarot par to ierakstu „grāmatvedībā".

● **Atgādinām visiem dalibniekiem, ka,** izdarot atmaksāšanās aprēķinu, **»laukkopības un dārzkopības grāmatvedības« lappusē katrai kultūrai jārēķina arī zemes un darba rīku noma,** atkarībā no zemes labuma par 100 m^2 — Ls 0,50 līdz Ls 1,—. Nomas nauda ir jāaprēķina visos gadījumos, arī tad, ja zemi devuši vecāki vai skola un nomas nauda nebūtu maksāta.

● Atgādinām visus līdz šim savāktos **ārstniecības augus** iesūtīt T. L. M. ārstniecības augu uzņēmumam Rīgā, Mārstaļu ielā 7, 11. dz. Arī turpmāk vāktie ārstniecības augi nekavējoties jānosūta min. uzņēmumam, neuzglabājot mājās, kur tie var ātri sabojāties.

● **Kā mazpulki var nodot ražojumus karaspēka daļām.** Ražojumi jau laikus jāpieteic tuvākā karaspēka daļā un pagasta valdē. **Visas karaspēka daļas, ražojumus iepērkot, pieturēsies pie vienādiem noteikumiem, kas publicēti 1938. gada »Mazpulka« 6. Nr. paziņojumos.** Šie noteikumi stingri jāievēro, citādi ražojumus nepieņems. Karaspēka daļas pašreiz maksā šādas cenas: kartupeļiem Ls 5,— kvintalā, burkāniem, kāļiem un bietēm Ls 6,— kvintalā, svaigiem kāpostiem Ls 5,— kv., svaigiem sīpoliem Ls 30,— kv. **Cigoriņus, saulespuķes un vasaras puķu sēklas varēs pārdot tikai tie mazpulki, kas pavasarī pieteikušies LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā.** Pārdošanas noteikumi izziņoti apkārtrakstā vadītājiem.

● **Mazpulku vaditājiem un valdēm labi jāiepazīstās ar jauno 1939. gada mazpulku vaditāju sarakstu un par visām kļūdām** vai papildinājumiem līdz š. g. 15. oktobrim jāziņo LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai.

● Mazpulkiem, kuŗi vasaru izdarījuši **izmēģinājumus labību kodināšanā,** augļu koku apmiglošanā ar „Solbaru", lapgraužu apkarošanā ar „Gralitu", izmēģinajumu **rezultati jāiesūta sava novada mazpulku inspektoram līdz š. g. 1. novembrim,** lai varētu labākiem piešķirt godalgas.

● Mazpulku piederumu apgādā Jelgavā, Viestura piemiņas pilī **katrs mazpulks var iegādāties mazkalibra šauteni pret Ls 75,— samaksu.** Jauns sūtījums tikko saņemts. Turpat katram mazpulkam pret Ls 10,50 samaksu jāiegādājas šautenes pārvalks un siksna, lai visiem mazpulkiem tie būtu vienādi.

● Mazpulku vadītājiem piesūtītās **5. mazpulku loterijas biļetes** lūdzam plaši izplatīt savā apkārtnē, cenšoties izpārdot pēc iespējas vairāk.

Loterijā daudz laimestu — nekustams īpašums Rīgā, automobilis, vairāki motocikli un citi vērtīgi priekšmeti. Loterijas atlikums par labu pašiem mazpulkiem — mazpulku kustības veicināšanai un darbības paplašināšanai.

● Mazpulkiem š. g. aprīlī piesūtītas **4 aptaujas lapas** (1. Kulšana un labības tīrīšana, 2. Vilna, 3. Zirgu lietas un 4. Salmu jumti) **par latviešu materiālās kulturas pagātni jāiesūta līdz š. g. 1. oktobrim** Valsts vēsturiskam muzejam Rīgā-Pilī (ar atzīmi — Etnografiskā aptauja).

Labākiem atbilžu iesūtītājiem paredzētas vērtīgas godalgas.

● **Mazpulku 10 gadu darba atceres svētku piemiņas žetonus** pie mazpulka formas tērpa tiesība nēsāt visiem vadītājiem un dalībniekiem, kuŗi svētkos piedalījās.

Tie svētku dalībnieki, kuŗi tos svētku laikā nepaspēja iegādāties, var žetonus par Ls 0,20 gabalā iegādāties LLK mazpulku piederumu apgādā. Pie katra pasūtījuma pa pastu jāiesūta arī Ls 0,30 pasta izdevumiem.

● Visiem mazpulku vadītājiem piesūtītās pārskata veidlapas par mazpulku 10 gadu svētkiem jāizpilda un jāiesūta sava novada mazpulku inspektoram līdz š. g. 10. oktobrim.

● **Ražojumu pārdošana.** Kaltētie cigoriņi, ko mazpulki š. g. pavasarī pieteica nodošanai armijai, jāpiegādā K. M. Intendanturas galvenā pārtikas noliktavā Rīgā, Augusta Deglava ielā 28 (tālr. 92384), tiklīdz saņems paziņojumu.

Cigoriņus var nodot tikai no visa mazpulka kopēji, un tiem jāatbilst š. g. „Mazpulka" 9. nr. rakstā „Cigoriņu sagatavošana un kaltēšana" minētiem noteikumiem.

Saules puķu sēklas, ko š. g. pavasarī mazpulki pieteica pārdošanai A/S. „Latvijas Centrālais Sēklu Eksports", jāpiegādā A/S. LCSE noliktavai Jelgavā, Rūpniecības ielā № 21, vēlākais līdz š. g. 1. novembrim.

1) Saules puķes var nodot tiki kopīgi viss mazpulks.

2) Saules puķēm jābūt pilngraudainām, sausām, tīrām un nesapelējušām.

3) Katrā nosūtamā saules puķu maisā jāieliek zīme ar mazpulka Nr. un nosaukumu.

4) sūtījumi adresējami:

St. Jelgava.
A/S Latvijas Centrālais Sēklu Eksports,

kas sūtījumus stacijā saņems.

5) Reizē ar sēklu nosūtīšanu A/S. LCSE noliktavai Jelgavā, jānosūta paziņojums: a) kad, cik daudz (brutto svars), cik vietas (maisu skaits) saules puķu sēklu nosūtīts un b) jāuzdod naudas saņēmēja pilns vārds, uzvārds, dzīves vieta un tuvākā pasta nodaļa, kur izdara naudas operācijas. Paziņojumu paraksta vadītājs.

6) Pēc saules puķu sēklu tīribas, mitruma daudzuma un dīgtspējas pārbaudes noliktava rezultātus paziņos galvenam kantorim Rīgā, no kurienes izsūtīs samaksu Ls 0,75 par kg. Naudu izsūtīs apmēram 4. nedēļā pēc sēklu saņemšanas.

Vadītājus lūdzam raudzīties uz to, lai mazpulki saules puķes nodotu pieteiktos daudzumos. Ja kādam mazpulkam nododamo saules puķu sēklu būtu vairāk kā atļauts nodot, par to jāziņo LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai līdz š. g. 20. oktobrim, lai laikā varētu sagādāt tirgu.

Pavadraksta paraugs:

(Stūra zīmogs ar mazp. Nr. nosaukumu, datumu, raksta Nr.)

A/S. Latv. Centr. Sēklu Eksports, Jelgavā

Šodien nosūtam Jums LLK Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļas uzdevumā izaudzētās saules puķu sēklas.

Naudu par saules puķu sēklām lūdzu pārvest .....
(vārds un uzvārds)

.....
(dzīves vieta, pasta nodaļa)

.....
(Mazpulka vadītāja paraksts)

● Atgādinām, ka katra mazpulka bibliotekā jābūt 1 eks. **»Mazpulku dziesmas«** kas par Ls 1,— un 1 eks. A. Lūša **»Zemnieka gods«** par Ls 0,80 iegādājamas LLK rakstu apgādā.

● 706. Jelgavas pils. 3. p-skolas mazpulks pārdēvēts par **706. Jelgavas 15. maija mazpulku.**

LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa

Izskaņas

Kas bija, tas bija. To nu nevarēs noliegt ne mūsmāju Pēteris, ne viņsētas Jānis: svētki Rīgā bija — nu, ar vārdu sakot, to vajadzēja katram pašam redzēt. Ar karogiem vien bija vesels mežs, ar šautenēm gatava armija un tā pārējo tik daudz, ka ar cepurēm vien ienaidniekus pievarētu. Ja jau pagadās, ka kāda klase gāž vai skolu apkārt, šitie ar troksni vien Rīgas mūrus būtu apgāzuši, bet tie nav no postītājiem. Stāv kā naglas, kamēr ģībst, un klusu kā peles, kas ūdeni mutē ieņēmušas.

Ja jau, tad jau. Var jau stāstīt, var no gala vaļā klāstīt. Ziniet paši: mājinieki nemīl atvadīties aši. Tiem jau lielu lielie prieki, kad to Jānis aiziet braši. Ceļa soma plecos, salmi padusē, deguns augstu gaisā, prieki padomā. Buča šim un buča tam, pietrūkst buča takšeļam. Tas ar savu līdzi skriešanu var vēl bojāt visu svētkos iešanu.

Vilciens — «ekstrābānis». Pelēki priekšā un pelēki iekšā. Kliedz, spiedz, dziesmas taisa un smiekļus ņem no zila gaisa. Mātes dotie saldumi veikli apstaigā vagona «rūmi» un ar katru lūpu sūkāšanu aiziet uz mūžīgu pazušanu. Dažiem, kam lielāka ēšanas griba, vaļā jau veļas aizdara ciba. Ap to, kā daždien uz lieliem kariem, sametas ciemiņi baru bariem. Viens un divi, šim un tam — pazūd manta «saimniekam». Retumis kādam actiņas veļas un galva ar plakstiem uz zemi sveļas. Tādiem aiz lejup nokārtā snīpa saņem pa krietnam pelēka «knīpa». Dažs skaita skrejošos ceļa stabus, dažs zīlē, ko Rīgā redzēt dabūs: vai apkārt pa ielām blandīties tiks, vai sētās un mūros apmesties liks. Dažiem, kam Rīgā radu būšanas, guļā un ēšanā padomā labākas jušanas. Vai tas nu viņiem tika — druscin tiem pagaidīt lika. Tā pulkstenis ar vilcienu skriešus vien, vai vienā mirklī — nudien — tikpat mudīgā mūs atveda Rīgā. Sveiks — labrīt, jāsteidz telpas samedīt.

Nevar neko sacīt, labāk nevar prasīt. Laipnīgs šofers priekšā lūdz, lai kāpjot iekšā un bez raizēm lielām prom pa Rīgas ielām mēs uz mītni tikšot, kur mūs gulēt likšot. Liels ir mūsu prieks: sānos rakstīts «Dzirnavnieks». Vai tas nebūs traki, mums var iziet švaki: samals mūs vēl miltos, izceps raušos siltos. Katastrofu ar var ciest, ja tas šofers nemāk griezt. Bažām gan par spīti nobraucām mēs glīti un turklāt vēl tas nebija dzirnavās. Rīgas skolā gājām un sev «gultas» klājām. Kaut zem mūsu miesas, maz bij mīkstas tiesas, visi tomēr nakti, neturēja «vakti». Cik tāds dēlis gan var spiest, kas to jutis, tas var spriest.

Otrā rītā, tā kā likts, sliktāk gāja kā pie bikts. Tā ir jāguļ, tā ir jāēd, tā ir visiem kopā

Ceļa soma plecos, salmi padusē . . .

jādēd, kamēr visi kopā ies un to Rīgu skatīties. Kad tas būs, un kas to zin — gudreļi to neuzmin.

Visupirms tiem augumiem jātiek gluži vienādiem, lai ar draugu kopā tiktu, kopā kāju zemē liktu. Kad tas bija padarīts, «kungiem» darbiņš radās cits. Katrs pats gan labi ejot, bet kā kopā — citi smejot. Šitos priekus aiztaupīšot un mūs tikām sviedros dzīšot, kamēr labi, tā kā nākas, tikšot mēs pie soļot — mākas. Gāja gan mums nepareizi, laikam gājām visai greizi. Citam roka, citam kāja, citam galva greizi gāja, citam juka soļu skaits, citam vēziens nebij slaids. Kuŗam nebij laba stāja, tādu tikām visi rāja, kamēr tas vai pat pa drāti nestu dalībnieka «štāti».

Beidzot soļots labi šķita: reizē kājas zemi sita, reizē rokas atvēzās, reizē galvas pagriezās. Tad pēc mazas atpūšanās, bij mums citas darīšanas. Miesai kad bij baudīts dots, jādod bija garam gods. Teātros un operās plaši durvis atvērās, kur ar jūtām un ar sirdi darbināt bij redzi, dzirdi. Vai gan katrs stāstīt ies, kā tas viņam paticies.

Svētku dienā, ja, nudien, labi gāja visiem vien. Lietus bij, bet nobijās, iesāka un apstājās. Nava joks, tāds pūlis var lietum pāri darīt ar. Paceļ rokas, sakustas — vēji gaisos iešalcas. Piemiedz acis, smaida vaigs — paliek mīlīgs arī laiks.

Atpakaļ uz mājas pusi braucām priecīgi, bet klusi. Laikam, katrs tā pie sevis domāja, ko svētkiem devis.

Čipus.

Citam roka, citam kājas, citam galva greizi gāja

● **LLK Mazpulku piederumu apgādā Jelgavā,** Viestura piemiņas pilī, tālr. Jelgava 1000—35, tek. rēķins pastā 4564, un nodaļā — Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, dz. 5, tālr. 22322 dabūjamas šādas balvas mazpulku ražojumu apskatēm:

Rokas miglotāji	sākot no Ls	6,50	līdz Ls	10,— gab.
Dārza šķēres, grieznes			„	3,— „
Dārza naži	sākot no Ls	1,20	līdz „	2,50 „
Acojamie naži			„	2,50 „
Dzivžogu grieznes (šķēres)			„	5,50 „
Kabatas naži	sākot no Ls	1,20	līdz „	1,40 „
Kabatas portfeļi	„ „ „	4,—	„ „	11,— „
Maciņi siknaudai (ādas)			„	1,90 „
Kabatas bloki (ādas)	sākot no Ls	1,20	līdz „	2.20 „
Grāmatu zīmes	„ „ „	0,80	„ „	1,30 „
Dažādas praktiskas u. c. grāmatas	„ „ „	1,50	„ „	6,80 „
Mugursomas	„ „ „	6,50	„ „	8,50 „
Tintnicas (koka)	„ „ „	7,50	„ „	9,— „
Meiteņu rokdarbu kastites			„	7,50 „
Ādas apstrādāšanas āķi	sākot no Ls	1,—	līdz „	1,60 „
„ „ dakšas	„ „ „	0,75	„ „	1,50 „
„ „ bumbiņas	„ „ „	1,—	„ „	1,20 „
„ „ piederumu kompl. (koka dakšas, bumbiņas, kopā 12 priekšmetu)			„	14,25 „
Termosa pudeles			„	1,80 „
Augļu nonemamie			„	1,80 „
Ganību spēle		Ls 1,—	un „	1,50 „
Karoga mastu uzgali			„	6,50 „
Mazpulku d-ku galda standartkarodziņš bez kāta 16×26			„	2,50 „
Valsts galda standartkarodziņš 20×30	sākot no Ls	0,75	līdz „	2,— „
Standartkarodziņa kāti	„ „ „	2,—	„ „	6,— „
Valsts karogi 1×2 mtr.			„	3,25 „
Stelles (somu tipa)			„	125,— „
Špoļu rāmis ar kasti			„	20,— „
Šķērskoki			„	25,— „
Teltis (8 vietīgas)			„	97,— „

un vēl citi derīgi priekšmeti (balvas).

Saturs

Mazpulki, jaunatne, mana ticība pieder jums! . . . 386
Viņi var lepni būt. Ausma Roga . . . 388
Kas jauns mūsu zemē un valstī. . . . 390
Augsim Latvijai. Rūsa. . . . 391
Mirdza. Fr. Šterna stāsts . . . 392
Taupība. . . . 397
Divas nedēļas Zviedrijā. Dzintars Lapiņš . 398
Drogu ievākšana. R. Jākobsons . . . 403
Zilā zaļmēslu lupīna. E. Mālenders . . . 404
Celsim ražas! B. Stafeckis . . . 406
Cigoriņu sagatavošana un kaltēšana. O. Rezovska . . . 407
Arī mazpulku dalībnieki var audzēt purva bebrus. Arveds Strauss . . . 408
Mazpulka darbi rudenī. Agr. K. Ķirsis . . 410
Mazpulku lielā skate. . . . 412
Ar ordeņiem un goda zīmēm apbalvoti mazpulku vadītāji . . . 418
Latvijas mazpulku draugi — ārzemnieki. . 420
Ar Mazpulku nopelnu zīmi apbolvotie. . . 420
Šachs. R. Švarcs . . . 421
Dzirnavas . . . 422
Pašu darbs . . . 426
Paziņojumi. . . . 428
Humors. . . . 431

Latvijas Lauksaimniecības kameras mēnešraksts jaunatnei un mazpulku dalībniekiem

Iznāk katra mēneša 15. diena.
Redakcija un ekspedicija Jelgavā, Viestura piemiņas pilī. Tālr.: redakc. 1000—14, eksped. 1000—47.
Abonēšanas maksa: Gadā Ls 2,—. Atsevišķs numurs 20 sant. Tekošs rēķins pastā 6056.
Sludinājumu maksa: 1/1 lapas puse — Ls 100.—, 1/2 lap. p. — Ls 50,—, 1/4 lap. p. — Ls 25,—

Izdev.: **Latvijas Lauksaimniecības kamera.** Atbildīgais redaktors: **RUDOLFS DZĒRVE.**
Grāmatsp. A./S „ROTA" Jelgavā, Poruka ielā 5, tālr. 519. p. 1831 176×250. Šis numurs iespiests 34.000 eks

Aug. Kurau

Drāšu audumu, pinumu un caurumotu skārdu fabrika

Rīgā, Tērbatas ielā 78, tālr 92227

NOLIKTAVA:

Tērbatas ielā 24, tālr. 27629

Pastāvīgi lielā izvēlē

dāmu, kungu un bērnu apavi, kā arī speciāli aizsardzēm piemērotas krāsas kurpes

Apavu nams „ALMA"

Rīgā, Kr. Barona ielā 15

J. KAULIŅA

Bērnu apģērbu un galanterijas preču tirgotava

Rīgā, Marijas ielā Nr. 9, tālrunis 20437

Pasta tek. rēķins 11217

Piedāvā lielā izvēlē visādus **meiteņu un puisēnu apģērbus, jaunos vidusskolu, mazpulku un tautas tērpus, daž. veļu un sikas preces u. c. Skolām un palīdzības sabiedrībām viszemākās cenas.**

Laipna apkalpošana **Glits darbs**

Pulksteņi, zelts, sudrabs, alpaka, kristals, gravieru izstrādājumi

O. Pērkons un A. Kucejevs, Rīgā

Veikals: Matisa ielā 8. Tālrunis 93934

Darbnīca: Brīvības ielā 115. Tālr. 93089

PASŪTĪJUMI UN IZLABOJUMI

Piedāvāju no krājuma

medību bises

dažādos izstrādājumos, kā arī uz speciālpasūtījumu

L. GRANDOVSKIS

Rīgā, Kungu ielā Nr. 24, tālrunis 23313

Kā MAUSER un WALTHER ieroču fabriku vienīgais pārstāvis Latvijā tur arvien krājumā šo fabriku ieročus un rezerves daļas. Cenas ārpus katras konkurences

SKOLĀM SĀKOTIES

PIEDĀVĀJAM **lielā izvēlē par mērenām cenām:**

Skolnieku somas, portfeļus, brokastu somiņas, penāļus u. c. skoln. pieder. **vingroš. un ritkurpes, kabatas portfelus, naudas makus, eleg. dāmu rokas somiņas** (jaun. mod.)

CEĻA SOMAS no ādas un fibra u. c. ceļošanas piederumus

Jāšanas sportam: sedlus, iemauktus, angļu iejūgus un visus to piederumus

Medību sportam: futrāļus bisēm, medību un patronu somas un visus piederumus

Atzīmes grāmatiņas, blociņus un naudas maciņus ar Rīgas skatiem un latv. ornamentiem

Tirdzn. un rūpniec. akciju sabiedrība

A. RATFELDERS,

Rīgā, Kaļķu ielā Nr. 11

Tālruņi: 23216, 20182

Spec. ceļošanas sporta un formas tērpu pieder. rūpniec.

Pasūtījumus izpilda arī pa pastu

Par 1 LATU

katrs var iegūt vērtigu laimestu

Latvijas Lauksaimniecibas kameras

V. mazpulku loterijā

Laimesti:

Nekustams ipašums Rigā, automobilis,
motocikli,
velosipedi,
istabu iekārtas,
dažādas lauksaimniecibas mašīnas,
radio u. c. aparāti,
servizes kafijas un pusdienu galdam,
vilnas segas, galdauti, pulksteņi un
daudz citu vērtīgu laimestu

Lozes dabūjamas pie visiem mazpulku vadītājiem un agronomiskiem darbiniekiem un loterijas birojos: Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, 6. dzīv., tālr. 20569 un Jelgavā, Viestura piemiņas pilī 105. istabā (tālr. Jelgava 1000-12)

Loze — Ls 1,— **Loze — Ls 1,—**

IZLOZE 1939. GADA 30. NOVEMBRI